Ps. xlix agnitio: fm illud qđ scriptũ est. Arguam te et constituã te añ faciem tuã. Quicunqz semõ dũlz emendare neglexerit: ante illum celestem populũ primum accepturus erit de cõfusiõe supplicii: et ãia q modo per penitentiam cõpendiosam trãsactas peccatoz suoz putredines curare dissimulat: añ illo tribunal metuendum sine vllo remedio in perpetuo tartaro manebit. Que cum ita sint: bene nobiscũ ageretur: si iã nunc sic peniteremus super malis nostris: quo tũc sine vllo remedio penitebimus si feditates et cõfusiones nostras quemadmodum tũc visuri sumus: sic iam eas nunc videre ⁊ horrere possemus. Si iam nũc faciem peccatricis aĩe liceret oculis corporis intueri: et cõscientie nostre vultum i oculorum presentiam permitteremur adducere. Quod si liceret: nec dicipotest: quãto studio quantoqz metu vrgeremur fedata componere: maculata tergere: vulnerata curare. Ideoqz quia non possumus oculis corporis: inspiciamus nos inquãtum possumus oculis cordis: et vnusquisqz cõscientiam suã ante conspectum interioris hois constituat. Ipsi nosmetipsos castigemus: ipsi nobiscum rationem de quotidiana conuersatione faciamus: ipsi nos accusemus quotidie iudici nostro: et dum in hac carne sumus cõtra ipsam carnẽ auxiliãte dño quotidie dimicemus: vincam9 voluptates et delectationes nostras: vt nobis tempus illud spectatissimũ ac beatissimuz eterne vite pro felici mactatione succedat: quando implebit
Mat.xxij. illud quod dñs dixit. Et erũt similes angelis. Et iterũ. Tũc
Mat.xiij. iusti fulgebunt sicut sol in regno patris eoz. Putas qualis tũc erit splendor animarum: qñ solis claritatem habebit lux corporum? Tunc enim cũ ad istaz beatitudinem venerimus nulla erit tristicia: null9 timor: nulla infirmitas: nulla mors. Habebimus plenã beatitudinẽ fratres inter illa immẽsa beneficia dñi nostri: vt nunqz cessemus referẽdo ei gratiarum actionẽ de beatitudine qua sumus fruituri: coheredes effe-
Mat.xxv. cti eius qui dixit. Venite benedicti: percipite regnuz quod vobis paratum est ab origine mundi: donante ipso cui ẽ honor et gloria in secula seculorum. Amen.

¶ Finis libri Sermonum de verbis Apostoli: diui Aurelij Augustini.

¶ Tractatuum expositionis diui Aurelij Augustini in epistolam beati Johannis: quos quidam homelias: alij sermones nominãt: summaria ac breuis annotatio.

De eo quod iohannes dicit. Quod erat ab initio: quod audiuimus: et quod vidimus. ⁊c. Tractatus.j.
De eo quod idẽ dicit. Scribo vobis filioli. ⁊c. Tractat9. ij.
De eo quod idem dicit. Pueri nouissima hora est. ⁊c. Tractatus.iij.
De eo quod idem dicit. Et verax est et non est mendax. ⁊c. Tractatus.iiij.
De eo quod idem dicit. Omnis qui natus est ex deo: non facit peccatum. ⁊c. Tractatus.v.
De eo quod idem dicit. Et in hoc cognoscimus quia ex veritate sumus. ⁊c. Tractatus.vj.
De eo quod idem dicit. Jam vos ex deo estis filioli: et vicistis mundum ⁊c. Tractatus.vij.
De eo quod idem dicit. Deum nemo vidit vnqz. ⁊c. Tractatus.viij.
De eo quod idem dicit. In hoc perfecta est dilectio in vobis. ⁊c. Tractatus.ix.
De eo quod idem dicit. Omnis qui credit q iesus sit christ9 ex deo natus est. ⁊c. Tractatus.x.

Finis

¶ Expositio diui Aurelij Augustini in epistolã beati Johannis. In qua maxime charitas commendatur feliciter incipit.

De intentione auctoris et huius epistole commendatione. Prefatio.

Me minit sanctitas vestra euangelium fm Johannem ex ordine lectionuz nos solere tractare. Sed quia nunc interposita est sollẽnitas sanctoz dierũ quibus certas ex euãgeliolectiones oportet in ecclesia recitari: que ita sunt annue vt alie esse nõ possint: ordo ille quem suscepera mus necessitate paululũ intermissus est: non omissus. Cum autem cogitarẽ quid fm hilaritatem presentium dierũ per hãc hebdomadam vobiscũ de scripturis agerem: quantum dominus donare dignatur quod posset in istis septem vel octo diebus finiri: occurrit mihi epistola bti Johannis. Et cuius euangelium paululum intermisimus: eius epistolam tractãdo: ab eo non recedamus. Presertim quia in ipsa epistola satis dulci omnibus quibus sanũ est palatum cordis vbi sapiat panis dei: et satis memorabili i sancta ecclesia dei: maxime charitas cõmendatur. Locuturus est multa: et prope omnia de charitate. Qui habet in se vnde audiat: necesse est gaudeat: ad quod audit. Sic enim illi erit lectio ista: tanqz oleum in flamma. Si est ubi quod nutriatur nutritur ⁊ crescit et permanet. Item quibusdam sic eẽ debet tanquã flã ma ad fomitẽ: vt si non ardebat: accedente sermone accendatur. In quibusdam enim nutritur quod est: i quibusdam accenditur si deest: vt omnes in vna charitate gaudeamus. Ubi autem charitas: ibi pax: et vbi humilitas: ibi charitas. Jam ipsum audiamus: ⁊ ad eius verbum que dñs suggerit etiam vobis vt bene intelligatis loquamur.

¶ Explicit prefatio.

Tractatus primus.

¶ Quod fuit ab initio: quod audiuimus: qđ vidimus oculis nostris: qđ psperimus. Et manꝰ nostre cõtrectauerũt. de verbo vite et vita manifestata ẽ. Et vidimꝰ et testamur. Et annũciamus vobis vitã eternã q erat apđ patrẽ ⁊ apparuit nobis. Quod vidimus ⁊ audiuimꝰ annũciamꝰ vobis: vt ⁊ vos societatẽ habeatis nobiscuz. Et societas nra sit cũ pre ⁊ cũ filio eiꝰ iesu xpo. Et hec scribimus vobis: vt gaudeatis ⁊ gaudiũ vestruz sit plenũ: ⁊ hec ẽ annũciatio quã audiuimꝰ ab eo ⁊ annũciamus vobis: qm deus lux ẽ ⁊ tenebre in eo nõ sunt vlle. Si dixerimus qm societatẽ habemus cũ eo: ⁊ in tenebris ambulamus mentimur et veritatẽ nõ facimus. Si aũt in luce ambulamꝰ sicut et ipe ẽ i luce: societatẽ habemus ad inuicẽ. Et sanguis iesu filij eiꝰ mũdat nos ab oi peccato Si dixerimꝰ qm pctm nõ habemꝰ ipi nos seducimus: ⁊ veritas i nobis nõ ẽ. Si cõfiteamur pctã nostra. fidelis ẽ et iustus vt remittat nobis pctã nra: et emũdet nos ab oi iniq̃tate. Si dixerimus qm non peccauimꝰ mendacẽ facimꝰ eũ: ⁊ verbuz eius nõ est i nobis. Filioli mei: hec scribo vobis vt nõ peccetis: sed ⁊ si qs peccauerit: aduocatum habemꝰ apud patrẽ iesum xpm iustũ: ⁊ ipse ẽ propiciatio ꝓ pctis nris: nõ pro nris autẽ tantũ: sed etiã ꝓ totiꝰ mũdi: ⁊ i hoc scimꝰ qm cognouimꝰ eũ si mandata eiꝰ obseruamꝰ: qui dicit se nosse euz: ⁊ mãdata eiꝰ nõ custodit mẽdax ẽ: et in hoc veritas nõ ẽ. Qui aũt seruat verbũ eiꝰ vere i hoc charitas dei pfecta ẽ. In hoc scimꝰ: qm in ipso sumus: qui dicit se in ipso manere: debet sicut ille ambulauit et ipe ambulare. Charissimi nõ mãdatũ nouum scribo vobis: sed mãdatũ vetus qđ habuistis ab initio. mandatũ vetus est verbũ quod audistis. Iterũ mãdatũ nouũ scribo vobis: qđ verũ ẽ: et in ipo et i vobis: qz tenebre trãsierũt: ⁊ verũ lumẽ iã lucet. Qui dicit se i luce esse: ⁊ fratrẽ suũ odit in tenebris ẽ vsqz adhuc: q diligit fratrẽ suũ in lumine manet: et scãdalũ in eo nõ est. Qui aũt odit fratrẽ suũ in tenebris ẽ: et in tenebris ambulat: et nescit quo eat quia tenebre obcecauerunt oculos eius.

Expositionis Sancti augustini

A j. Joh. j.

Quod erat ab initio: quod audiuimus et quod vidimus: et manus nostre tractauerūt de verbo vite.]Quis est q̄ manib⁹ tractet verbū: nisi quia verbū caro factum ē ⁊ habitauit in nobis? Hoc autem verbū quod caro factū ē: vt manib⁹ tractaretur: cepit eē caro ex virgine maria: sed non tūc cepit ✠bū: quia: q̄ erat ab initio: dixit.

Joh. j. Videte si nō attestatur epistola sua euāgelio suo: vbi modo audistis. In p̄incipio erat verbum: et verbū erat apud deū? Forte de ✠bo vite si quis q̄ accipiat: quasi locutionē quādam de xp̄o: non ipsum corpus xp̄i quod manibus tractatum est: vide quid sequatur. [Et ipsa vita manifestata est] Christus vero verbum vite. Et vnde ergo manifestata est? Erat enim ab initio: sed non erat manifestata hominibus. Manifestata autē erat angelis videntibus et tanq̄m pane suo cibantib⁹.

pā. lxxvij. Sed quid ait scriptura? Panem angelorū manducauit hō. Ergo manifestata est ipsa vita in carne: q̄ in manifestatiōe posita est: vt res que solo corde videri potest videret et oculis: vt corda sanaret. Solo enī corde videtur verbū: caro aūt et oculis corporalibus videtur. Erat vnde videremꝰ carnē sed non erat vnde videremus verbū. Factū est verbum caro quam videre possemus: vt sanaretur in nobis vnde verbum videremus. [Et vidimus (inquit) ⁊ testes sumus] Forte aliqui fratrū nesciūt: q̄ grece non nouerunt quid sint testes: grece et vsitatū nomen est oībus et religiosum. Quos enim testes latine dicimus: grece martyres sunt. Quis aūt non audiuit martyres? Aut in cuius corde christiani non quotidie habitat nomen martyrū? Atq̄ vtinam sic habitet et in corde: vt passiones martyrū imitemur: nō eos calcib⁹ p̄sequamur. Ergo hoc dixit. Vidimus et testes sumꝰ: audiuimus ⁊ martyres sumus. Testimoniū enim dicēdo ex eo quod viderunt: et testimonium dicēdo ex eo quod audierunt ab his q̄ viderunt cum displiceret ipsum testimoniū hominib⁹ aduersus quos dicebatur: passi sunt omia q̄ passi sunt martyres. Testes dei passi sūt. Deus testes habere voluit homines: vt homines habeant testem deū. Vidimus inquit et testes sumus. Vbi viderunt? In manifestatione. Quid est in manifestatione? In sole: id est in hac luce. Vnde autem potuit videri in sole

pā. xviij qui fecit solem: nisi quia in sole posuit tabernaculum suum: ⁊ ipse tanq̄m sponsus p̄cedens de thalamo suo: exultauit vt gygas ad currēdam viā? Ille ante solem q̄ fecit solem? Ille añ luciferū: ante omnia sydera: ante omnes angelos: verꝰ creator: quia omnia p ipsum facta sunt: et sine ipso factum ē nihil vt videretur oculis carneis qui solem videt: ipsum tabernaculum suū in sole posuit: id est carnē suam in manifestatione huius lucis ostendit. Et illius sponsi thalamus fuit vterus virginis: quia in illo vtero virginali coniuncti sunt duo: spōsus et sponsa. Sponsus verbum: ⁊ sponsa caro. Q̄ sic scriptū

Johan. j. est. Et erunt duo in carne vna. Et dōs in euangelio. Igitur

Gen. ij. Mat. xix. iam non duo sed vna caro. Et esaias optime meminit vnum

Esa. lxj. esse ipsos duos. Loquit enim ex p̄sona christi et dicit. Sicut sponso imposuit mihi mitrā: et sicut spōsam ornauit me ornamento. Unus videtur loqui: et spōsum se fecit et sponsam se

Joh. j. fecit: quia nō duo sed vna caro. Quia verbū caro factum ē et habitauit in nobis. Illi carni adiungitur ecclesia: et fit xp̄s totus: caput et corpus. [Et testes (inquit) sumus ⁊ annūciamus vobis vitā eternā: q̄ erat apud p̄rem: ⁊ manifestata est in nobis.] Hoc ē manifestata ē inter nos. Quid apti⁹ dicerek q̄ manifestata est in nobis? Que q̄ vidimus et audiuimꝰ: nūciamus vobis. Intendat charitas vra. [Que q̄ vidimꝰ ⁊ audiuimus nūciamꝰ vobis.] Illi viderūt ip̄m dōm p̄sentem in carne: ⁊ audierūt ✠ba ex ore dōi: ⁊ annūciauerunt nobis. Et nos q̄ audiuimꝰ? si nō vidimꝰ. Minus q̄ sumꝰ felices q̄ illi q̄ audierūt ⁊ viderūt? Et quō adiūgit. [Vt ⁊ vos societatē habeatis nobiscū.] Illi viderūt: nos nō vidimꝰ? ⁊ tū socij sumus: q̄ fidē cōmunē tenemꝰ. Mā quidā videdo nō credidit

Joh. xx. ⁊ palpare voluit: ⁊ sic credere. Et ait. Nō credā nisi digitos meos misero i locū clauoꝝ: ⁊ cicatrices eiꝰ tetigero. Et p̄buit se ex tpe palpādū manib⁹ hoim: q̄ sempse p̄bet videdū aspectibus angelorū. Et palpauit ille discipulus ⁊ exclamauit. Dōs meus et deus meus. Quia tetigit hoiem cōfessus ē deū. Et dōs cōsolans nos qui ipsum iam i celo sedētē manu contrectare non possumꝰ: sed fide cōtingere: ait illi. Quia vidisti et credidisti: beati qui non viderūt et credunt. Nos descripti sumus: nos designati sumꝰ. Fiat q̄ in nobis btitudo quam dōs p̄dixit futurā. Firme teneamus quod nō videmꝰ quia illi nunciant q̄ viderunt. Vt et vos inquit societatē habeatis nobiscū. Et quid magnū: societatē habere cū hoib⁹? Moli cōtenere: vide quid addat. [Et societas nra sit cū deo patre ⁊ iesu xp̄o filio eius. Hec (inquit) scribimus vobis: vt gaudium vestrū sit plenū.] Plenum gaudium dicit in ipsa societate: in ipsa charitate: in ipsa vnitate. [Et hec (inquit) ē annunciatio quam audiuimus ab eo et annunciamꝰ vobis] Quid est hoc. Ipsi viderunt: contrectauerūt manibus ✠bū vite: ab initio erat: ad tps visibilis et palpabilis factꝰ ē vnicus filius dei? Ad quam rem venit: vel quid nobis nouū nunciauit: quid docere voluit? Quare fecit hoc q̄ fecit: vt ✠bū caro fieret: vt deus sup omnia indigna ab hominibus pateretur: vt alapas eorū sustineret de manib⁹ q̄s ipe formauit? Quid voluit docere: q̄d voluit ostendere: q̄d voluit annūciare? Audiamꝰ. Mā sine fructu p̄cepti auditio rei geste: q̄ natus est xp̄s: et quia passus est xp̄s: auocamentū mentis et nō firmamentū. Quid magnum audis: q̄ fructu audias? Vide. Quid voluit docere: q̄d annunciare? Audi. [Quia deus lux C est (inquit) et tenebre in eo non sunt vlle.] Adhuc luce quidē nominauit: sed obscura sunt ✠ba. Bonum ē nobis vt ipa lux quā nos auit illustret corda nra et videamus q̄d dixit. Hoc ē q̄ annunciamus: q̄ deus lux ē: ⁊ tenebre in eo nō sunt vlle. Quis enim auderet dicere: q̄ i deo sunt tenebre? Aut q̄d est ipsa lux: aut q̄d sunt tenebre? Me forte talia dicat q̄ ad oculos nros pertineant. Deus lux est. Alt nescio quis: et sol lux ē: et luna lux est: ⁊ lucerna lux ē: aliq̄d debet esse longe his maius longeq̄ p̄stantius: longe supereminentius. Quantū deꝰ a creatura: quantū conditor a conditione: quantū sapiētia ab eo quod factum est p sapientiā: longe vltra oīa debet esse lux ista. Et forte vicini ei erimus: si q̄ sit lux ista cognouerimus et ad eam nos applicauerimus vt ex ipsa illuminemur: quia in nobis tenebre sumꝰ: et ab illa illuminati possumus eē lux: et non cōfundi de illa: quia de nobis confundimur. Quis est q̄ de se cōfunditur? Qui se cognoscit peccatorē. Quis de illa nō cōfundit? Qui ab illa illuminatur. Quid est ab illa illuminari? Qui iam videt se peccatis tenebrari: et cupit ab illa illuminari: accedit ad illā. Vnde ⁊ dicit psalm⁹. Accedite ad eū pā. xxxiij. et illuminamini: et vultus vestri non erubescēt. Sed nō erubesces de illa: si q̄n tibi te fedū ostenderit: displicet attibifedi tas tua: vt p̄cipias pulchritudinē illius. Hoc est q̄ vult docere. Et forte sic p̄propere illud nos dicimus: ipse hoc manifestat in cōsequentibus. Memento in p̄incipio sermonis nostri: q̄ epistola ista charitatem cōmēdat. Deus lux ē inq̄t: et tenebre in eo nō sunt vlle. Et q̄d superius dixerat? Vt societatē habeatis nobiscū: ⁊ societas nra sit cū patre ⁊ filio eiꝰ iesu xp̄o. Porro si deus lux est: et tenebre in eo non sunt vlle: et societatē cū illo habere debemꝰ: ⁊ a nobis pellende sunt tenebre vt fiat in nobis lux: nam tenebre cū luce societatem habere non possunt. Ideo vide quid sequatur. [Quod si dixeri ij. Cor. vj. mus quod societatē habemꝰ cū eo: et in tenebris ambulamꝰ mētimur.] Habes et apostolū paulū dicentē. Aut q̄ societas luci ad tenebras? Dicis te societatem habere cū deo: et in tenebris ambulas: et deus lux est: et tenebre in eo nō sunt vlle: quomō ergo ē societas luci ad tenebras? Jā q̄ dicat sibi hō: Quid faciam? Vnde ero lux? In peccatis es et in iniquitatib⁹ vivo: quasi subrepit quedam desperatio et tristicia. Salus nulla est nisi in societate dei. Deus lux est: et tenebre i eo non sunt vlle. Peccata autem tenebre sunt: sicut dicit apostolus. Epbe. vj. Diabolum et angelos eius rectores tenebrarum harum esse Non diceret rectores tenebrarū: nisi diceret rectores peccatorum: dominatores iniquor. Quid ergo faciemus fratres mei? Societas cū deo habēda est: alia spes vite eterne nulla est. Deus autem lux est: et tenebre in eo non sunt vlle: iniquitates autem tenebre sunt. Iniquitatib⁹ p̄remimur: ne societatem cū deo habere possimus. Que ergo spes? Nonne promiseram me aliquid locuturum istis diebus quod gaudium faciat? Quod si non exhibeo: tristicia est ista. Deus lux est: ⁊ tenebre i eo nō sunt vlle. Peccata tenebre sūt: q̄d erit nobis?

Audiamus ne forte cōsoletur: erigat: det spem: ne deficiam⁹ in via. Currimus enim: ꝛ ad patriā currimus: et si nos puen turos desperamus: ipsa desperatione deficimus. Ille autez qui nos vult peruenire vt conseruet in patria: pascet in via.
D Audiamus ergo. [Quod si dixerimus quia societatē habemus cum eo: et in tenebris ambulamus: mentimur et non facimus veritatem.] Non dicamus quia societatem cū illo habemus: si in tenebris ambulam⁹. [Quod si in lumine ambulam⁹: sicut ꝛ ipse est in luce: societatē cū eo habem⁹: cū in lucē i luce ambulam⁹: sicut ꝛ ipse ē i luce: vt possimus societatē habere cū illo.] Quid facimus de peccatis? Audi quid sequit.
Sanctus Augustinus. [Et sanguis iesu christi filij ei⁹ purgabit nos ab oī delicto.] Magnam securitatē dedit deus: merito pascha celebramus vbi fusus est sanguis dñi: q̄ purgamur ab oīm delicto. Sim⁹ securi. Cautionē cōtra nos diabolus seruitutis tenebat: sed sanguine xpi deleta est. Sanguis inquit filij eius purgabit nos ab oī delicto. Quid est ab omni delicto? Attēdite. Ecce iam in nomine xpi per sanguinem crucis dñi: quem nunc cō fessi sunt isti qui appellantur infantes: mūdata sunt oīa pcā ipsorum. Veteres intrauerunt et noui exierunt Quid est: veteres intrauerūt noui exierunt? Senes intrauerūt: infantes exierunt? Senectus enī veternosa vetusta vita: infantia aūt regenerationis noua vita. Sed q̄d facimus? Preterita peccata donata sunt: non tantū ipsis: sed et nobis. Et post donationem et abolitionē oīm peccatorum viuendo in hoc seculo inter tentationes: quedam forte contracta sunt: ideo quod potest hō faciat. Ipse cōfiteatur quod est: vt ab illo curetur qui semper est quod est. Ipse enim semper erat ꝛ est: nos non eramus et sumus. Vide enī quid dicat. [Quod si dixerimus quia peccatum non habemus: nosmetipsos seducimus: ꝛ veritas in nobis non est.] Ergo si te confessus fueris peccatorē est in te veritas. Nam ipsa veritas lux est. Mōdum perfecte splenduit vita tua: quia insunt peccata tua: sed tamē iā illuiri cepisti: quia inest confessio peccatorū. Vide enī q̄d sequat [Quod si confessi fuerimus delicta nostra: fidelis ē ꝛ iustus vt dimittat nobis delicta nr̄a: ꝛ purget nos ab oīm iniq̄tate] Non tantum preterita: sed et si qua forte contraxim⁹ ex hac vita: quia nō pōt hō q̄diu carnē portat non habere vel leuia peccata. Sed ista leuia que dicimus noli cōtemnere. Si contemnis: quando appendis? Expauesce q̄n numeras. Leuia multa faciūt vnū grande. Multe gutte implent flumē. Multa grana faciunt massam. Et que spes est? Ante oīa cōfessio. Nec quisq̄ se dicat iustum: et ante oculos dei: qui videt q̄ē erigat ceruicem suam homo qui non erat ꝛ est. Ante omnia q̄ cōfessio: deinde dilectio. Quia de charitate q̄dē dictū est.
j. Pet. iiij. Charitas cooperit ꝛ multitudinem peccatorū. Jam videam⁹ si ipsam charitatem cōmendat propter surrepentia delicta: quia sola charitas extinguit delicta: superbia extinguit charitatem. Humilitas ergo roborat charitatē: charitas extinguit delicta. Humilitas pertinet ad cōfessionem: qua cōfitemur nos peccatores. Ipsa est humilitas: non vt dicam⁹ illō lingua: quasi ꝓpter arrogantiā: ne displiceamus hominib⁹ si nos iustos dixerimus. Faciunt hoc impij et insani. Scio quidem quia iustus sum. Sed quid dicitur⁹ sum ante hoīes? Si me iustū dixero: quis ferat: quis toleret: Apud deū nota sit iustitia mea: ego tñ dicam me peccatorē. Non q: sum: sed ne arrogantia odiosus inuenar. Dic hōibus q̄ es: dic deo quis es. Quia si nō dixeris deo q̄ es: dānat deus quod in te inueniet. Non vis vt ille dānet: tu dāna. Vis vt ille ignoscat
Psalm. l. tu agnosce: vt possis deo dicere. Auerte faciē tuā a peccatis meis. Dic illi etiā illa verba in ipso psalmo. Oīa iniquitatem meā ego cognosco. Quod si cōfessi fuerim⁹ delicta nr̄a: fidelis ē ꝛ iust⁹: q̄ dimittat nobis delicta nr̄a: ꝛ purget nos ab oī
E iniq̄tate. [Quod si dixerim⁹ q: nō peccauim⁹: mendacē facimus eū: et verbū eius nō erit in nobis.] Si dixeris: non peccaui: illū facis mēdacē: cū te vis facere veracē. Vnfieri pōt vt deus mendax sit: et hō verax: cum contradicat scriptura.
Ps. cxv. Omis hō mendax: et deus solus verax. Ergo deus per seipm verax: tu p deū verax: nam p te mendax. Et ne forte impunitatē videret dedisse peccatis: quia dixit. Fidelis ē ꝛ iustus q̄ mundet nos ab oī iniq̄tate: et dicerēt iā sibi hoīes. Peccemus: etiā securi faciam⁹ q̄ volum⁹: purgat nos xps: fidelis est et iustus: purgat nos ab oī iniq̄tate. Tollit nbi malam securitatem: et inserit vtilem timorem. Male vis esse securus: sollicitus esto. Fidelis enim est et iustus: vt dimittat nobis delicta nostra: si semper tibi displiceas: et muteris donec pficiaris. Ideo quid sequitur. [Filioli mei hec scribo vobis vt non peccetis] Sed forte surripit de vita humana peccatum: quid ergo fiet? Jam desperatio erit. Audi. [Si quis (inquit) peccauerit: aduocatum habemus apud patrem iesum xpm iustum: et ipse est propitiatio pro peccatis nostris.] Ille ē q̄ aduocatus: da operam tu ne pecces. Si de infirmitate vite surrepserit peccatum: continuo vide: continuo displiceat: cōtinuo damna. Et cum damnaueris: securus ad iudicem venies. Ibi habes aduocatum. Noli timere: ne perdas causaz cōfessionis tue. Si enim aliquando in hac vita committit se homo diserte lingue et non perit: committis te verbo et periturus es? Clama. Aduocatum habemus apud patrē. Videte ipsum iohannem seruantem humilitatem. Certe vir iu- Joh. xiij.
stus erat et magnus: qui de pectore dñi mysteriorum secreta bibebat. Ille ille qui bibendo de pectore dñi diuinitatem ructauit. In principio erat verbum et verbum erat apud deum Joh. j.
Ille talis vir non dixit. Aduocatum habetis apud patrem. Sed si quis peccauerit: aduocatum inquit habemus. Non dixit habetis: nec habebatis dixit: nec ipsum xpm habetis dixit: sed et christū posuit non se: et habemus dixit: non habetis. Maluit se ponere in numero peccatorum vt haberet aduocatum xpm: q̄z ponere se pro christo aduocatum et inueniri inter damnandos superbos. Fratres: Jesum xpm iustum ipsum habemus aduocatum ad patrē: ipse propitiatio ē peccatorum nostrorum. Hoc qui tenuit: here sim non fecit: hoc q̄ tenuit: scisma nō fecit. Vnde enim facta sunt scismata? Cum dicunt homines. Nos iusti sumus. Cū dicūt homines: nos sanctificamus immundos: nos iustificamus impios: nos petimus: nos impetramus. Johānes aūt quid dixit? Et si q̄s peccauerit: aduocatum habemus apud patrem iesum xpm iustum. Sed dicet aliquis. Ergo sancti non petunt ꝓ nobis? Ergo episcopi vel prepositi non petunt pro populo? Sed attendite scripturas et videte: quia et prepositi cōmendant se populo. Nam apostolus dicit plebi. Orātes simul et pro no- Col. iiij.
bis. Orat apostolus ꝓ plebe: orat plebs ꝓ apostolo. Oram⁹ pro vobis fratres: sed et vos orate ꝓ nobis. Inuicem pro seōmnia membra orent: caput pro omnibus interpellet. Propterea non mirum quia sequitur et hic: et claudit ora diuide tibus ecclesiam dei. Quia dixit. Jesum xp̄m iustū habemus aduocatum: ꝛ ipse propitiatio est peccatorū nostrorum: propter War. xiij.
illos qui se diuisuri erāt ꝛ dicturi. Ecce hic est christus: ecce illic: et velle ostēdere eum in parte qui emit totum ꝛ possedit totum: continuo secutus est. [Non tantum nostrorum: sed et totius mundi.] Quid est hoc fratres? Certe inuenimus eaz in campis saltuum: inuenimus ecclesiam in oībus gētibus. Ecce christus propitiatio est peccatorum nostrorum: nō tantum nostrorum: sed et totius mundi: quem suo sanguine comparauit. [Et in hoc (inquit) cognoscimus eum: si mandata eius seruauerimus.] Que mandata? Qui dicit quia cognouit eum: et mandata eius non seruat: mendax est: ꝛ in hoc veritas non est.] Sed adhuc queris: Que mandata? [Qui aūt (inquit) seruauerit verbum eius: vere in hoc perfecta est dilectio dei.] Videamus ne ipsum mādatum dilectio dei vocetur. Querebamus enim que mandata: et ait. Qui aūt seruauerit verbum ei⁹: vere in hoc perfecta est dilectio dei. Attende euangelium si non est hoc mandatum. Mandatū inq̄t Joh. xiij.
nouum do vobis: vt vos inuicem diligatis. [In hoc cognoscimus quia in ipso sumus: si in illo perfecti fuerimus.] Perfectos in dilectione vocat. Que est perfectio dilectiōis? Et inimicos diligere: et ad hoc diligere vt sint fratres. Nō enī dilectionis nr̄a carnalis esse debet. Optare alicui salutē tp alem bonū ē: sz et si desit: aia tua sit. Si optas alicui amico tuo vtā: bñ facis. Gaudes de morte inimici: male facis. Sz forte ꝛ amico tuo vita illa quā optas inutilis ē ꝛ inimico tuo moz de q̄ gaudes vtilis fuit. Incertū ē vtrū alicui sit vtilis vita ista an inutilis: vita vero q̄ē apud deū sine dubio vtilis est. Sic dilige inimicos tuos vt fres optes: sic dilige inimicos: vt in societatē tuā vocent. Sic enī dilexit ille qui in cruce pē

Lu.xxiij. dens ait. ¶Pater ignosce illis: quia nescīūt quid faciūt. Necꝫ enim dixit. ¶Pater viuāt isti multo tempore: me quidem occidunt: sed ipsi viuant. Sed quid ait? ¶Ignosce illis quia nesciunt quid faciūt. Mortem sempiternam ab eis expellebat prece misericordissima: et potentia prestā tissima. Multi ex eis crediderunt: et dimissus est eis fusus sanguis xpi. ¶Primo fuderunt cum seuirent: biberunt cum crediderunt. In hoc cognoscimus quia in ipso sumus: si in ipso perfecti fuerim⁹. De ipsa perfectione diligendorum inimicorum dominꝰ admonens ait. Mat.v. Estote ergo perfecti sicut ⁊ pater vester celestis perfectus est. [Qui ergo dicit se in ipso manere: debet sicut ipse ambulauit: et ipse ambulare. ¶Quomodo fratres? Quid nos monet. Qui dicit se in ipso manere: ad est i christo: debet sicut ipse ambulauit et ipse ambulare: forte hoc nos monet: vt ambulemus in mari? Absit: Nocergo: vt ambulemus in via iusticie. In qua via? Iam cōmemorauī. Fixus in cruce erat: et i ipa via ambulabat ipsa via charitas. ¶Pater ignosce illis quia nesciunt quid faciunt. Si ergo didiceris orare
G pro inimicis tuis: ambulas viam domini. [Dilectissimi nō mandatum nouum scribo vobis: sed mandatum vetus quod habebatis ab initio.] Quod mandatum vetus dixit? Quod habebatis inquit ab initio. Ideo ergo vetus: quia iam illud Joh.xiij. audistis. Alioquin contrarius erit domino vbi ait. Mandatum nouum do vobis: vt vos inuicem diligatis. Sed mandatum vetus quare? Nō quia ad veterem hominē pertinet. Sed quare? Quod habebatis ab initio. [Mandatum vetus est verbum quod audistis.] Ideo ergo vetus: quia iam audistis. Et id ipsum nouum ostendit dicens. [Iterum mandatū nouum scribo vobis.] Non alterum: sed id em ipsum qđ dixi vetus: idem est et nouum. Quare? [Quod est verum in ipso: et in vobis.] Iam quare vetus audistis? Quia iam illud nouerant⁹. Quare autem nouum? [Quia tenebre transierunt ⁊ lux vera iam lucet.] Ecce vnde nouum. Quia tenebre ad veterem hominem: lux vero ad nouum hominem ptinet. Quid Col.iij. dixit apostolus paulus? Exuite vos veterem hominē: ⁊ in- Ephe.v. duite nouum. Et iterum quid dicit? Fuistis aliquādo tenebre: nunc autem lux in domino. [Qui dicit se esse in lumine.] Modo manifestat totum quod dixi. [Qui dicit se esse in lumine et fratrem suum odit: in tenebris est vsqꝫ adhuc.] Eia Mat.v. fratres mei: quādiu dicamus vobis: diligite inimicos? Videte qđ peius est: ne adhuc fratres oderitis. Si fratres solum amaretis: nōdū essetis pfecti: si aūt fratres oditis qđ estis? Vbi estis? Respiciat vnusquisqꝫ cor suum: non teneat odium contra fratrem pro aliquo verbo duro: pro cōtentione terre: ne fiat terra. Quisquis enī odit fratrem suum: nō dicat quia in lumine ambulat. Quid dixi. Nō dicat quia in christo ambulat? Qui dicit se in luce et odit fratrem suum: in tenebris ē vsqꝫ adhuc. Nescio quis enim ex pagano factus ē christian⁹ Intendite. Ecce tenebre erat quando paganus erat: modo iam christianus factus est. Deo gratias. Omnes gratulant. Ephe.v. Recitatur apostolus gratulās. Fuistis enim aliquando tenebre: nunc autē lux in domino. Adorabat idola: adorat deū Adorabat quem fecit: adorat qui eum fecit. Mutat⁹ est: deo gratias. Omnes gratulantur christiani. Quare? Quia iam adoratoꝝ patris et filij ⁊ spiritussancti. Etiam detestatoꝝ demoniorum et idolorum est. Adhuc iste iohānes sollicitus ē: multis gratulātibus adhuc suspectus est. Fratres: maternā sollicitudinem libēter amplectamur. Non sine causa mater sollicita est de nobis: cū alij gaudent. Matrē dico charitatē Ipsa enī habitabat in corde iohānis cū ista diceret. Quare? Nisi quia aliqđ timet in nobis. Et cū iam nobis hoies gratulentur: quid est qđ timet? Qui dicit se esse in lumine. Quid est hoc? Iam dicit se esse xpianū: ⁊ fratrē suū odit i tenebris est vsqꝫ adhuc. Quod exponere nō est: sed qđ gaudere si non
H fiat: aut qđ plāgere si fiat. [Qui diligit fratrē suū in luie manet et i scādalū i eo nō ē.] Obsecro p xpm: pascit nos xps. Refecturi sumus corpora in noie xpi: ⁊ aliquātulū refecta sunt ⁊ reficienda sunt: mens nra pascatur: non qz diu dicturꝰ sum dico: nā ecce iā finīt lectio. Sed ne forte ex tedio mun⁹ attēte audiat qđ maxime necessariū ē. Qui diligit fratrē suū i luie manet et i scandalū in eo non ē. Qui sunt qđ patiunt scandalum aut faciūt? Qui scādalizant in xpo ⁊ in ecclesia. Qui in xpo scandalizant tanqꝫ a sole vrunt. Qui in ecclesia: tanqꝫ a luna. Ps.cxx. Dicit aūt psalmꝰ. ¶Per diē sol nō vret te: neqꝫ luna p noctem: id ē si tenueris charitatē: nec in xpo scādalū patieris nec in ecclesia: nec xpm relinques nec ecclesiā. Qui enim ecclesiā relinquit: quō est in xpo qđ in mēbris xpi non est? Quō ē i xpo qui in corpore xpi nō est? Illi g̃ patiuntur scandalū: q relinquunt aut xpm aut ecclesiā. Unde intelligimus qz inde dixit psalmus. ¶Per diem sol non vret te: neqꝫ luna p noctē? Quia ipsam vstionem scandalū vult intelligi. ¶Primo ipsam similitudinē attende. Quō q vrit dicit: non tolero: non fero ⁊ sub ducit se: sic qui quedā non fuerūt in ecclesia et subtrahunt e vel noī xpi vel ecclesie: scādalum patiunt. Videte quō passi sunt scādalū tanqꝫ a sole illi carnales quibus pdicabat carnē suam xps et dicebat. Qui non manducauerit carnē filij hoīs Joh.vj. et biberit eius sanguinē: non habebit in se vitā. Septuagita ferme hoies dixerūt. Durus ē hic sermo: et recesserunt ab eo ⁊ remāserunt duodecim. Oēs illos vssit sol ⁊ recesserunt: non valentes ferre vim verbi. ¶Remanserunt g̃ duodecim. Et ne forte putarent hoies: qz ipsi prestant deo credēdo in xpm: et non ab ipso illis prestat bñficiū: cū duodecim remāsissēt: ait illis dns. Nunqđ ⁊ vos vultis ire? Utnoueritis quia vobis necessarius ego sum: nō vos mihi. Illi aūt quos nō vserat sol respōderūt voce petri. Dne: vbū vite eterne habes: q̃ ibim⁹ Quos aūt vrit ecclia tanqꝫ luna p noctē: q scismata fecerunt audi i pm verbū positū in apl̄o. Quis infirmat et ego non in j.Cor.xj. firmo? qs scandalizat ⁊ ego nō vror. Quō g̃ nō est scādalū in eo q diligit fratrē? Quia q diligit fratrē: tolerat omia ꝓpter vnitatē: qz i vnitate charitatis ē fratna dilectio. Offendit te nescio qs: siue malus: siue vt tu putas mal⁹: siue vt tu fingis mal⁹: ⁊ deseris tot bonos: q̃lis dilectio ē fratna? Qualis apparuit i istis: cū accusarā fros: deseruerūt orbē terraꝝ. Nūqđ i orbe terraꝝ sancti nō erāt? Aut inauditi a vobis dānari potuerūt? Sz o si diligeret⁹ fratres: scādalū i vobis nō eēt. Audi psalmū qđ dicat ¶Pax multa diligētib⁹ legē tuā: nō ē illis ps.cxviij. scādalū. ¶Pacē multā dixit eis q diligūt legē dei: ⁊ tō nō eis ē scādalū. Illi g̃ q scādalū patiūt pacē pdūt. Et qs dixit nō pati scādalū: aut nō facere? Diligētes legē dei. Ergo i charitate positi sūt. Sz dicit aliqs. Legē dei dixit diligētib⁹. Nō fratres. Audi qđ dns dicat. Mādatū nouū do vobis: vt vos Joh.xiij. inuicē diligatis. Quid ē lex nisi mādatū? Quō aūt nō patiūt scādalū: nisi dū sufferūt inuicē? Sicut paul⁹ dicit. Sufferen Ephe.iiij tes inuicē dilectiōe: studētes seruare vnitatē spūs i vinculo pacis. Et qz ipa est lex xpi: eundē audi apl̄m cōmēdātē ipsā legē. Inuicē (inqt) onera vra portate: ⁊ sic adimplebitis legē Gal.vj. xpi. [Nāq odit fratrē suū i tenebris ē: ⁊ i tenebris ambulat ⁊ nescit qđ eat.] Magna res fratres: attēdite rogam⁹ vos [Qui J odit fratrē suū i tenebris ambulat: et nescit qđ eat: qm̄ tenebre excecauerūt oculos ei⁹.] Quid tā cecū q̃ ista qđerūt fratres Mā vt noueritis qz ceci sūt: in mōtē offendēt. Et adē dico: ne vobis excidāt. Mōne lapis iste q̃ pcisus ē de mōte sine manibus: xps ē de regno iudeoꝝ sine ope marutali? Mōne ille lapis ꝓfregit oīa regna terraꝝ: id ē oēs dnationes idoloꝝ ⁊ demoniorꝝ? Mōne ille lapis creuit ⁊ fact⁹ ē mōs magn⁹: ⁊ iplebit vniuersū orbē terraꝝ? Nūqđ digito ostēdim⁹ istū mōtē: Dan.ij. quō ostēdit hoībus tertia luna? Verbi gra. Qñ volūt hoies videre lunā nouā dicūt: ecce lūa: ecce vbi ē. Et si sūt ibi q̃ nō valeāt intēdere acie: ⁊ dicāt: vbi? Intēdit illis digit⁹ vt videāt. Aliqñ dū erubescūt: ne ceci putēt: dicūt se vidisse qđ nō viderūt. Nūqđ sic ostēdim⁹ eccliam fres mei? Mōne apta ē: nōne manifesta? Mōne obtinuit oēs gē. es? Mōne iplet qđ ante tot ānos ꝓmissū ē abrae i semie ei⁹ bñdici oēs gētes? Gen.xxij. Uni fideli ꝓmissū ē: i milib⁹ fideliū nūd⁹ iplet⁹ ē. Ecce mōs implēs vniuersā faciē terre. Ecce ciuitas de q̃ dictū ē. Mō pōt ciuitas Mat.v. abscōdi sup mōtē ꝓstituta. Illi offendūt i mōtē. Et cū eis o: Ascēdite: nō ē mōs dicūt: ⁊ faciūt illuc faciē impiguūt q̃ illic habitaculū q̃rūt. Esaias hesterna die lect⁹ ē. Quisqs vrz vigilabat: nō oculis tm̄: sz aure: nec aure corpis: sz aure cordis aduertit. Erit i nouissimis dieb⁹ manifest⁹ mōs dom⁹ dūi: parat⁹ Esa.ij. i cacumine mōtiū. Quid tā manifestū q̃ mōs? Sz sūt ⁊ mōtes ignoti: qz i vna pte terraꝝ positi sūt. Quis vrz nouit olympū montē? Quō ibi q̃ habitāt: giddabā nr̄m nō nouerūt? In ptibus sūt isti mōtes. Ille aūt mōs nō sic: qz impleuit vniuersā faciē terre. Et de illo dicit. Parat⁹ i cacumie mōtiū. Mōs ē sup cacumia oīm mōtiū. Et congregabūt in̄qt ad eū oēs gentes. Quis erat i ꝺ mōte? Quis frāgit faciē offēdēdo in illū? Quis i grat ciuitatē sup mōtē ꝓstitutā. Sz nolite mirari: qz

ignoratur ab istis qui oderūt fratres: qz in tenebris ambulāt
t nesciunt quo eunt: qz tenebre excecauerunt oculos eorum.
Monte nō vidēt: Molo mirer: oculos nō habēt. Eū oculos
nō habent: Quia tenebre excecauerunt eos. Unde ꝓbamus
Quia fratres oderūt: qz cum offendunt in afris: sepant se ab
orbe terraꝝ: qz nō tolerant ꝓ pace xpi quos infamant: t to-
lerant ꝓ parte donati quos damnant.

Tractatus.ij.

¶Scribo vobis filioli. qm̄ remittunt vobis pec
cata vra ꝓpter nomen ei⁹. Scribo vobis patres
qm̄ cognouistis cū qui ab initio est. Scribo vo
bis adolescentes: qm̄ vicistis malignū. Scribo
vobis infantes qz cognouistis patrē. Scribo vo
bis iuuenes: qm̄ fortes estis t verbuz dei manet
in vobis: t vicistis malignū. Nolite diligere mū
dū: neq; ea q̄ in mūdo sūt. Si q̄s diligit mūdū nō
est charitas ꝑris in eo: qm̄ oē qđ est in mūdo ↄcupi
scētia carnis ē: t ↄcupiscētia oculoꝝ: t supbia vi-
te: q̄ nō est ex ꝑre sz ex mūdo ē: t mūd⁹ trāsit: t ↄcu
piscētia ei⁹ q̄ aūt facit volūtatē dei manet i eternū.

A OMnia que legunt in scripturis sanctis: ad instru-
ctionē t salutē nr̄am intēte oportet audire. Max-
me tm̄ memorie ↄmendāda sunt: que aduersus he-
reticos valēt plurimū: quoꝝ insidie infirmiores
quosq; t negligentiores circūuenire nō cessant. Mementote
dm̄m nr̄m t saluatorē iesum xpm t mortuū esse ꝓ nobis t
Rom. iiij. resurrexisse. Mortuū scilicet ꝓpter delicta nr̄a: t resurrexis
se ꝓpter iustificationē nr̄am. Sicut mō audistis: qz discipu
lorū duoꝝ quos inuenit in via: tenebant oculi ne eum agno-
scerent: inuenit eos desperantes de redēptione q̄ erat in xpo
t existimātes tam illum passum: t mortuū fuisse sicut hoiem
nec tanq̄ filiū dei putasse semp viuere: t in carne ita mortuuz
vt nō reuiuiscere: sz tanq̄ vnū ex ꝓphetis: sicut verba eoruz
paulo ante qui intēti eratis: audistis. Tūc apperuit illis scri
pturas: incipiens a moyse: ꝑ oēs ꝓphetas ostendēs eis oīa
que passus erat ꝑdicta fuisse: ne illi magis mouerent si resur
rexisset dns: t magis ei nō crederent: si de illo ista ante dicta
non essent. Firmitas em̄ fidei in eo est: qz omia q̄ euenerūt in
christo ꝑdicta sunt. Discipuli ergo nō eum agnouerūt: nisi in
fractione panis: Et vere qui nō sibi iudiciū māducat t bibit
in fractione panis xpm agnoscit. Postea t illi vndecim pu-
tabant se spiritū videre: ꝓbuit se palpandum: qui se ꝓbuit
crucifigendū. Crucifigendū inimicis: palpādū amicis: Me-
dicus tū oim: t illoꝝ impietatis: t istoꝝ incredulitatis. Nā
quod audistis cū act⁹ apostolorū legerent: quot milia credi-
derunt ex interfectorib⁹ christi: si crediderūt postea qui oc-
ciderūt: nō erant crediturī qui paululū dubitabāt? Et ipsos
tamē qđ maxime debetis animaduertere t memorie vre mā
dare: qz ꝓtra insidiosos errores de⁹ voluit ponere firmamē-
tum in scripturis: cōtra quas nullus audet loqui qui quoquo
modo se vult videri christianū: Cum se palpandū ꝓbuisset
nō illis suffecit: nisi de scripturis cōfirmaret cor credentiuz.
Prospiciebat em̄ nos futuros. In quo palpem⁹ nos nō ha-
bemus: t qđ legam⁹ hābem⁹. Si em̄ ꝓpterea illi crediderūt
qz tenuerūt t palpauerūt: nos quid facim⁹? Jaz xps ascēdit
in celū: non est ventur⁹ nisi in fine: vt iudicet de viuis t mor-
tuis. Unde crediturī sum⁹: nisi vnde t ipsos palpātes voluit
Lu. xxiiij. cōfirmare? Aperuit em̄ illis scripturas: t ostēdit eis qz opor
tebat pati xpm: t impleri oīa que de illo scripta sunt in le-
ge moysi t ꝓphetis t psalmis. Omnē veterē scripturā circū
plex⁹ est. Quicqđ illarū scriptura⁹ est: xpm sonat: sz si aures
inueniat. Et aperuit eis sensuz: vt itelligerēt scripturas. Eū
B t nobis hoc orandū est: vt ipse sensuz nr̄m apiat. Quid autez
ostēdit dns scriptuz de se in lege moysi t ꝓphetis t psalmis?
Quid ostēdit? Ipe dicat. Breuiter hoc euāgelista posuit vt
nos noscem⁹ qđ in tanta latitudine scripturaꝝ credere t in-
telligere debeam⁹. Certe multe sūt pagine: t multi libri: hoc
hūt oēs qđ dixit dns breuiter discipulis suis. Quid est hoc?
Qz oportebat pati xpm: t resurgere tertia die. Habes iaz de
spōso: qz oportebat xpm pati t resurgere. Cōmendat⁹ est no-
bis spōsus: de sponsa videam⁹ qđ dicat: vt tu cū cognoueris
spōsum t sponsaz: nō sine causa ad nuptias venias. Celebra-
tio em̄ nuptiaꝝ oīs celebratio. Ecclesie em̄ nuptie celebrant
Ductur⁹ est vxorē fili⁹ regis: t ipse fili⁹ regis rex: t q̄ frequē-
tant ipsi sūt spōsa. Nō quō in nuptijs carnalib⁹ alij frequētāt
nuptias: t alia nubit. In eccl'ia q̄ frequētant: si bñ frequentāt
spōsa fiūt. Dis em̄ eccl'ia sponsa xpi est: cui⁹ ꝓncipiū t cumi-
tie caro xpi est. Ibi iūcta est sponsa sponso in carne: Merito
carnē ipsaz cū cōmendaret: panē fregit: t merito in fractiōe
panis apti sunt oculi discipuloꝝ t agnouerūt eum. Quid ergo
dixit dns scriptū esse de se i lege t ꝓphetis psalmis? Qz opor
tebat pati xpm: si nō adderet t resurgere: recte illi plāgerent
quoꝝ oculi tenebant. Sz t resurgere ꝑdictū ē. Et vt qđ hoc?
Quare hoc oportebat pati xpm t resurgere? Propter illum
psalmū quē vobis maxime cōmendauimus: q̄rta sabbati sta
tiōe ꝓma nouissime hebdomadis. Quare oportebat xpm pa-
ti t resurgere? Propter psalmū: Cōmemorabunt t conuertē- Ps. xxj.
tur ad dm̄m vniuersi fines terre: t adorabūt in cōspectu eius
vniuerse patrie gētiū. Nā vt noueritis: qz oportebat pati xpm
t resurgere. Et hic qđ addidit: vt post cōmendationē sponsi
cōmēdaret t spōsaz? Et ꝑdicari inqt in noīe ei⁹ penitentiā t Lu. xxiiij.
remissionē pctoꝝ ꝓ oēs gētes: incipientes ab hierl'm. Audistis
fratres: tenete. Nemo dubitat de ecclesia: qz ꝓ oēs gētes est. C
Nemo dubitat: qz ab hierl'z cepit: t oēs gētes ipleuit. Agno
scim⁹ agrū vbi vitis plātata ē cū aūt creuerit nō agnoscim⁹
qz totū occupauit. vñ cepit? Ab hierl'z. Quo puenit? Ad oēs
gētes. Pauce remāserūt: oēs tenebit: Interea cū oēs tenet
aliqua sarmenta inutilia visa sūt agricole precidēda: t fece-
rūt bereses t scisma ta. Nō vos inducant pcisa vt pcidamini:
hortamini magis que pcisa sunt: vt iterū inserant. Manife-
stū est em̄ xpm passum: resurrexisse: ascēdisse in celū: Mani-
festū est t ecclesie qz ꝑdicat in nomīe ei⁹ penitētiā t remissio
nē pctoꝝ in oēs gētes. Eū cepit? Ab hierusalē. Audi stultus va
nus: Et qđ ampli⁹ dicturꝰ sum? Et cecos qui tā magnū mō
tem nō vidēt: q̄ contra lucernā oculos in candelabro positaz
claudūt? Cū eis dicim⁹: si xpiani catholici est: cōcate illis
ecclesijs: vnde euāgeliū toto orbe diffundit. Illi hierusalez
cōmunicate: qñ dicim⁹? Respondēt nobis: Nō cōicamus il-
li ciuitati vbi occisus est rex noster: vbi occisus est dominus
noster: quasi oderint ciuitatē vbi occisus est dns noster. Oc-
ciderūt iudei quē inuenerūt in terra: exufflant isti q̄ sedet in
celo. Qui sunt peiores: qui contēpserūt qz hominez putabāt:
an qui sacramēta ei⁹ exufflant quē iam dm̄m ꝓfitent? Sz ode
rūt videlicet ciuitatē in qua dns ipsoruz occisus est. Pij ho-
mines t miseri cordes: multū dolēt occisum esse xpm: t occi-
dunt in hominib⁹ xpm. Et ille dilexit illā ciuitatē: t miser⁹
est eius. Inde dixit incipere predicationem suā incipiēs ab
hierusalē. Ille ibi ꝓncipiū fecit predicatiōis nois sui: t tu
exhorrescis cōmunicationē illi⁹ ciuitatis? Nō est mirū si ꝑ-
cisus odisti radicē. Quid ait ipse discipulis suis? Estote se- Actuū. j.
dentes in ciuitate: qz ego mitto ꝓmissionē meā in vos. Ecce
quā ciuitatē oderūt: forte amarēt: si iudei interfectores xpi
in illa habitarēt. Manifestū est em̄ oēs interfectores xpi: id
ē iudeos expulsos eē de illa ciuitate. Que habebat seuientes
in xpm: habet adorātes xpm. Propterea illā isti oderūt: qz
xpiani in illa sunt. Ibi voluit sedere discipulos suos: t ibi il-
lis mittere spm̄sanctū. Ubi inchoat eccl'ia: nisi vbi venit de
celo spūssanct⁹: t impleuit vno loco sedentes centū viginti?
Duodenari⁹ ille numer⁹ decuplat⁹ erat. Sedebant centū vi Actuū. ij.
ginti hoies: t venit spūssanct⁹: t impleuit totū locū: t factus
est son⁹ quasi ferret flat⁹ vehemēs: t lingue diuise sunt velut
ignis. Audistis actus apl'oruz hodie: ibi lecta est ipsa lectio:
Ceperunt linguis loqui quō spūssanct⁹ dabat eis ꝓnūciare.
Et oēs qui aderāt illic: de diuersis gētibus venientes iudei:
agnoscebat vnusquisq; linguā suam. Et mirabant illos idio-
tas t impitos subito didicisse: nō vnā aut duas liguas: sz oīz
oīno gētiū. Ubi ergo tā oēs lingue sonabāt: oēs ligue credi-
ture ostēdebant. Ista aūt q̄ multū amāt xpz: t iō nolūt cōica-
recuitati q̄ interfecit xpz: sic honorāt xpz: vt dicāt illū remā-
sisse ad duas liguas: latinā t punicā. i. afrā. Solas duas lin-
guas tenet xps. Iste em̄ due ligue sole sūt i parte donati: pl⁹
nō habēt. Euigilem⁹ fratres: videam⁹ pot⁹ donū spūssan-
cti: t credam⁹ ante dictis de illo: t videamus impleta esse q̄
ante dicta sūt in psalmo: Nō sūt loquele neq; sermones quoꝝ Ps. xviij
non audiantur voces eorū. Et ne forte t ipse lingue venerint

ad vnū locum: ⁊ nō potᵗ donū xpi venit ad omnes linguas audi quid sequit: In omnē terrā exijt sonus eoꝝ: ⁊ in fines orbis terre verba eorū. Quare hoc? Qᵗ in sole posuit tabernaculū suum: id est in manifesto tabernaculū eiᵘ: caro eiᵘ: tabernaculū eiᵘ: ecclesia eiᵘ in sole reposita est: Nō est in nocte sed in die. Sꝛ quare illi nō agnoscunt? Redite ad lectionē: quo heri finis factᵘ ē: ⁊ videte quare nō agnoscūt. Qui odit fratrē suum in tenebris ambulat: ⁊ nescit quo eat: qm tenebre excecauerūt oculos eiᵘ. Nos ergo sequētia videamᵘ: ⁊ nō simus in tenebris. Vbi nō erimᵘ in tenebris? Dei amemus fratres. Vnde probat? Qᵗ amamᵘ fraternitatē: q nō scindimᵘ vnitatē: qᵗ tenemᵘ charitatē. [Scribo vobis filioli: qᵗ remittunt vobis pctā per nomē eius.] Ideo filioli: qᵗ dimittis peccatis nascimini. Sed p cui nomē remittunt peccata? Nunquid augustini? Ergo nec per nomē donati. Videris ḋs augustin: aut quis donat? Nec per nomē pauli nec per nomē petri. Nā diuidēt ibᵘ sibi ecclām: ⁊ partes facere de vnitate cupiētibus: parturiēs paruulos mater charitas: in apostolo exponit viscera sua: cōscindit quodāmodo verbis vbera sua ploꝛat filios quos videt efferri: reuocat ad vnū nomen eos q̄ multa noīa sibi facere volebāt: repellit ab amoꝛe suo: vt xps amet: ⁊ dicit: Nunq̄d paulus pro vobis crucifixus est: aut in noīe pauli baptizati estis? Quid dicit? Nolo mei sitis: sꝛ mecum sitis. Mecū estote: oēs illiᵘ sumᵘ qui pro nobis mortuᵘ est: q̄ pro nobis crucifixᵘ est. Vbi ⁊ hic: dimittunt vobis peccata per nomē eiᵘ: nō per hominis alicui. [Et scribo vobis patres] Quare primo filij? Qᵗ remittunt vobis peccata p nomē eiᵘ: ⁊ regeneramini in nouā vitam. Ideo filij. Patres q̄re? [Qᵗ cognouistis eū qui a principio est] Principiū enim ad paternitatē pertinet. Nouus xps in carne: sꝛ antiquus in diuinitate. Et antiquus putamᵘ? Quot annoꝝ? Putamᵘ ne maioꝛ q̄ mater sua? Maioꝛ plane q̄ mat̄ sua: Maioꝛ plane q̄ mater. Oia eiᵘ p ipsum facta sunt. Si oia: ⁊ ipsa matrē antiquus fecit: de qua nasceret nouus. Putamᵘ ne ante matrem solā: ⁊ ante quos matris? Ante quos matris ipsi? Abraam. Et dns dicit: Ante abraam ego suꝝ. Ante abraā dicimus: celū ⁊ terra anteq̄ esset homo: facta sūt. Ante ipa fuit dns: immo est. Optime eiᵘ nō ait ante abraam ego fui: sꝛ ante abraam ego suꝝ. Quod eiᵘ dicit qᵗ fuit: nō est: ⁊ qō dicit qᵗ erit: nondū est: Ille non nouit nisi esse. Scōm qō deᵘ est: esse nouit: fuisse ⁊ futurᵘ esse nō nouit. Dies est ibi vnus: sed sempiternᵘ. Nō ponūt illum diē in medio hesternᵘ et crastinus. Hesterno eiᵘ die finito: incipiens hodiernᵘ vēturo crastino finit. Ille vnᵘ dies ibi est: sine tenebris: sine nocte: sine mensura: sine horis. Quod vis illū dic. Si vis dies est: Si vis annus est. Si vis anni sunt. Dictū est de ipso: Et anni tui nō deficient. Quō autē dict̄ est dies: quādo dictū est dño: Ego hodie genui te? Ab eterno patre genitus: ex eternitate genitus Nullo initio: nullo fine: nullo spacio latitudinis: qᵗ est qō est est: qᵗ ipse est qui est. Et nomen suuꝝ dixit moysi: Dices eis: Qui est misit me ad vos. Quid ergo? Ante abraaꝝ? Quid ante noe? Quid ante adam? Audi scripturā: Ante luciferum genui te. Postremo ante celū ⁊ terrā. Quare? Qᵗ omnia p ipm facta sunt: ⁊ sine ipso factum est nihil. Ideo patres agnoscite Patres eiᵘ fiunt agnoscēdo qō est ab initio. [Scribo vobis iuuenes.] Filij sunt: patres sunt: iuuenes sunt. Filij: qᵗ nascūtur. Pfes qᵗ pncipiuꝝ agnoscūt. Iuuenes q̄re? [Qᵗ vicistis malignū. [In filijs natiuitas: i patrib antiqtas: in iuuenib fortitudo. Si malignᵘ a iuuenib vincit: pugnat nobiscum. Pugnat: sed nō expugnat. Quare? Qᵗ nos sumᵘ fortes. An qᵗ ille est fortis in nobis: qui interman psequētiuꝝ infirmus inuentᵘ est? Ille nos fortes fecit: qui psequētib nō resistit. Crucifixᵘ est eiᵘ ex infirmitate: sꝛ viuit ex virtute dei. [Scribo vobis pueri: qᵗ cognouistis patrē. Scribo vobis patres] Cōmendat ⁊ repetit. [Qᵗ cognouistis eū qui a principio ē.] Memētote vos patres esse. Si obliuiscimini eū qui a principio est: pdidistis paternitatē. [Scribo vobis iuuenes] Et iam atq̄ iam ꝓsiderate qᵗ iuuenes estis. Pugnate vt vincatis. Vincite vt coronemini. Humiles estote ne cadatis in pugna. [Scribo vobis iuuenes: qᵗ fortes estis: ⁊ verbum dei in vobis manet: qᵗ vicistis malignū.] Hec oia fratres qᵗ cognouimᵘ id quod a principio est: quia fortes sumus: quia cognouimus patrem: oia ista quasi cognitionē cōmendant: charitatem cōmendāt. Si cognouumᵘ: amemᵘ. Haꝛ cognitio sine charitate nō saluos facit. Scientia inflat: charitas edificat. Si confiteri vultis ⁊ nō amare: incipitis demonibus similes esse. Confitebant demones filiū dei: ⁊ dicebāt: Quid nobis ⁊ tibi? Et repellebant. Cōfitemini ⁊ amplectemini. Illi enim timebāt de iniquitatib suis: vos amate dimissorē iniquitatum vestrarū. Sed quomō poterimᵘ amare deum si amamᵘ mundū? Si amamᵘ mundū: sepat nos a charitate dei. Duo sunt amoꝛes: mundi ⁊ dei. Si mundi amoꝛ habitat: non est qua intret amoꝛ dei. Recedat amoꝛ mūdi: ⁊ habitet dei. Melioꝛ accipiat locū. Amabas mundū: noli amare mundū. Cuꝛ exhauseris coꝛ tuū amoꝛe terreno: hauries amoꝛē diuinū: et incipit habitare iam charitas de qua nihil mali potest ꝓcedere. Audite ergo verba purgantis mō. Quasi agrum inuenit coꝛda hoīm. Sꝛ quō inuenit? Si siluaꝝ inuenit: extirpat, Si agrū purgatū iuenit: plantat. Plātare ibi vult arboꝛem charitatē. Et quā siluā vult extirpare? Amoꝛē mundi. Audi extirpationē silue. [Nolite diligere mundū.] Hoc eiᵘ sequit [Neq̄ ea que sunt in mūdo. Si q̄s dilexerit mundū: dilectio patris nō est in eo.] Audistis: qᵗ si q̄s dilexerit mundū: dilectio patris nō est in eo. Ne quis dicat in coꝛde suo falluꝝ esse hoc: Fratres: deᵘ dicit per apostoluꝝ. Spūssanctᵘ locutᵘ est. Nihil veriᵘ: Si quis dilexerit mūduꝝ: dilectio patris nō est in ipso. Vbi habere dilectionē patris vt sis coheres filij: noli diligere mundū. Exclude malū amoꝛē mundi: vt implearis amoꝛe dei. Vbi es: sed adhuc plenū es: funde q̄ habes: vt accipias q̄ non habes. Certe iam renati sūt ex aquat spiritusancto fratres nostri: ⁊ nos ante aliquot annos renati sumus ex aqua ⁊ spiritusancto. Bonū est nobis: nō diligamus mundū: ne remaneāt in nobis sacramenta ad dānationē: nō firmamenta ad salutē. Firmamētuꝝ salutis est habere radicē charitatis: habere virtutē pietatis: nō formā solaꝝ. Bona forma: sancta forma. Sed quid valet forma si nō habeat radicē? Sarmentuꝝ precisum: nōne in ignē mittit? Habe formā: sed in radice. Quomō autē radicamini vt nō eradicemini? Tenendo charitatē: sicut dicit apostol: In charitate radicati ⁊ fundati. Quomō ibi radicat charitas inter tanta siluosa amoꝛis mundi? Extirpate siluas: magnū semē posituri estis. Nō sit in agro q̄ suffocet semē. Hec sunt verba extirpātia que dixi: Nolite diligere mundū: neq̄ ea q̄ in mundo sunt. Si quis dilexerit mundū: nō est charitas patris in eo: [Qᵗ omne q̄ in mundo est: desideriū est carnis: ⁊ desideriū oculoꝝ: ⁊ ambitio seculi.] Tria dixit: [Que nō sunt a patre: sed ex mundo. Et mundᵘ transiet ⁊ desideria eiᵘ. Qui autē fecerit voluntatē dei: manet in eternū: sicut ⁊ ipse manet in eternū.] Quid vis? Vtrū amare temporalia ⁊ transire cū tempoꝛe: an mundū nō amare ⁊ in eternū viuere? Reruꝝ temporalium fluuiᵘ trahit: sed tanq̄ circa fluuium arboꝛ nata est: dns noster ihesus xps: assumpsit carnē ⁊ resurrexit: ascendit in celum. Voluit se quodāmodo circa fluuium temporuꝝ plantare: Raperis in preceps: tene lignum. Voluit te amoꝛ mundi tene christum. Propter te factus est temporalis: vt tu fias eternus: quia ille sic factus est temporalis vt maneret eternus. Accessit illi aliquid ex tempoꝛe: nō decessit ex eternitate: Tu autē temporalis natus es: ⁊ per peccatum temporalis factus es. Tu factus es temporalis per peccatū: ille factus temporalis per misericoꝛdiā dimittendi peccata. Quantum interest cū duo sunt in carcere inter reū ⁊ visitatorē eiᵘ? Homo eiᵘ aliquādo venit ad amicum suuꝝ: ⁊ intrat visitare eū: ⁊ ambo in carcere videnᵗ. Sed multū distant: ⁊ distincti sunt. Illuꝝ causa premit: illū humanitas adduxit. Sic in ista moꝛtalitate nos reatu tenebamur: ille misericoꝛdia descēdit. Intrauit ad captiuum redemptoꝛ: nō oppꝛessoꝛ. Dns pro nobis sanguinē fudit: redemit nos: mutauit spem nostram. Adhuc poꝛtamus moꝛtalitatē carnis: ⁊ de futura immoꝛtalitate p̄sumimᵘ: ⁊ in mari fluctuamus: sed ancoꝛam spei in terra iam fiximus. Sed non diligamus mundū: neq̄ ea que in mundo sunt. Que enim sunt in mundo: desiderium carnis est: ⁊ desiderium oculoꝝ: ⁊ ambitio seculi. Tria sunt ista. Ne quis forte dicat. Que in mundo sunt deus fecit: id est celum ⁊ terraꝝ mare: solem: lunam: stellas: omnia oꝛnamenta celoꝝ: que sunt oꝛnamenta maris? Omnia repentia. Que terre? Animalia: arboꝛes: volatilia. Ista sunt in mūdo: deᵘ illa fecit. Quare ergo non amem quod deus fecit? Spiritus dei sit in te: vt videas qᵗ hec oia bona sunt. Sed ve tibi si amaueris cōdita

1.Coꝛ.j. Joh.j. Joh.viij. Pš.cj. Pš.ij. Exo.iij. Pš.cix. Joh.j. tij.Coꝛ.xiij. 1.Coꝛ.viij. Mat.viij. Ephe.iij.

et deseruer is conditorē. Pulchra tibi sunt: Sz quanto ē pulchrior qui ista formauit? Intēdat charitas vestra. Simulitudinibus eñ potestis instrui: ne subrepat vos sathanas dicēs qđ solet dicere: Bene sit nobis in creatura dei. Quare illa fecit nisi vt bene nobis esset? Et inebriank̄ pereūt: r obliuiscūtur creatorē suuz. Dū nō temperāter sed cupide vtunt creat: creatorq; tenunt. De talib' dicit apl's: Coluerūt r seruierunt creature pti' q̄z creatori qui est bñdict' in secula. Nō te, phibet deus amare ista: sed nō diligere ad beatitudinez: sed approbare r laudare vt ames creatorē. Quēadmodū fratres si sponsus fecerit spōse sue anulū: r illa acceptū anulū plus diligeret q̄z spōsuz q̄ illi fecit anulū: Nōne in ipo dono spōsi adultera aia deph̄enderet: q̄uis hoc amaret quod dedit spōsus? Certe hoc amaret qđ dedit sponsus. Tñ si diceret: Sufficit mihi anul' iste: iam illi' facie nolo videre: Qualis ēt? Quis nō detestaret hanc amentiā? Quis nō adulterū aīm̄ quineret? Amas aurū p̄ viro: amas anulū p̄ sponso. Si hoc est in te: vt ames anulū p̄ sponso: r nolis videre sponsuz tuū: ad hoc tibi arrā dedit: vt nō te oppigneraret sed auerteret. Ad hoc vtiq; arrā dat sponsus: vt in arra sua ipse amet. Ergo dedit tibi de' oīa ista: ama illū q̄ fecit ista. Plus est qđ tibi vult dare: id est seipsuz q̄ ista fecit. Si aūt amaueris hec q̄uis illa de' fecerit: r neglexeris creatorē r amauer[mundū: amittis creatorē qui fecit mundū. Mūdus eñ appellat nō solum ista fabrica quā fecit de': celū r terra: mare: visibilia r inuisibilia: sz habitatores mūdi mund' vocant: quō dom' vocant r parietes r inhabitātes. Et aliq̄s laudam' domū: r vituperam' inhabitātes. Dicim' eñ: Bona dom': q̄z marmorata ē r pulchre laq̄ata. Et aliter dicim': Bona domus: Memo ibi pank̄ iniuriā: nuller apine: nulle oppressiones ibi fiūt: modo nō parietes laudam': sed inhabitatores: Dom' tñ vocat: sive illa: sive ista. Oēs eñ dilectores mūdi (q̄z dilectione inhabitant mundū. sicut celū quorū sursum est cor r ambulant carne interra) Oēs ergo dilectores mūdi: mund' vocant. Ipsi nō bñt nisi ista tria: Desideriū carnis: desiderū oculorum: r ambitionē seculi. Desiderāt eñ māducare: bibere: vti voluptatib' istis: Numq̄d nō est in his modus? Aut q̄n dicit: noli te ista diligere: hoc d̄: vt nō māducet[: nō bibatis: aut filios nō procreetis? Nō hoc dicit: Sz sit modus, ppter creatorez: vt nō vos illigent ista dilectione: ne ad fruendū hoc ametis qđ ad vtendū habere debetis. Nō aūt ꝓhamini: nisi q̄n vobis ꝓponunt̄ duo: hoc aut illud. Justiciā vis: an lucra? Non habeo vnde viuaz: nō habeo vñ māducē: non habeo vnde bibā. Sed q̄d si nō potes habere ista: nisi p iniquitatē? Nonne meli' amas qđ nō amittis: q̄z p iniquitatē ꝓmittis? Lucruz auri vides: dānum fidei nō vides? Hoc ergo ait dñs. Desideriū carnis est: id est desideriū earū rerū que ptinēt ad carnē: sicut cib' r ꝓcubit' r cetera huiusmodi. Et desideriū oculorū. Desideriū oculor̄ dicit omnē curiositatez. Jam q̄z late patet curiositas ipsa in spectaculis: in theatris: in sacramentis diaboli: in magicis artibus: in maleficijs ipsa est curiositas. Aliq̄s tentat etiā seruos dei: vt velint quasi miraculū facere: tentare vtrū exaudiat illos deus. In miraculis curiositas est: hoc est desideriū oculor̄: nō est a patre. Si dedit de': fac. Obtulit eñ vt facias. Nō eñ q̄ nō fecerunt ad regnū dei nō pertinebūt? Cū gauderēt apostoli q̄z demonia eis subiecta erant: q̄d eis dixit dñs? Nolite in hoc gaudere: sz gaudete q̄n nomia vestra scripta sunt in celo. Inde voluit gaudere apostolos: vnde gaudes r tu. Ve tibi eñ: si nomē tuuz nō est scriptū in celo. Nunquid ve tibi si nō ambulaueris in mari? Numq̄d ve tibi si nō excluseris demonia? Si accepisti hec vsi facias: vtere humiliter nō supbe. Nā r de quibusdaz pseudo pphetis dicit dñs: Q̄z facturi sunt signa r ꝓdigia. Ergo nō sit ambitio seculi. Ambitio seculi supbia est. Jactare se vult in honoribus. Magn' tibi videt homo: siue de diuitijs: siue de aliqua potētia. Tria sunt ista: r nihil inuenies vnde tētetur cupiditas humana: nisi aut desiderio carnis: aut desiderio oculorū: aut ambitione seculi. Per ista tria tētat est dñs a diabolo. Desiderio carnis tentat' est q̄n dictuz est ei: Si filius dei es: dic lapidib' istis vt panes fiant: q̄n esuruit post ieiuniū. Sz quomō repulit tentationē: r docuit pugnare militem? Attendite quid illi ait: Non in solo pane viuit hō: sz in omni verbo dei. Tentat' est ex desiderio oculor̄ de miraculo: q̄n ei dixit: Mitte te deorsuz: Scriptum est: Angelis suis mādauit de te: ne q̄n offendas ad lapidē pedē tuum. Ille restitit tentatori. Si eñ faceret miraculū: non videret nisi aut cessisse aut curiositate fecisse. Fecit eñ q̄n voluit tanq̄ deus: sed tanq̄ infirmos curās. Nam si tūc faceret: quasi tantūmodo miraculū velle facere putaret. Sed ne hoc hoies sentirēt attende quid respōdit: Et q̄n tibi talis tētatio euenerit: dic illud r tu: Redi post me sathanas. Scriptū est eñ: Nō tentabis dñm deum tuū: Jd est: si hoc fecero tentabo deū. Hoc dixit: quod te voluit dicere q̄n tibi suggerit inimicus: Qualis homo: qualis x̄pianus? Modo vel vnū miraculū feci[ti: aut orationib' tuis mortui surrexerūt: aut febricitātes sanasti: si vere esses alicui' mom̄ēti: faceres aliq̄ miraculū: Respondē r dic: Scriptū est: Nō tentabis dñm deum tuū. Nō ergo tentabo deū: quasi tunc ptineam ad deū si fecero miraculuz: r nō pertineā si nō fecero. Et vbi sunt verba ei': Gaudete q̄z noīa vestra scripta sunt in celo? De ambitione seculi quō tentatus est dñs: Q̄ eleuauit eū in excelsum r dixit ei: Hec oīa regna tibi dabo si ꝓstrat' ado:aueris me? De elatione regni terreni voluit tentare regē seculorū: Sz dñs qui fecit celuz r terrā diabolū calcabat. Quid magnū a dño diabolus vinci? Quid ergo respondit diabolo: nisi q̄ scriptū est: dñm deū tuum adorabis: r illi soli seruies? Tenētes ista: nō habebitis ꝓcupiscentiā mundi. Nō habēdo cō cupiscentiā mūdi: nō vos subiugabit: nec desideriuz carnis: nec desideriū oculor̄: nec ambitio seculi: r facitis locū charitati venienti: vt diligatis deū: q̄z si fuerit tibi dilectio mūdi: nō ibi erit dilectio dei. Tenete pti' dilectionem dei: vt quō de' est etern': sic et vos maneatis in eternū. Q̄z talis est quisq̄ qualis ei' dilectio est. Terrā diligis: terra eris: Deū diligis Quid dicā: deus eris? Nō audeo dicere ex me. Scripturas audiam': Ego dixi dij estis: r filij altissimi omnes. Si ergo vultis esse dij r filij altissimi: nolite diligere mundum: nec ea que sunt in mūdo. Si quis dilexerit mundū: nō est charitas patris in illo: q̄z oīa q̄ sunt in mūdo: desiderio carnis est: r desiderio oculor̄: r ambitio seculi: q̄ non est ex patre: sz ex mundo: id est ab hominib' dilectorib' mūdi. Et mūdus transiet r desideria ei' transeunt. Qui autem facit voluntatē dei: manet in eternū: sicut r deus manet in eternum.

Ps. lxxxij

Tractatus.iij.

¶ Filioli: Nouissima hora est r sicut audistis: q̄z antix̄s venit: Nūc antix̄pi multi facti sūt: vñ scimus q̄z nouissima hora ē: ex nobis ꝓdierūt: Sed nō erāt ex nobis. Nā si fuissent ex nobis pmānsissent vtiq; nobiscū: sz vt manifesti sint: q̄n nō sunt omēs ex nobis sz vos vnctionē habet[a sancto: r nostis oīa. Nō scripsi vobis quasi ignorātib' veritatē: sed quasi sciētib' eā. Et q̄n oīs mendaciū ex veritate nō est. Quis est mēdax nisi is q̄ negat q̄n iesus est x̄s. Hic est antix̄s q̄ negat patrē r filiū. Qis qui negat filiū nec patrē habet. Qui cōfitet filiū r patrē habet. Vos qđ audistis ab initio in vobis ꝓmaneat: q̄z si in vobis ꝓmānserit qđ audistis ab initio r vos in filio r patre manebit[Et hec est repromissio: quā ipse pollicit' est nobis vitā eternā. Hec scripsi vobis de his qui seducūt vos r vos vnctionē quā accepistis ab eo maneat in vobis. Et nō necesse habet[vt aliquis doceat vos: sed sicut vnctio ei' docet vos de omnibus.

Luce.x.

Matthei xxiiij.

Mat. iiij.

vbi supra

Luce.x.

A Deri nouissima hora est. In hac lectione pueros alloquit: vt festinēt crescere: q̄z nouissima hora ē. Et as corporis nō est in voluntate. Ita nullus fm carnem crescit quādo vult: sicut null' quando vult nascitur. Ubi autē natiuitas in voluntate est: r incrementuz in voluntate est: nemo ex aqua r spiritu nascitur nisi volens. Ergo si vult crescit: si non vult decrescit. Quid est crescere? Proficere. Quid est decrescere? Deficere. Quisquis nouit natum esse se: vt audiat q̄z puer est r infans: aude inhiet vberib' matris: r cito crescit. Est aūt mater: ecclia: Et vbera ei' duo testamenta scripturarū diuinarū. Hinc sugat lac oīm sa

cramētoꝝ tempaliter ꝓ eterna salute nr̄a gestoꝝ vt nutritus
Joh.j. atq; roborat⁹ pueniat ad māducandū cibū. Q̄ est in p̄ncipio erat verbū: & verbū erat apud deū: & deus erat verbum. Hic nr̄m xp̄s humilis est: Hic noster: idē ipse xp̄s equalis patri. Hacte te nutrit vt pane pascat. Mā corde ꝓtingere iesum spiritaliter: hoc est cognoscere: q; eq̄lis est patri. Ꝓ:
Joh.xx. pterea & mariā ꝓhibebat se tangere & dicebat ei: Noli me tā gere: nondū em̄ ascēdi ad patrē meū. Quid est hoc: Discipulis se palpandū p̄buit: & marie cōtactū vitauit? Nōne ipse est qui dubitāti discipulo dixit: Mitte digitos tuos & palpa cicatrices? Nunq̄d ita ad patrē ascēderat? Quare ergo mariā ꝓhibet & dicit: Noli me tangere: nondū em̄ ascendi ad patrē meū? An hoc dicturi sum⁹: q; a viris se tāgi nō timuit: & a mulierib⁹ se tangi timuit? Cōtact⁹ illius oēm carnē mūdat. Quib⁹ primo voluit manifestari: ab his se timuit ꝓtrectari? Nōne viris resurrectio ei⁹ ꝓ feminas nūciata est: vt ꝓtraria arte serpēs vinceret? Q; em̄ ille mortē primo homini ꝓ feminā nunciauit: & viris vita ꝓ feminā nunciata est: Quare ergo se tangi noluit: nisi q; cōtactū illū spiritalem intelligi voluit? Cōtact⁹ spiritalis de corde mūdo. Ille ꝓtingit de corde mūdo xp̄m: qui eū intelligit patri coequalē & coeternū. Qui aūt nondū intelligit diuinitatē xp̄i: vsq; ad carnē venit: vsq; ad diuinitatē nō venit. Quid aūt magnū est vsq; illuc attingere: vsq; quo ꝑsecutores qui crucifixerūt? Illud est magnū intelligere verbū deū apud deū in p̄ncipio: ꝓ qđ facta sunt oīa
Joh.xiiij. qualē se cognosci volebat q̄n ait philippo: Tāto tpe vobiscū sum: & nō cognouistis me: Philippe q̄ videt me videt & p̄rem. Sed ne quis piger sit ad ꝓficiendū audiat: Pueri nouissima hora est: Proficite: currite: crescite: nouissima hora est. Ipsa nouissima hora diuturna est: tū nouissima hora est. Horam em̄ ꝓtraxit posuit nouissimo: q; in nouissimis temporib⁹ veniet dñs noster iesus xp̄s. Sz dicturi sunt aliqui: Quō nonissimū temp⁹: quō nouissima hora: certe p̄r⁹ venit antixp̄s & tūc veniet dies iudicij? Vidit iohānes cogitationes istas: ne quasi securi fierēt: & ideo nō esse horā nouissimā putarent:
B q̄ vēturꝰ eēt antixp̄s: ait illis. [Et sicut audistis q̄ antixp̄s sit venturꝰ: Nūc antixp̄i multi facti sunt.] Nunq̄d posset habere multos antixp̄os: q̄s hora nouissima? Quos dixit antichristos: sequit & exponit. [Q̄n cognouimus q̄ nouissima sit hora? Unde? Q; antixp̄i multi facti sūt. [Ex nobis exierūt] Videte antixp̄os. Ex nobis exierūt. Ergo plangim⁹ dānū Audi cōsolationē [Sed nō erāt ex nobis.] Oēs hereticiꝫ oēs scismatici ex nobis exierūt: id ē ex ecclesia exeūt. Sz nō exirent si ex nobis essent. Anteq̄ exirent ergo nō erāt ex nobis. Si anteq̄ exirēt nō erant ex nobis: multi int⁹ sūt: nō exierūt & tamē antixp̄i sunt. Audem⁹ hoc dicere? Vt q̄d? Nisi vnusquisq; cū int⁹ est nō sit antixp̄s. Descriptur⁹ em̄ antixp̄os & designatur⁹ est: & videbim⁹ eos. Nūc iterrogare debet vnusquisq; ꝓscientiā suā: an sit antixp̄s. Latine em̄ antixp̄s contrari⁹ est xp̄o: Nō quō nōnulli intelligūt antixp̄m ideo dictū q̄ ante christū ventur⁹ sit: id est post eū ventur⁹ sit xp̄s. Non sic dicit: nō sic scribit: sed antixp̄s. id est cōtrari⁹ xp̄o. Jam q̄s sit cōtrarius xp̄o: nūc aduertetis ipso exponēte: & intelligetis nō posse exire foras nisi antixp̄os. Eos autē qui nō sūt xp̄o cōtrarij: foras exire nullo mō posse. Qui em̄ non est xp̄o contrari⁹. in corpe ipsius heret: & membrū computat. Nūq̄
1.Cor.xij. sibi sunt mēbra cōtraria. Corporis integritas vniuersis mē bris cōstat. Et q̄d de concordia mēbroꝝ dicit ap̄s? Si patit vnū membrū: cōpatiunt oīa mēbra. Et si glorificatur vnum mēbrum: cōgaudēt oīa mēbra. Si ergo in glorificatione mē bri cetera mēbra ꝓgaudēt: & in passione oīa mēbra patiunt: cōcordia mēbroꝝ nō habet antixp̄m. Et qui sunt intus: certe sunt in corpe dñi nr̄i iesu xp̄i: q̄ qui dē adhuc curat corpus ipsi⁹: Et sanitas ꝑfecta nō erit nisi in resurrectione mortuoꝝ Sic sunt in corpe xp̄i: quō humores mali. Q̄n euomunt: tūc releuatur corp⁹. Sic & mali q̄n exeūt: tūc ecclesia releuat. Et dicit quādo eos euomit atq; ꝓiscit corp⁹: Ex me exierūt hu mores isti: sed nō erant ex me. Quid est: Nō erant ex me? Nō de carne mea ꝓfisi sunt: sed pect⁹ mihi p̄remebant cum inessent. Ex nobis exierūt: sed nolite tristes esse: nō erant ex nobis. Unde ꝓbas? [Q̄ si fuissent ex nobis: ꝑmānissent vtiq; nobiscū.] Hinc ergo videat charitas vestra: q; multi qui non sunt ex nobis: accipiūt nobiscū sacramēta: accipiūt nobiscuꝫ baptismū: accipiūt nobiscum q̄ nouunt fideles accipere: bñ dictionē: eucharistiā: & quicq̄d in sacramētis sanct⁹ est. Ipsi⁹ altaris cōmunionē accipiūt nobiscū: & nō sunt ex nobis. Tēpore ꝓbabat q; nō sunt ex nobis. Q̄n illis tēpore venerit: velut occasione venti volāt paleę: q; grana nō erant. Oēs au tē tunc volabūt (q̄ sepe dicēdū est) cū area dñica ceperit vē tilari in die iudicij. Ex nobis exierūt: sz nō erāt ex nobis. Q; si fuissent ex nobis: ꝑmānissent vtiq; nobiscū. Mā vultis nosse charissimi: q; certissime dicat hoc: vt qui forte exierunt & redeūt: nō sint antixp̄i: nō sint ꝓtrarij xp̄o: sed de volūtate sua vnusquisq; aut antixp̄s: aut in xp̄o est: Aut in mēbris sunt vi uis: aut in humorib⁹ malis: Qui se in meli⁹ cōmutat: in corpore mēbrū est: q̄ aūt in malicia ꝑmanet humor mal⁹ est. Et q̄n exierit: releuabunt qui ꝑmanent. Ex nobis exierunt: sed nō erāt ex nobis. Q; si fuissent ex nobis: ꝑmānissent vtiq; nobiscū: [Sed vt manifestarent: q; nō oēs erant ex nobis.] Jō addidit: vt manifestarent: q; & int⁹ cum sunt: nō ex nobis sūt nō tū manifesti sunt: exeūdo manifestant. [Et vos vnctionem C habetis a sancto: vt ipsi vobis manifesti sitis.] Vnctio spiritalis: ipse spiritus sanct⁹ est: cui⁹ sacramentū est in vnctiōe visibili. Hanc vnctionē xp̄i qui hūt: dicit oēs cognoscere malos & bonos: nec opus esse vt doceantur: q; ipsa vnctio docet. [Scribo vobis: Nō q; nesciretis veritatē: sz q; nostis eā: & q; oīe mendaciū nō est ex veritate.] Ecce admoniti sum⁹ quō cognoscam⁹ antixp̄m. Quid est xp̄us? Veritas. Ipse dixit: Joh.xiiij. Ego sum veritas. Oīe aūt mendaciū nō est ex veritate. Oēs igit qui mētiunt: nō sunt ex xp̄o. Nō dixit quoddā mēdaciū ex veritate: & quoddā mēdaciū nō ex veritate: Sentētiā attē de: Me vos palpetis: ne vobis aduletis: ne vos decipiat⁹: ne vos illudatis: Oē mendaciū nō est ex veritate. Videam⁹ ergo quō antixp̄i mentiunt: q; nō est vnū gen⁹ mēdacij. [Quis est mēdax: nisi is qui negat q; iesus nō sit xp̄s?] Aliā significationē hz iesus: aliā hz xp̄s. Cum sit vnū: iesus xp̄us saluator noster: iesus ſi ꝓpriū nomē est illi: quō Moyses ꝓprio noīe appellat? est: quō helias: quō abraā: sic tanq̄ ꝓprium nomē habet dñs noster iesus. Christus aūt sacramēti nomē est: quō si dicak ꝓpheta: quō si dicak sacerdos. Sic xp̄s q̄ dātur vn⁹: in quo est redēptio totꝝ populi israel. Iste christ⁹ sperabat venturꝰ a populo iudeoꝝ. Et q; humilis venit non est agnit⁹: q; lapis paru⁹ erat: offenderūt in illū: & fracti sunt
Dañ.ij. Sz creuit lapis & fact⁹ est mōs magn⁹. Et q̄d ait scriptura?
Luce.xx. Quicūq; offenderit in lapide istū ꝛquassabit: & sup quē venerit lapis iste cōteret eum. Discernēda sunt verba. Offendentē dixit cōquassari: sup quē aūt venerit conteri. Primo q; humilis venit offenderūt in illū hoies: q; excelsus venturus ē ad iudiciū: sup quē venerit cōteret eū. Sz illū nō conteret vē turꝰ: quē nō quassauit cū venit. Qui in humilem nō offendit: nō formidabit excelsum. Breuiter audistis: qui in humilē nō offendit: nō formidabit excelsum. Oib⁹ em̄ malis ipsis offensionis est xp̄s: Quicq̄d dicit xp̄s: amarū est illis. Etenī audite & videte: Oēs certe qui exeūt de ecclesia: & ab vnitate ecclesie ꝑcidunt: antixp̄i sunt. Memo dubitat: ipse em̄ designauit. Ex nobis exierūt: sed nō erāt ex nobis. Mā si fuissent ex nobis ꝑmānissent vtiq; nobiscū. Quicūq; ergo nō manent nobiscū: exeūt ex nobis: manifestū est q; antixp̄i sunt. Et quō D ꝓbant antixp̄i? Ex mēdacio. Et q̄s est mendax: nisi q; negat quoniā iesus est christus? Interrogem⁹ hereticos. Quez invenis hereticū? Qui negat quia iesus nō est christ⁹? Videat charitas vestra magnū sacramentū: Attendite quid inspiraverit nobis de⁹: & quid insinuare nobis velit. Ecce exierūt a nobis & facti sunt donatiste. Interrogem⁹ eos: vtrū iesus sit christ⁹: statim cōfitenk q; iesus xp̄us est. Si ergo ille est antichrist⁹ q̄ negat iesum esse xp̄m: nec nos possunt illi dicere antixp̄os: nec nos illos: q; & nos confitemur & illi. Si ergo nec illi nos dicūt: nec nos illos: ergo nec illi a nobis exierūt: nec nos ab ipsis. Si ergo nō a nobis exiuim⁹: an vnitate sum⁹? Si in vnitate sum⁹: q̄d faciūt in hac ciuitate duo altaria? Quid faciūt diuise dom⁹: diuisa ꝓiugia? Quid facit cōmunis lect⁹ & diuisus xp̄s: admonet nos: vult nos fateri q̄ dixi ē. Anꝑi a nobis exierūt: aut nos ab ipis? Sz absit vt nos ab ipis. habem⁹ em̄ testamentū dñice hereditat⁹ recitam⁹? & ibi nos suenim⁹. Dabo tibi gētes hereditatē tuā & possessionē tuā termi
Ps.ij. nos terre. Tenem⁹ hereditatē xp̄i: illi eā nō tenēt: nō cōicant orbi terrar⁹: nō ꝓmunicāt vniuersitati redēpte sanguine dñi Habem⁹ ipsuꝫ dñm resurgentē a mortuis: q̄ se dubitantibus

manib⁹ discipulox ꝓbuit palpandū. Et cū adhuc illi dubita
Lu.xxiiij. rent: ait illis: Oportebat xp̃m pati ⁊ resurgere tertia die: ⁊ p̃
dicari in nomīe eius penitētiaz ⁊ remissionē peccatox. Ubi?
Qua? Quib⁹? Per oēs gētes incipiētes ab hierūm. Securi
sum⁹ de vnitate hereditatis. Quisqs huic hereditati nō cō
municat: foras exijt. Sed nō cōtristemur: Ex nobis exterūt
sed nō erant ex nobis. Nam si fuissent ex nobis: ꝑmansissent
vtiqx nobiscū. Si ergo ex nobis exierūt: antichristi sunt. Si
antichristi sūt: mēdaces sunt. Si mendaces sunt: negāt iesuz
esse xp̃m. Iterū redim⁹ ad difficultatez q̄stionis. Singulos
interroga: cōfitent iesum e xp̃m. Coartat nos angust⁹ in
E tellect⁹ in hac epl'a. Videtis certe q̄stionē. Hec questio nos
⁊ ipsos turbat: si nō intelligat. Aut nos sum⁹ antixp̃i: aut illi
sunt antixp̃i. Illi nos antixpos vocāt: ⁊ dicūt qō exiuim⁹ ab
eis: nos illos similiter. Sed designauit hec epl'a antixpos:
Quicūqs negat q̄ iesus nō sit xps: ipse est antixps. Jaz ergo
queram⁹: quis neget: ⁊ nō attēdam⁹ ad linguā sed ad facta.
Si em̄ oēs interrogent: omes vno ore ꝓfitent iesum esse xp̃m
Quiescat paululū lingua: vitā interroga. Si inuenerit⁹ hoc
si ipsa scriptura nobis dixerit: q̄ negatio eox non tm̄ lingua
fit sed ⁊ factis. Certe inuenim⁹ multos antixpos: q̄ ore confi
tent xp̃m: ⁊ moxib⁹ dissentiūt a xpo. Ubi inuenimus hoc in
Citum.j. scriptura? Paulū audi apl'm de talib⁹ cū loquerer ait: Cōfi
tent em̄ se nosse deū: factis aūt negāt. Jnuenim⁹ ⁊ ipsos anti
xpos. Quisqs factis negat xp̃m: antixps est: Nō audio quid
sonet: sed video q̄d viuat. Opa loquunt: ⁊ verba requirimus
Quis em̄ malus nō bene vult loqui? Sz q̄d dicit de talib⁹ do
Wat.xij. min⁹. Hypocrite quō potestis bona loqui cū sitis mali? Vo
ces vr̄as ad aures meas affertis: ego cogitationes vr̄as in
spicio: volūtatē ibi malā video: ⁊ falsos fructꝰ ostēditis. No
Wat.vij. ui q̄d inde colligā: Nō colligo de tribulis fic⁹: nō colligo de
spinis vuas. Unaquēqs em̄ arbox a fructu cognoscit. Magis
mēdax est antixps: qui ore profitet iesum esse xp̃m: ⁊ factis
negat. Jō mēdax: aliud loquit: aliud agit. Jā ergo fratres
si facta interroganda sūt: nō solū multos inuenim⁹ antixpos
foras exijsse: sed multos nondū manifestos q̄ foras exierint
Quotquot em̄ hz ecclesia piuros: fraudatores: adulteros e
briosos: feneratores: māgones: ⁊ oīa que numerare nō possu
mus si ꝓtraria sunt doctrine xp̃i: cōtraria sūt verbo dei. Ver
bū aūt dei xp̃us est. Quicquid ꝓtrariū est verbo dei: in anti
F xpo est. Antixps em̄ ꝓtrari⁹ est xpo. Et vultis nosse q̄s aper
te resistāt isti xpo: aliq̄n eueniat vt aliq̄d mali faciant: ⁊ inci
piāt corripi: q: xp̃m nō audent blasphemare: ministros eius
blasphemāt a quib⁹ corripiunt. Si aūt ostēderis illis: q: xp̃i
verba dicis nō verba tua: conant quantū possunt: vt te cōuin
cant verba tua dicere: nō verba xp̃i. Si aūt manifestū fuerit
q̄ verba xp̃i dicis: eunt ⁊ in xp̃m: incipiūt reprehendere xp̃m.
Quō inquiūt ⁊ quare tales nos fecit? Nōne dicūt hoc quoti
die hoies quicti de factis suis? Prava volūtate puersi artí
ficē accusant. Clamat illis artifex de celo: q: ipse nos fecit: q̄
nos refecit. Quid te feci? Ego hoiem: nō auariciā. Ego ho
minē feci nō latrociniū. Ego hominē feci: nō adulteriū. Au
Dah.iij. distis q: laudāt me opa mea. Ex ore triū puerox ipe hymn⁹
erat qui ab ignib⁹ defendebat. Laudāt opa dñi dñm. Lau
dant celi: terra: mare. Laudāt oīa que sunt in celo. Laudant
angeli: laudāt stelle: laudāt luminaria: laudāt quicq̄d natat:
quicq̄d volat: quicq̄d ambulat: q̄cquid repit. Laudāt ista oīa
dñm. Nunq̄d audistis q: laudat dñm auaricia? Nunq̄d au
distis q: laudat dñz ebriositas? q: laudat luxuria: laudat nu
gacitas? Quicq̄d ibi non audis laudē dare dño: nō fecit dñs
Corrige qō tu fecisti: vt saluet qō i te de⁹ fecit. Si aūt nō vis
⁊ amas ⁊ amplecteris pctā tua: cōtrari⁹ es xpo. Jnt⁹ sis: fo
ris sis: antixps es. Jnt⁹ sis: foris sis: palea es. Sz quare fo
ris nō es? Qz occasionē venti nō inuenisti. Jā ista manifesta
sunt fratres. Ne q̄s dicat: Christū nō colo: sed deū colo patrē
ipsi⁹: [Dis qui negat filiū: nec filiū nec patrē habet. Et q̄ cō
fitet filiū: et filiū et patrez habet.]Nos grana alloquit. Et q̄
palea erāt: audiāt: grana fiāt. Unusquisqs ꝓsiderans ꝓscien
tiā suā: si mundi amatox est: mutet: fiat amatox xp̃i: ne sit an
tixps. Si quis ei dixerit q̄ antixps sit irascit: iniuriā sibi fa
ctā putat: fortassis inscriptionē minat. Si audiat a litigante
q̄ātixps sit: dicit ei xps. Patiēs esto. Si falsuz audisti: gau
de mecū: qz ego falsa ab antixpis audio. Si aūt vex audisti
cōueni ꝓscientiā tuā. Et si audire times: eē plus time. Ergo
[vos qō ab initio audistis: in vobis maneat. Qō si in vobis
manserit qō ab initio audistis: ⁊ vos in filio ⁊ patre manebit⁹ G
Hec est illa pollicitatio: quā ipse pollicitus est nobis. Forte
em̄ mercedē q̄reres ⁊ diceres. Ecce in me qō ab initio audi
ui custodio: obtēpo: picula: labores: tētatiōes ꝓ ista māsio
ne sustineo. Quo fructu? Qua mercede? Quid mihi postea
dabit: q: i hoc seculo me video laborare inter tētatiōes? Nō
video hic requiē esse aliquā: mortalitas ipsa aggrauat aiam
⁊ corꝓ⁹ qō corrūpit: premit ad inferiora: sed tolero oīa: vt il
lud qō ab initio audiui: maneat in me: ⁊ dicā deo meo: Pro
pter verba labioꝛ tuoꝛ ego custodiui vias duras: Ad quā er Ps̄. xvij.
go mercedē? Audi ⁊ noli deficere. Si deficiebas in laborib⁹
ꝓmissa mercede fortis esto. Quis est q̄ opet in vinea: ⁊ rece
dat illi de corde qō acceptur⁹ est? Facillū oblitū mercedem
suā: deficiūt man⁹. Memoria ꝓmisse mercedis pseuerantes
facit in ope. Et hō ꝓmisit qui te pōt fallere. Quāto fortioꝛ eē
debes in agro dei: quāto ꝓmisit veritas: cui nec succedi po
test nec mori nec fallere potest eum cui ꝓmissus est? Et quid
est ꝓmissum? Videamus quid ꝓmisit. Aurū est: quod hic
multū amāt hoies: an argentum? An possessiones ad q̄s fun
dunt hoies aurū: q̄uis multū amēt aurum? An amena p̄dia:
ample domus: multa mācipia: aīalia numerosa? Nō est hec
merces q̄daz ad quā nos hortat vt in laboꝛe durem⁹. Quid
dicit merces ista? Vita eterna. Audistis ⁊ gaudsi exclamast⁹
Amate qō audistis: ⁊ liberamini a laboꝛib⁹ vr̄is in requiē vi
te eterne. Ecce q̄d ꝓmittit de⁹? Vitā eternā. Ecce q̄d minat
de⁹? Ignē eternū. Quid illis ad dexterā ꝓsitur⁹? Venite be Wat.xxv.
nedicti p̄r̄is mei: ꝓcipite regnū qō vobis patū est ab oꝛigine
mūdi. Ad sinistrā q̄d? Ite in ignē eternū: qui parat⁹ ē diabo
lo ⁊ angelis ei⁹. Illud nondūamas: vel hoc time. Memēto
te ergo frēs mei: q: vitā eternaz nobis ꝓmisit. [Hec est inq̄t
pollicitatio quā ipse pollicit⁹ est nobis vita eterna. Hec scri
bo vobis de his q̄ vos seducūt.]Nemo vos seducat ad mortē
Promissionē vite eterne desiderate. Quid pōt mūd⁹ ꝓmit
tere? Quicq̄d libet ꝓmittat: fortassis in crastino morturo ꝓ
mittit. Et qua fronte ad illū qui manet in eternū exitur⁹ es?
Sz q̄d minat mihi potēs hō: vt aliq̄d mali faciam? Quid mi
nat? Carceres: cathenas: ignes: tormēta: bestias. Nunquid
ignē eternū? Exhoꝛresce qō minat oīpotens: ama qō pollice
tur oīpotens: ⁊ vilescit oīs mund⁹: sive ꝓmittēs sive terrēs: H
Hec scribo vobis de his q̄ vos seducūt: [Ut sciat⁹ q: vnctio- Depe. dis.
nē habetis. Et nos vnctionē quā accepim⁹ ab eo: ꝑmaneat ī ij. vnctio.
nobis:]Unctiōis sacramentū est: virt⁹ ipsa inuisibilis. Un
ctio inuisibilis: spūssanct⁹. Unctio inuisibilis: charitas illa
est: q̄ in quocūqs fuerit: tanq̄ radix illi erit: Quis ardēte so
le arescere nō pōt: Oīne qō radicatus est: nutrit calore solis:
nō exarescit. [Et nō habetis necessitatē vt aliq̄s vos doceat
q: vnctio ipsi⁹ docet vos de oībus.]Quid ergo nos facim⁹
frēs: q: docem⁹ vos? Si vnctio ei⁹ docet nos de oībus: quasi
nos sine causa laboram⁹. Et vt q̄d tm̄ clamem⁹? Dimittam⁹
vos vnctioni illi⁹: vt doceat vos vnctio ipsi⁹. Sed mō mihi
facio questionē: ⁊ illi ipsi apl'o facio. Dignet audire paruulū
querēte a se: ipsi iohānem dico: Unctionē habebāt quib⁹ loq̄
baris? Tu dixisti: q: vnctio ipsi⁹ docet vos de omib⁹: vt q̄d
talē epl'am fecisti? Quid illos tu docebas? Quid instruebas
Quid edificabas? Jam hic videte magnū sacramentuz fra
tres. Sonus verboꝛ nostroꝛ aures pcutit: magister int⁹ est.
Nolite putare quēq̄s hominē aliq̄d discere ab homīe. Admo
nere possum⁹ ꝑ strepitū vocis nostre: si nō sit int⁹ qui doceat
inanis fit strepit⁹ noster. Adeo frēs vultis nosse: nunq̄d non
sermonē istuz oēs audistis? Et multi hic indocti exituri sūt
Quantū ad me ptinet omnibus locut⁹ suz: sz quib⁹ vnctio il
la int⁹ nō loquit: quos spūssanct⁹ int⁹ nō docet: idocti redeūt
Magisteria forinsec⁹: adiutoria quedā sunt ⁊ admonitiōes:
cathedram in celo habet: qui corda docet. Propterea ait et
ipse in euangelio: Nolite vobis dicere magistrum in terra. Wat.xxiij
Unus est ergo magister christus. Ipse vobis ergo int⁹ loq̄
tur: qñ nemo hoim illic est. Qz etsi aliq̄s est a latere tuo: null⁹
est in corde tuo. Et nō sit vllus in corde tuo: Christ⁹ sit in cor
de tuo: vnctio ipsi⁹ sit in corde: ne sit in solitudine coꝛ sitiens
⁊ nō habēs fontes quib⁹ irrigēt. Interioꝛ ergo magister est
qui docet. Christ⁹ docet: inspiratio ipsius docet. Ubi illi⁹ in
spiratio ⁊ illi⁹ vnctio nō est: forinsecus inaniter pstrepūt ver
ba. Sic sunt ista fratres que forinsecus dicim⁹: quomō est ꝛ

gricola ad arborē: fœnisecꝰ operat: adhibet aquā ꝛ diligentiā culture. Quelibet fœnisecus adhibeat: nunqd poma formant? Nunqt nuditatē lignorū vestit vmbra foliorū? Nunqd tale aliq̄ intrinsecus agit? Sz quis agit hoc? Audite agricolā apostolū: ꝛ videte quid sumꝰ: ꝛ audite magistrū interiorez
1.Cor.iij. Ego plātaui: apollo rigauit: sed deꝰ incremētū dedit. Neqꝫ qui plantat est aliquid: neqꝫ qui rigat: sed q̄ incrementū dat deus. Hoc ergo vobis dicimꝰ: siue plantemꝰ: siue rigemꝰ: loquēdo nō sumus aliquid: sz ille qui incrementū dat deus: id est vnctio illius docet vos de omnibus.

Tractatus. iiij.

Et verum est: et nō est mendaciū. Et sicut docuit vos manete in eo. Et nūc filioli manete in eo vt cū apparuerit habeamꝰ fiduciā. Et nō confundamur ab eo in aduentu eiꝰ: Si scitis qm̄ iustꝰ est scitote qm̄ ꝛ omis qui facit iusticiā ex ipso natus est: videte qualē charitatē dedit nobis pater vt filij dei nominemur ꝛ simꝰ: propter hoc mūdus nō nouit nos q̄ nō nouit eum. Charissimi nunc filij dei sumꝰ: ꝛ nondū apparuit q̄d erimus. Scimus qm̄ cum apparuerit similes ei erimus qm̄ videbimus eū sicuti est: Et omnis qui habet hanc spem in eo sanctificat se sicut ꝛ ille sanctꝰ est: omnis qui facit peccatū: ꝛ iniquitatē facit: ꝛ peccatū est iniq̄tas: ꝛ scitis q̄ ille apparuit vt peccata tolleret: et pctū̄ in eo nō est. Omnis qui in eo manet nō peccat: Et omnis qui peccat nō videt eū: nec cognouit eū: Filioli: Nemo vos seducat: qui facit iusticiam iustus est, sicut ꝛ ille iustus est: Qui facit peccatū ex diabolo est qm̄ ab initio diabolus peccat In hoc apparuit filiꝰ dei vt dissoluat opa diabolī

B Ministis fratres hesternā lectionē ad hoc termiatā: q̄ nō habetis necessitatē vt quis doceat vos sed ipsa vnctio docet vos de omnibꝰ. Hoc autē sicut vos recordari certꝰ sum: sic exposuimꝰ vobis q̄ nos qui fœnisecꝰ loquimur ad aures vestras: ita sumꝰ quasi oparij adhibentes culturā fœnisecus ad arborē: Sz incrementū dare nō possumꝰ: nec fructus fœmare: Ille autez qui vos recreauit ꝛ redemit ꝛ vocauit p fidem: ꝛ spm̄ suuz habitans in vobis: nisi loquat vobis intꝰ: sine causa nos perstrepimꝰ. Unde hoc apparet? Q̄ cum multi audiūt: nō omnibꝰ persuadet q̄d dicit: sed illis solis quibꝰ intus loquit deꝰ. Illis autē intus loquit: qui ei locū prebent. Illi aūt deo locuz prebēt: qui diabolo locū non prebēt. Habitare em̄ vult diabolꝰ corda hominū ꝛ loqui ibi omnia q̄ valēt ad seductionē
Joh.xiij. Sz quid ait dñs iesus? Princeps huiꝰ mūdi missus est foras. Unde missus est? Nunqd extra celū: terrā? Nunqd extra fabricā mundi? Non: Sed extra corda credentiuz foras misso inuasore: habitat redēptor: q̄ ipse redemit q̄ creauit. Et diabolꝰ iam fœnisecus oppugnat: nō vincit illuz q̄ intus possidet. Fœnisecus aūt oppugnat: īmittendo varias tentationes. Sed ille nō consentit cui deꝰ intꝰ loquit: ꝛ vnctio quā audit: docet. [Et verax est.] inqt. Et adē vnctio: id est ipse spiritus dñi qui docet hoīes: mētiri nō potest: [ꝛ nō est mēdax: Sicut docuit nos pmanere in ipa. Et nūc filioli pmanete in eo: vt cū manifestatꝰ fuerit: habeamus fiduciā in conspectu eiꝰ: vt nō cōfundamur ab eo in aduentu eiꝰ.] Videte fratres credimꝰ in iesum quē non vidimꝰ: annūciauerūt eū qui viderunt: qui cōtractauerūt: qui verbū ex ore ipsi audierūt: ꝛ vt psuaderēt generi humano: ab illo missi sunt: nō a seipsis ire ausi sunt. Et quo missi sunt? Audistis cū euāgelium legerek.
War.xvj. Ite p̄dicate euāgeliū vniuerse creature q̄ sub celo est. Ubiqꝫ ergo discipuli missi sunt attestātibꝰ signis ꝛ pdigijs vt crederēt illis: q̄ ea dicebāt q̄ viderāt. Credimꝰ in eū quē nō vidimus: ꝛ venturū eū expectamꝰ. Quicūqꝫ illū fide expectāt: cū venerit gaudebūt. Qui sine fide sunt cū venerit: qō nūc nō vidēt: erubescēt. Et ꝓfusio illa nō erit vniꝰ diei ꝛ trāsiet: quō solent cōfundi q̄ inuenunk in aliq̄ culpa ꝛ eis insultak ab hominibꝰ? Cōfusio illa traducet ꝓfusos ad sinistrā: vt audiāt. Ite
War.xxv. in ignē eternū q̄ paratus est diabolo ꝛ angelis eiꝰ: Manea-
mus ergo in verbis eiꝰ: ne ꝓfundamur cum venerit. Ipse em̄
dicit in euāgelio eis q̄ in eū crediderāt: Si permāseritis in
Joh. viij. verbo meo: vere discipuli mei estis. Et q̄si dicerēt: quo fructu? Et cognoscetis inqt veritatem: ꝛ veritas liberabit vos. Nō em̄ salꝰ nr̄a in spe: nondū in re. Nondū tenemꝰ iaz quod promissuz est: sed venturū speramꝰ. Fidelis aūt est q̄ promisit: nō te fallet: tm̄ noli deficere: sed expecta, promissorē. Nō em̄ nouit fallere veritas: tu noli esse mendax: vt aliud ꝑfitearis aliud agas. Tu serua fidē: ꝛ seruat ille pollicitatiōnē. Si aūt nō tu seruaueris fidē: tu te fraudasti: nō ille q̄ promisit. [Si sci B
tis q̄ iustꝰ est: scitote q̄ oīs q̄ facit iusticiā ex ipso est natus]
Justicia mōr̄a ex fide: iusticia pfecta nō est nisi in angelis
Et vix in angelis si deo opareṁ. Tm̄ si q̄ pfecta iusticia aiarū ꝛ spirituū est quos deꝰ creauit in angelis sanct[: iustis: bonis: nullo lapsu auersis: nulla superbia cadētibꝰ: sz manētibus semp in cōtemplatione verbi dei: ꝛ nihil aliud dulce habentibꝰ nisi a quo creati sunt: in ipsis pfecta iusticia est: in nobis aūt ex fide cepit esse fm̄ spm̄: audistis cū psalmꝰ legeret. In- Pō. cxlvj
cipite dño in cōfessione. Incipite inqt: Initiū iusticie nostre cōfessio pctorꝝ. cepisti nō defendere pctm̄ tuū: iā inchoasti iusticiā: pficiet aūt in te qm̄ nihil aliud facere delectabit: qm̄ assorbebit moꝛs in victoria: qm̄ nulla cōcupiscētia titillabit: qm̄ nō erit lucta cū carne ꝛ sanguīe: qm̄ erit corona victorie ꝛ triūphus de inimico: tūc erit pfecta iusticia. Nō adhuc pugnamus. Si pugnamꝰ in stadio sumꝰ. Ferimꝰ ꝛ ferimur: sz q̄ vincat expectak. Ille aūt vincit: q̄ ꝛ qō ferit de viribꝰ suis nō psumit: sz de ꝓtectore deo. Solꝰ diabolꝰ aduersuz nos pugnat: nos cū deo simꝰ: ꝛ diabolū vincimꝰ. Nā si tu solus cū diabolo pugnauer[: vincer[. Exercitat? est hostis. Quot palmas? Cōsiderate: quo deiecerit vt mortales nasceremur. Primo ipsaz originē nr̄am de paradiso. Quid ergo faciendū est q̄ ipse exercitat? ē? Invocek oīpotēs aduersus exercitatū diabolū Habitet in te q̄ nō pōt vinci: ꝛ securꝰ vinces eū qui vincere solet. Sz quos: nisi in quibꝰ nō habitat deꝰ? Nā vt nouerit[fratres: ꝛ tēpsit adā in paradiso positꝰ ꝓceptū dei: ꝛ erexit ceruicē Gen.iij.
veluti ptāte sua eē cupiēs: ꝛ nolēs subdi volūtati dei ꝛ lapsus est ab illa īmortalitate: ab illa bītudine. Nō aūt quidā iā ex Job.ij.
ercitatꝰ nat? mortalis: cū sederet in stercore putris vermibꝰ diabolū vicit: Ipse adā: ꝛ in iob ipse: q̄ de gñe ipsi? iob. Ergo adā victꝰ in paradiso vicit in stercore. In paradiso cū eēt audiuit psuasionē mulier[quā illi īmiserat diabolꝰ: in stercore aūt cū esset: ait eue: Tange vna ex insipientibꝰ mulieribꝰ locu vbi supra
ta es. Ibi aurē apposuit: hic respōsuz dedit. Cū eēt let? audiuit: cū esset flagellatꝰ vicit. Jō videte q̄d sequit frēs in epla ista: Q̄. hoc nobis ꝓmendat: vt diabolū quidē vincam?: sed nō ex nobis. Si scitis q̄ iustꝰ est: ait. scitote q̄ oīs qui facit iusticiā ex ipo est natꝰ: Ex deo: ex xpō: et q̄ dixit: ex ipso ē natus: hoc tak nos. Jā ergo q̄ nati ex illo sumꝰ: ꝑfecti sumꝰ: Audite. [Ecce qualē dilectionē dedit nobis pater: vt filij dei vo Ca.iij.
cemur ꝛ simꝰ.] Nā qui vocank ꝛ nō sunt: q̄d ulks ꝑdest nomē C
vbi res nō est? Q̄multi vocank medici qui curare nō nouūt? Q̄multi vocank vigiles: q̄ tota nocte dormiūt? Sic multi vocank xp̄ianꝰ: ꝛ in reb nō inueniunk: q̄ hoc qō vocank nō sunt id est in vita: in moꝛib: in fide: in spe ꝛ charitate. Hoc aūt qō audistis frēs: Ecce qualē dilectionē dedit nobis pater: vt filij dei vocemur ꝛ simus. [Propter hoc mūdus nō cognoscit nos: q̄ nō cognouit eū: ꝛ nos nō cognoscit mūdus] Totꝰ mūdus xp̄ianꝰ est: ꝛ totꝰ mundꝰ impiꝰ. Per totū em̄ mundū impij: ꝛ per totū mundū pij. Illi illos nō cognoscūt: Quō putamus q̄ nō cognoscūt? Insultāt bene viuētibꝰ. Attēdite et videte: q̄ forte sunt ꝛ inter vos. Unusq̄sq̄ vestrū q̄ iam pie viuit: q̄ cōtemnit secularia: q̄ nō vult ire ad spectacula: q̄ nō vult se inebriare q̄si sollēniter: ꝛ qō est grauiꝰ accedēte patrocinio sanctorꝝ dierū fieri īmūdus: qui ista facere noluerit: quō ei insultak ab his q̄ facīūt? Rūq̄d ifultaret ei si agnosceret? Quare aūt nō agnoscit? Mūd? eū non agnoscit. Quid est mund?
Illi habitatores mundi: quomodo dicitur domus habitatores eius. Jam ista sepe dicta sunt: et non ea vobiscum hodie repetimus. Jam cū auditis mundū in mala significatione: nō intelligatis nisi dilectores mundi: q̄ per dilectionem inhabitant: et per qō inhabitant nomen habere meruerunt. Propter hoc mūdus nō cognouit nos: quia nō cognouit eū

Ambulabat et ipe dñs ihesus xps in carne. Erat deus: latebat in infirmitate. Et vnde nō est cognitus? Quia omia pctā arguebat in hominib?. Illi amādo delectatiōes peccatoꝝ nō agnoscebant deū. Amando quod febris suadebat: iniuriam medico faciebāt. Quid ergo nos tam nati sum? ex ipo? Sed qz in spe sum?. [Dilectissimi inqt: nunc filij dei sumus] Jam nūc? Quid est ergo qđ spectam?: si iam filij dei sumus? [Et nondū] inquit [manifestū est quod erim?] Quid autē erim? aliud qꝫ filij dei? Audi quid sequit. [Scim? qz cum apparuerit: similes ei erim?: qm̄ videbim? eum sicuti est] Intelligat charitas vestra. Magna res: Scim? qz cum apparuerit: similes ei erimus: qm̄ videbimus eum sicuti est. Jā illud attendite quid vocat est. Nostis quid vocatur est? Quid vocatur: nō solum vocatur: sed vere est: incōmutabilis est: semp manet: mutari nescit: nulla ex parte corrumpit: nec pficit qz perfectū est: nec deficit quia eternum est. Et quid est hoc: In principio erat verbum: et verbū erat apud deum et deus erat verbum? Et quid est hoc: Qui cum in forma dei esset: nō rapinam arbitrat? est esse se equalem deo? Hoc modo christus in forma dei verbum dei vnicū patri equalem patri: nō possunt videre mali. Scōm id vero quod verbū caro factum est: potuerunt et mali: qz in die iudicij videbunt et mali: qz sic veniet iudicatur? quomodo venit iudicandus. Jn ipsa forma homo: sed deus. Nam maledictus ois qui spem suā ponit in homine: Homo venit et vt iudicet. Et si nō videbit: quid est quod scriptum est: Videbūt in quē transfixerūt? De impijs em̄ dictum est: qz videbunt et confundent. Quomodo nō videbunt impij: quādo alios ponet ad dexterā: alios ad sinistrā? Ad sinistrā positis dicet: Jte in ignem eternū. Ad dexteram positis dicet: Venite benedicti patris mei percipite regnū. Videbunt: sed formā serui: Formā dei nō videbunt. Quare? Quia impij sunt. Et ipse domin? dicit: Beati mundo corde qm̄ ipsi deum videbunt. Ergo visuri sumus quandā visionē fratres: quā nec ocul? vidit: nec auris audiuit: nec in cor hominis ascendit. Visionem quandaz: visionem precellentem omnes pulchritudines terrenas: auri: argenti: nemoruz atq; campoꝝ: pulchritudinē maris et aeris pulchritudinē solis et lune: stellarū: angelorū: omnia superantē: qz ex ipso pulchra sunt omnia. Quid ergo nos erum? quando videbimus qđ nobis promissum est? Similes ei erimus: qm̄ videbimus eū sicuti est. Quomodo potuit: lingua sonuit: cetera corde cogitētur. Quid em̄ et ipse iohannes dixit ad comparationem rei q̄ est: vel a nobis dici potest hominibus longe imparib? meritis ipsius? Rediam? ergo ad illā vnctionem: que intus docet: et loqui nō possumus. Et qz modo videre nō potestis: officium vestrum in desiderio sit. Tota vita christiani boni sanctum desiderium est. Quod autē desideras nondum vides: sed desiderando capax efficeris: vt cū venerit quod videas implearis. Sicuti em̄ si velles implere aliquē sinum: et nosti qꝫ magnū est quod dabit: extendis sinū vel sacci vel vtris vel alicui? rei. Nosti quantū mittur? es: et vides qz angustus est sinus: extendēdo facis capaciorem. Sic deus differēdo extendit desiderium: desiderando extendit animū: extendēdo facit capacez. Desiderem? ergo fratres: qz implendi sumus. Videte paulum extendentē sinū: vt possit capere quod venturum est: Air: Nō quia iam acceperim: aut iaz perfect? sim: Fratres ego me nō arbitroꝝ cōprehendisse. Quid ergo agis in hac vita si nondū apprehendisti? Unum autem: que retro oblitus: in ea que ante sunt extētus: fm intentionē sequoꝝ ad palmā superne vocationis. Extentū se dixit: et fm intētionez sequi se dixit: Minorē se sentiebat ad capiendū quod ocul? nō vidit: nec auris audiuit: nec in cor hominis ascendit. Hec est vita nostra: vt desiderando exerceamur. Tantū autē nos exercet sanctū desideriū: quantū desideria nostra amputauerim? ab amore seculi. Jam dixim? aliquādo ex inani: qđ implendū est: Bono implend? es: funde malū: Puta qz mel le te vult implere de?: si aceto plenus es: vbi mel pones? Fūdendum est quod portat vas: mundandū est ipsum vas. Mutandū est: et si cum labore cum tritura vt fiat aptum cuidā rei. Mel dicamus: aurū dicam?: vinū dicam?: quicqđ dicam? qđ dici nō potest: quicqđ volumus dicere: deus vocatur. Et quid diximus de?: quid dixim?: Due iste syllabe sunt totum qđ expectam?. Quicqđ ergo dicere valuim? infra est. Extēdamus nos in eū: vt cum venerit impleat. Similes ei erim?: qm̄ videbim? eum sicuti est. [Et omnis qui habet spem hāc in ipso est]. Videte qz in spe nos posuit. Videtis quēadmodū nos ꝯgruit apl'o paulo: coapostolo suo. Spe salui facti sumus. Spes aūt que videt nō est spes. Quod em̄ videt quis: quid sperat? Si em̄ quod nō videm? speramus: per patientiā expectamus: Ipsa patientia exercet desideriū. Manet tu Nam manet ille. Et pseuera in ambulando: vt peruenias: qz quo tēdis nō migrabit. Videte. [Et ois qui habet spem hāc in ipso: castificat semetipsuz: sicut et ipse castus est] Videte quēadmodū nō abstulit liberū arbitriū: vt diceret castificat semetipsum. Quis nos castificat nisi de?? Sed de? te nolentē nō castificat. Ergo qđ adungis voluntatē tuā: deo castificas teipsum. Castificas te: nō de te: sed de illo qui venit vt habitet in te. Tū qz agis ibi aliqđ volūtate: ideo tibi aliqđ tributū est. Ideo aūt tibi tributuz est: vt dicas sicut in psalmo: Adiutoꝝ me? esto ne derelinqs me. Si dic?: adiutoꝝ me? esto aliqđ agis: nā si nihil agis quō ille adiuuat? [Ois em̄ qꝫ facit peccatum: et iniquitatem facit.] Nemo enim dicat: Aliud est peccatuz: atqꝫ aliud iniquitas. Nemo dicat. Ego peccatoꝝ homo sum: sed iniquus nō sum. Omnis qui facit peccatū et iniquitatē facit. [Peccatū iniquitas est]. Quid ergo facimus de peccatis nostris et iniquitatib?? Audi qđ dicit. [Et scitis qz ille manifestatus est: vt pctm̄ auferat: et peccatuz in ipso nō est.] Jn quonō est pctm̄: ipse venit auferre pctm̄: nā si esset in illo pctm̄ auferēdū esset illi: nō ipse auferret [Ois qui in ipo manet non peccat: inquantum in ipo manet intātum nō peccat. [Ois qđ peccat nō vidit eū neqꝫ cognouit eū]. Nō est mirū. Nō eū vidim?: sz visuri sum?. Nō eū cognouim?: sz cogniturі sum?. Credim? in eū quē nō cognouim?? An forte ex fide cognouim? et specie nō cognouim?? Magna ē ista qstio Ois qđ peccat nō vidit eū: nec cognouit eū. Nōdū cognouim? sed in fide et videmus et cognoscimus. Si em̄ nondū videt fides: quare dicimur illuminati? Est illuminatio p fidē: est illuminatio p speciē. Modo cū peregrinamur: p fidē ambulamus: nondū p speciē. Ergo et iusticia nra p fidē est: et nō p speciem. Erit pfecta nra iusticia cū videbimus p speciem. Modo nō relinquamus eam iusticiā que est ex fide: qm̄ iustus ex fide viuit: sicut ait apl's. Omnis qui manet in ipo nō peccat. Nā ois qui peccat nō vidit eū: neqꝫ cognouit eū. Nō credidit iste qui peccat? Si aūt credidit quantū ad fidē ei? pertinet nō peccat. [Filioli nemo vos seducat. Qui facit iusticiam iustus est: sicut et ille iustus est]. Nunqđ qm̄ audim? quia iusti sumus: sicut equales nos debem? putare deo? Debetis scire quid est. Sicut. Jamdudū em̄ dixit. Castificat semetipsum: sicut ipse castus est. Jam ergo paret. Equalis est castitas nostra castitati dei: et iusticia nostra iusticie dei? Quis hoc dicat? Sed sicut nō semp equalitate dici soleт. Quomodo: vbi gratia. Ecclesia basilica ista ampla: si velit facere aliquis minorē: sed tamē ꝓportione ad mēsuras eius: vt verbi gratia: si lata est simplum: et longa duplum faciat: et ille latā simplum: et longam duplum: videtur sic feciſſe sicut est ista. Sed ista habet (verbi gratia) centū cubitos: illa triginta: et sicut est: et impar est. Videtis qz nō semp: sicut: ad paritatē et eqlitatē referr. Verbi gratia: Videte quantū sit inter faciē hois et imaginē de speculo. Facies in imagine: facies in corpe. Jmago in imitatione: corp? in veritate. Et qđ dicimus? Nā sicut hic oculi: ita et ibi. Sicut hic aures: ita et ibi. Dispar est res: sz sicut: ad similitudinē dicit. Habem? ergo et nos imaginē dei: sz nō illam quā hz fili? equalis patri: Tū et nos p modo nro: si nō sicut ille esset?: ex nulla parte similes diceremur. Ergo castificat nos sicut et ipse castus est. Sz ille cast? eternitate: nos casti fide. Justi sum? sicut et ipse iustus est. Sz ipse in ipa incōmutabili ppetuitate: nos iusti credendo in quē non videm?: vt aliqn videam?. Et cū perfecta fuerit iusticia nostra: cū facti equales angelis fuerimus: nec tūc illi equabimur. Quāto ergo modo ab illo ꝯge est: qm̄ nec tūc par erit? [Qui facit pctm̄ de diabolo ē: qz ab initio diabolus peccat. De diabolo ē. Nostis qđ dicat? Jmitādo diabolū: Nā neminē fecit diabol?: neminē genuit: neminē creauit Sz qcūqꝫ fuerit imitat? diabolus: qs̄i de illo nat? sit fili? diaboli imitādo nō ꝓprie nascendo. Quomodo es filius abrae? Nunquid abraaz te genuit? Quomodo iudei filij abrae? Nō imitātes fidem abrae facti sunt filij diaboli. De carne abrā nati sunt: et fidem abrae non sunt imitati. Si ergo qui inde

Joh. i. Phil. ij. Joh. xix. Mat. xxv. Mat. v. j. Cor. ij. Phil. iij. Psō. xxvj. E F Rom. viij Rom. j. ij. Cor. v.

nati sunt: exheredati sunt: quia non sunt imitati: tu qui nō de
illo natus es efficeris filius: et sic eris filius imitando. Et si
diabolum fueris imitatus: quia ille superbus extitit et impi
us aduersus deū: eris filius diaboli: diabolū imitando: non
G quia ipe creauit te aut genuit te. [In hoc manifestatus est fi
lius dei.] Ideo fratres: oēs peccatores ex diabolo nati sunt
inquantū peccatores. Adam a deo factus est: sed qñ cōsensit
diabolo: ex diabolo natus est. Et tales omnes genuit qualis
erat. Cum ipsa concupiscentia nati sumus. Et ante cōp nos de
vita nostra addamus: de illa damnatione nascimur. Nam si
cum illo pctō non nascimur: quid est q cum infantib⁹ ad ba
ptismū curritur vt soluant? Ergo duas natiuitates attendi
te fratres: adā et christū. Duo sunt hoīes: sed vnus ipsorum
homo homo: alter homo deus. Per hominē hominē pecca
tores sum⁹: p hoīem deus iustificamur. Natiuitas illa dete
cit ad mortē: ista natiuitas erexit ad vitā. Natiuitas illa tra
hit secū peccatū: natiuitas ista liberat a peccato. Ideo enim
venit xps homo: vt solueret pctā hominū. [In hoc manife
status est filius dei: vt soluat opera diaboli.] Cetera cōmen
do charitati vestre: ne vos grauē. Ipsa eñ questio est: ī qua
soluenda laboramus: quia peccatores nos dicimus. Si eñ
quis dixerit se esse sine pctō: mendax est. Et in ipius episto
la iohannis inuenimus. Si dixerimus q: peccatū non habe
mus: nosipos seducimus. Meminisse eñ debetis p̄ioꝝ. um.
Si dixerim⁹ q: peccatū non habemus: nosipos seducimus
et veritas in nobis non est. Et rursus in cōsequētibus audis
Qui natus est ex deo non peccat: q: q facit peccatū nō videt
eū: neq; cognouit eū. Omis q facit pctūm de diabolo est. Ex
deo nō est peccatū. Iterū terret nos: quō nati sumus ex deo
et quō nos fatemur pctores? An dicturi sumus: q: de deo na
ti nō sumus? Et quid faciunt ista sacramenta in infantibus?
Quid dixit iohannes. Qui natus est ex deo nō peccat. Ipse
iohannes iterū dixit. Si dixerimus q: pctm̄ non habemus:
nosmetipos seducimus: et veritas in nobis non est? Magna
questio et angusta. Et ad hanc soluendā vtinā intentā feceri
charitatem vestrā. In noīe dñi cras quod inde dederit dis
seremus.

Tractatus. v.

¶ Omnis qui natus est ex deo peccatum non fa
cit. Quoniā semē ipius in eo manet. Et non po
test peccare. Quoniā ex deo nat⁹ est. In hoc ma
nifesti sunt filij dei ⁊ filij diaboli. Omnis qui nō
est iustus: non est ex deo Et q non diligit fratrem
suū. Qm̄ hec est annūciatio quā audistis ab iicio
vt diligam⁹ alterutrū. Non sicut Cain q ex malig
no erat et occidit fratrē suum: et propter quid oc
cidit eum? Qm̄ opera eius maligna erant: fra
tris autez eius iusta. Nolite mirari frēs. Si odit
vos mundus. Nos scimus qm̄ translati sumus
de morte ad vitā. Qm̄ diligim⁹ fratres qui nō di
ligit manet in morte. Omis qui odit fratrē suum
homicida est: et scitis qm̄ omnis homicida nō ha
bet vitam eternā in se manentē. In hoc cognoui
mus charitatez dei. Qm̄ ille aiam suā p̄o nobis
posuit. Et nos debemus p̄o fratrib⁹ animas po
nere. Qui habuerit substantiā huius mundi ⁊ vi
derit fratrem suū necessitatem habere: et clauserit
viscera sua ab eo: quō charitas dei manet in eo?
Filioli mei. Non diligamus verbo neq; lingua.
Sed opere et veritate.

A Intente audite obsecro vos: q: res nō minima ver
satur in medio. Et nō dubito q hesterno die inten
ti affuistis: quod et hodie intenti⁹ cōuenistis. Est
enī non parua questio: quō dicat in ista epl'a. Qui
natus est ex deo non peccat. Et quō in eadē epistola superi⁹
dixit. Si dixerimus q: peccatū non habemus: nosipos sedu
cimus: et veritas in nobis nō est. Quid facturus est quē vter
q; sermo ex eadē epl'a in medio coartauit: Si se cōfessus fue
rit peccatorem: timet ne dicat illi. Non ergo ex deo nat⁹ es:
q: scriptū est. Qui natus est ex deo: nō peccat. Si aūt dixerit
se iustū: et non habere peccatū: accipit ex alia parte plagā ex
ipsa epistola. Si dixerimus q: peccatū nō habem⁹: nosipos
seducimus: et veritas in nobis non est. Positus ergo in me
dio q̄d dicat: et quid cōfiteat: aut quid pfiteat non inuenit.
Profiteri se eē sine pctō piculosū ē: ⁊ nō solū piculosū ꝫ zetiā
mēdosum. Nosipos inquit seducim⁹: ⁊ veritas in nobis nō
est. Si dixerimus quia peccatuz non habemus: sed vtinam
non haberes et diceres. Verū enī diceres. Nec ī veritate q̄
menda: vllū iniquitatis vel vestigiū formidares. Sed ideo
malefacis si dicis: q: mendaciū dicis. Veritas inquit in no
bis nō est: si dixerimus q: peccatum non habemus. Non ait
Non habuimus: ne forte de p̄terita vita dictum videretur
Habuit peccatū homo iste: sed ex quo natus est ex deo cepit
non habere. Si ita esset: nulla nos angustaret questio. Dice
remus enī. Fuimus peccatores: sed mō iustificati sum⁹. Ha
buimus peccatū: sed modo nō habemus. Non hoc ait. Sed
quid ait? Si dixerim⁹ quia peccatū nō habem⁹: nosipos se
ducimus: et veritas in nobis non est Post aliquantū rursus
Qui natus est ex deo inquit: non peccat. Nunq̄d iohēs ipse
non erat natus ex deo? Si iohānes nō erat natus ex deo: de
quo audist⁹: quia supra pectus dñi recubuit: aliquis sibi au- Joh. xiij.
det p̄mittere generationē factā ī se: quā ille habere nō me
ruit: q̄ supra pectus dñi recumbere meruit: quē dīs plus q̄
ceteros diligebat: ipz de spū nō genuerat? Attēdite nūc ver
ba ista. Adhuc angustias nostras cōmendo: vt per intentio
nē vestrā q̄ oratio est ⁊ p̄o nobis ⁊ p̄o vobis dilatet deus: et
det exitum ne aliquis in verbo eius inueniat occasionē per
ditionis sue. Quod verbū non est p̄dictū et conscriptū nisi
ad medicinā et salutē? Omis inquit q̄ facit peccatū ⁊ iniqui
tatē facit. Ne forte discernas: peccatū iniquitas est. Ne di
cas peccato: sum: sed iniquus nō sum: peccatū iniqtas ē. Et
scitis quia in hoc ille manifestatus est: vt peccata auferat: et
peccatū in illo non est. Et q̄d prodest nobis q: venit sine pec
cato? Omis q̄ non peccat in ipo manet. Et omis q̄ peccat nō
vidit eū neq; cognouit eū. Filioli nemo vos seducat. Qui fa
cit iusticiā iustus est: sicut et ille iustus est. Jam ista dixim⁹
q: fm quandā similitudinē nō fm equalitatē dici solet. Qui
facit peccatū de diabolo est: q: ab initio diabolus peccat. Et
hoc dixim⁹: quia nemīnē creauit diabolus neq; genuit: ꝫ
imitatores eius ex illo nascunt. In hoc manifestatus est filī
us dei: vt soluat opera diaboli. Ergo vt soluat pctā venit il
le q nō habet peccatū. Deinde sequit. [Omis q natus est ex
deo non facit peccatū: q: semen eius in ipo manet. Et nō po
test peccare q: ex deo natus est.] Fortiter instrinxit. Fortas- B
sis fm quoddam peccatū dixit: non peccat: nō fm oīe pec
catū. Ut quid ait. Qui natus est ex deo non peccat? Certum
quoddā peccatū intelligas: quod nō potest admittere homo
qui ex deo natus est. Et tale peccatuz est illud: vt si quisq̄ il
lud admiserit confirmet cetera: si quis aut̄ hoc non admise
rit: soluet cetera. Quod est hoc peccatū? Facere contra man
datū. Quod est mandatū? Mandatū nouū do vobis: vt vos Joan. xiij.
inuicē diligatis. Intendite. Hoc mādatū xpi dilectio voca
tur. Per hanc dilectionē peccata soluunt. Hec si nō teneat:
et graue peccatū ē: et radix oīm peccatorū. Intēdite fratres
p̄otulimus aliquid in quo bene intelligentibus soluta ē que
stio. Sed nunquid cū celeriorib⁹ tm̄ ambulamus viam? Et
q tardius ambulāt nō sunt relinquēdi. Videamus hoc quib⁹
possumus verbis: vt ad omēs perueniat. Puto enī fratres:
quia omis homo sollicitus est p̄o anima sua: qui nō sine cau
sa intrat ecclesiā: qui non tē pozalia querit in ecclesia: q̄ nō p̄
ptere a intrat vt trāsigat negocia secularia: sed ideo intrat vt
aliquid sibi eternū p̄omissum teneat quo perueniat. Neces
se est ergo cogitet quē admodū ambulet in via: ne remaneat:
ne retro eat: ne aberret: ne claudicando nō perueniat. Qui er
go sollicitus est: tardus non sit: velox sit: non recedat de via.
Hoc ergo dixi: quia qui natus est ex deo non peccat. Fortas
sis fm quoddam peccatū volut intelligi. Nam erit alia con
trariū illi loco. Si dixerimus q: peccatū non habemus: nos
ipsos seducimus et veritas in nobis non est. Sic ergo forte
potest solui questio: Est quoddā peccatū quod nō potest ad
mittere ille qui natus est ex deo: et quo non admisso soluūtur
cetera: quo admisso confirmantur cetera. Quod est hoc pec-

catum? Facere cōtra mandatū christi: cōtra testamentū nouum. Qđ est mandatū nouū? Mandatuz nouū do vobis: vt vos inuicē diligatis. Qui facit cōtra charitatē et cōtra dilectionē fraternā: nō audet gloriari ꝛ dicere natū se esse ex deo Qui autē in dilectione fraterna cōstitut? est: certa sunt pcā que nō potest admittere: et hoc maxime ne oderit fratrē. Et q̄d de ceteris peccatis facit: vnde dictū est. Si dixerim? q̄z pctm̄ nō habem?: nosipsos seducim?: et veritas in nobis nō
j. Pet.iiij est: Audiat securitatē de alio loco scpture. Charitas cooperit multitudinē peccatoꝝ. Charitatē ergo cōmendam?: charitatē cōmēdat hec epistola. Post resurrectionē dñs quid aliud interrogauit petrū. Amas me? Et parū fuit semel iterrogare: et iterū nihil aliud: ꝛ tertio nihil aliud. Cū iā tertio ille tedio afficeret: quasi nō sibi crediderit: quō qui nesciret quid in illo ageret: nū et primo / et secūdo / ꝛ tertio hoc iterrogauit. Ter negauit timor: ter cōfessus ē amor. Et ecce amat petrus dñm. Quid p̄statur? dño? Mō enī et ipse nō turba-
Pſa.cxv. tus est in ipso psalmo. Quid retribuā dño, p oībus q̄ retribuit mihi? Qui enī dicebat hec in psalmo: attendebat q̄sta sibi esse p̄stita a dño: et q̄rebat q̄d retribueret dño: ꝛ nō inuenebat. Quicq̄d enī retribuere volueris: ab ipso accepisti quod reddas. Et q̄d inuenit qō retribuat? Qō (vt dixim?) ffres) ab ipso acceperat: hoc inuenit qō retribueret. Calicē salutaris accipiā et nomen dñi inuocabo. Quis enī illi dederat calicē salutarē: nisi ille cui volebat retribuere? Accipere autez calicē salutarē: et inuocare nomen dñi: hoc est satiari charitate: et ita satiari vt nō solū non oderis fratrē: p̄fecta charitas est: sed vt parat? sis mori, p fratre. Hanc ipe dñs in se exhibuit: moꝛtu?, p oībus: oꝛans p eis a quib? crucifigebat: ꝛ
Lu.xxiij. dicens. Pater ignosce illis q: nesciūt quid faciūt. Sed si solus hoc fecit: nō erat magister: si discipulos nō habebat. Secun discipuli hoc fecerūt. Lapidabāt stephan? ꝛ genuflexo
Actuū. vij ait. Dñe ne statuas illis hoc delictū. Amabat a quibus occi
ij. Cor.xij. debat: q: et, p ipsis moriebat. Audis apl'm paulum. Et ipse (iquit) impēdar, p animab? vestris. Inter illos enī erat, p
C quib? stephan? deprecabat: q̄n eoꝝ manib? morieb̄at. Perfecta ergo charitas hec est. Si q̄s tātam habuerit charitatē vt parat? sit, p fratrib? etiā mori: p̄fecta est in illo charitas.
Sed nūquid moꝛ vt nascīt tā, p̄sus p̄fecta est? Vt p̄ficiatur nascīt: cū fuerit nata nutrit: cū fuerit nutrita roboraſ: cū fue
Phil.j. rit roborata p̄ficit. Cū ad p̄fectionē venerit: q̄d dicit? Mihi viuere xp̄s est: et moꝛi lucrū. Optabā dissolui et esse cū xp̄o: multo magis optimū: manere in carne necessarium p̄opter vos. P̄opter eos volebat viuere, p quib? parat? erat moꝛi
Joh.xxj. Et vt noueritis q: ipsa est perfecta charitas: quā nō violat et in qua nō peccat q̄ nat? ē ex deo: hoc dñs dicit petro. Petre amas me? Et ille. Amo. Mō dixit: si amas me: obsequere mihi. Qñ enī erat dñs in carne moꝛtali: esuriuit: sitiuit. Eo tēpoꝛe quo esuriebat et sitiebat susceptus est hospitio: ministrarūt illi q̄ habuerūt de substātia sua. Sicut legim? in euā-
Luce.xix. gelio. Suscepit eū zacheus: salu? fact? est a moꝛbo suscepto medico. Quo moꝛbo? Auaricie. Erat enī ditissimus et p̄nceps publicanoꝝ. Attendite sanatū a moꝛbo auaricie. Dimidiū (inq̄t) bonoꝝ meoꝝ do pauperib? : etsi cui aliquid tuli quadruplū reddā. Ideo seruauit alte ex dimidiū: nō quo frueret: sed vnde debita solueret. Suscepit ergo tūc medicū hospitio: q: erat infirmitas carnis in dño: cui hoc obsequiū p̄beret hoies. Et hoc: q: voluit p̄stare obsequētib?. Ob-
iij. Regū xvij. sequētib? enī, p̄derat: nō illi. Cui enī angeli ministrabāt horum obsequiū requireret? Mec helias seru? illi? hoc necessarium habebat aliq̄n: cui panē et carnem per coꝛuū mittebat: ꝛ tū vt vidua religiosa benedicere?: mittit? seru? dei. Pascitur a vidua quē deus in secreto pascebat. Verūtamen quāq̄ de his seru? dei sibi p̄stent: qui eoꝝ indigentiā cōsideret: p̄opter illā mercedē a dño in euāgelio positam manifestissime. Qui suscipit iustū in nomie iust?: mercedē iusti accipiet
Mat.x. Qui suscipit, p̄phetā in noie, p̄phete: mercedē p̄ophete accipiet. Et q̄ dederit calicē aque frigide vni ex his minimis tantū in noie discipuli: amen dico vobis nō p̄det mercedē suā. Quis ergo sibi p̄stent qui hec faciūt: nū nec hoc poterat p̄beri ascēsuro in celū. Quid illi poterat retribuere petr? qui amabat illū? Audi. Pasce oues meas: ideſt fac, p fratribus q̄ p̄o te feci. Oñes sanguine meo redemi: nolite dubitare moꝛi, p veritatis p̄fessione: vt ceteri vos imitētur. Sed hec (vt dixim?) fratres p̄fecta charitas est: qui natus est ex deo habet illā. Intendat charitas vestra. Videte q̄d dicam D
Ecce accipit sacramentū natiuitatis homo. Baptizatus sacramentū habet: et magnū sacramentū: diuinū: sanctū: ineffabile. Cōsidera quale: vt nouū hoīem faciat: dimissionem oīm peccatoꝝ. Attendat tū in coꝛ: si p̄fectū est ibi quod factum est in coꝛpoꝛe. Videat si habeat charitatē: et tūc dicat: natus sum ex deo. Si autē nō habet: characterē quidē ip̄sum habet: sed deseꝛtoꝛ vagaſ. Habeat charitatē: aliter non se dicat natū ex deo. Sed habeo (inq̄t) sacramentum. Audi
j. Cor.xiij. apl'm. Si sciam oīa sacramēta: et habeā oēm fidē ita vt mōtes transferā: charitatē autē nō habeā: nihil sum. Hoc si me ministris cōmēdauim?: cū istā epl'am inciperem?: nihil in ea nobis sic cōmendari: quomodo charitatē. Et si videt alia ꝛ alia dicere: illo facit reditū: et ad ipam charitatē oīa vult referre quecūq̄ dixerit. Videam? si et hic hoc facit. Attēdite. Oīs q̄ natus est ex deo: nō facit pctm̄. Querim? qō peccatū: q: si oīe intelleꝛeris: cōtrarius eris illi loco. Si dixerimus q: pctm̄ non habem?: nosmetipsos seducim? et veritas in nobis non est. Ergo dicat qō peccatū: doceat nos: ne forte ego temere dixi pctm̄ hoc esse violationem charitatis Q: sicut sup̄a dixit. Qui odit fratrē suū in tenebris est: ꝛ in tenebris ambulat: et nescit quo eat: q: tenebꝛe exceceauerūt oculos eius. Sed forte aliq̄d dixit in posteꝛioꝝ? et non nomunauit charitatē: videte q: circuitus ille verboꝝ hunc habet finē: hūc habet exitū. [Oīs q̄ natus est ex deo: nō peccat: q: semen ei? in ipso manet] Semen dei. i. verbū dei. Vñ dicit apl's. Per euāgeliū ego vos genui. [Et nō potest pec
j. Cor. iiij. care: q: ex deo natus est.] Dic adhuc. Videamus in quo nō potest peccare. [In hoc manifestati sunt filij dei et filij diaboli. Oīs qui nō est iust?: non est a deo: et qui nō diligit fratrem suū] Certe iā manifestū est vnde dicat. Et qui nō diligit fratrem suū. Dilectio ergo sola discernit inter filios dei et filios diaboli. Signent se oēs signo crucis christi. Respōdeant oēs. Amen. Cātent oīes alleluia. Baptizētur oīes. Intrent oēs ecclesias. Faciāt parietes basilicaꝝ. Mō discernūtur filij dei a filijs diaboli nisi in charitate. Qui habent charitatē: nati sunt ex deo: qui nō: non sunt nati ex deo. Magnum iudiciū: magna discretio. Quicq̄d vis habe: hoc solū nō habeas: nihil tibi, p̄dest. Alia si non habeas: hoc habe et implesti legē. Qui enī diligit alterū: legē impleuit: ait apl's.
Et plenitudo legis charitas. Puto istā margaritā esse illā. Rom.xiij.
Homo negociatoꝝ: describit in euangelio: qui inuenit vnā Mat. xiij.
margaritam: et vēdidit oīa q̄ habebat et emit eā. Hec est margarita p̄ciosa charitas: sine qua nihil tibi, p̄dest quodcūq̄ habueris. Quā si solā habeas: sufficiat tibi. Modo cū fide vides: tūc cū specie videbis. Si enī amam? cū nō videmus: quō amplectemur cū viderim?: Sed vbi nos debem? exercere? In amoꝛe fraterno. Potes mihi dicere. Mō vidi deū. Nūquid potes mihi dicere nō vidi hoīem? Dilige fratrem. Si enī fratrē quē vides dilexeris: simul videbis ꝛ deum: quia vides ipam charitatē: et intus inhabitat de?. Qui nō est iust?: nō est ex deo: et qui nō diligit fratrē suū. [Quia hec est annūciatio] Vide quō cōfirmat. [Quia hec est annūciatio quā audiuim? ab initio vt diligam? inuicē.] Manifestauit nobis inde se dicere. Cōtra hoc mandatū q̄squis facit E
in peccato illo est scelerato: in qō incidūt qui nō nascūtur ex deo. [Mō sicut chain: q̄ ex maligno erat occidit fratrē suum. Gen. iiij.
Et cuius rei gratia occidit? Q: opera ei? maligna fuerunt: fratris vero eius iusta.] Ergo vbi est inuidia: amoꝛ fraternus esse nō potest. Intendat charitas vestra. Qui inuidet nō amat. Peccatū diaboli est in illo: q: ꝛ diabol? inuidēdo delecit. Cecidit enī: et inuidit stanti. Non ideo voluit deiycere vt ipse staret: sed ne sol? caderet. Tenete in animo ex hoc qō subieci. Inuidiam nō posse esse in charitate. Habes aperte cū laudaret ipsa charitas. Charitas nō emulatur. Non fuit j. Cor.xiij.
charitas in chain. Et nisi esset charitas in abel: non acciperet deus sacrificiū ei?. Cū enim ambo obtulissent: ille de fructib? terre: ille de fetibus ouiū. Quid putatis fratres: q: deus fructus terre neglexit: et fetus ouiū dilexit? Mō intendit deus ad munus: sed in coꝛde vidit. Et quē vidit cū charitate offerre: ipsius sacrificiū respexit. Quē vidit cū inuidia offerre: ab ipsius sacrificio oculos auertit. Opera ergo bona abel: nō dicit nisi charitatē. Opera vero mala chain: nō dicit

nisi odiū fraternū. Parū est: qz odit fratrē suū z inuidit operibus bonis: qz imitari noluit: necare voluit. Et hinc apparuit qz filius erat diaboli. Et ille hinc apparuit iustus dei. Hinc ergo discernūtur hoīes fratres mei. Nemo attendat linguas: sed facta. Loz si nō bene faciat p fratrib⁹ suis: ostēdit quid in se habeat. Tēptationib⁹ pbātur hoīes. [Nolite mirari fratres si mūdus vos odit.] Nunqd sepe vobis dicē dum est qd est mūdus? Non celū: non terra: nec ista opera q deus fecit: sed dilectores mūdi. Ista sepe dicendo qbusdam onerosus sum. Sed vsqdadeo nō frustra dico: vt aliqui interrogētur an dixerim: et nō respōdeant. Ergo vel inculcando hereat aliqd in cordib⁹ audientiū: Quid est mūdus? Mundus est: qñ in malo ponitur: dilectores mūdi. Mūdus: qñ in laude ponit: celuz et terra est: et que in his opera dei. Unde
Joh.j. dicit. Et mundus per eū fact⁹ est. Item mūdus plenitudo terre: sicut dixit ipse Johānes. Non solū autē nostroz ppitiatio peccatoz est: sed z totius mūdi. Mūdi dicit: oīm fidelium per orbē sparsoz. Mūdus autē in malo: amatores mūdi sunt. Qui amant mundum: fratres amare nō possunt. Si odit nos mūdus. [Nos scim⁹.] Quid nos scim⁹? [Qz trāsiuimus de morte ad vitā.] Unde scitis? [Quia diligim⁹ fratres.] Nemo interroget hoīem. Redeat vnusqsq ad cor suū si ibi inuenerit charitatē fraternā: secur⁹ sit: qz transijt a morte ad vitā. Jā in vertera est. Nō attēdat qz modo gloria ei⁹ occulta est: cū venerit dñs tūc apparebit gloria. Uiget enz sed adhuc in hyeme. Uiget radix: sed quasi aridi sunt rami. Intus est medulla q viget: intus sunt folia arborū: intus fructus: sed estatē expectant. Ergo nos scim⁹ qz transiuim⁹ de morte ad vitā: qz diligim⁹ fratres. [Qui nō diligit manet in morte.] Ne putet⁹ fratres leue esse odisse. Odisse: an diligere. Audi quid sequit. [Oīs q odit fratrē suū: homicida est.]
F Jam ergo si cōtemnebat quisqs odiū fraternū: nūquid et homicidiū in corde suo cōtempturus est? Non mouit manū ad occidēdum hoīem: homicida tam tenet a dño. Uiuit ille: et iste iā interfector iudicat. Oīs qui odit fratrē suū homicida est. [Et scitis quia oīs homicida nō habet vitā eternā in semetipso manentē. In hoc cognoscim⁹ dilectionē.] Perfectionē dilectionis dicit perfectionē illā quā cōmendauim⁹ In hoc cognoscim⁹ dilectionē: [quia ille p nobis aiam suā posuit: z nos debem⁹ aiam p fratribus ponere.] Ecce vnde
Joh.xxj. veniebat. Petre amas me. Pasce oues meas. Nā (vt noueritis fratres) qz sic ab eo pasci volebat oues suas: vt animā suā p ouib⁹ poneret: hoc illi ꝓtinuo dixit. Cū iuuenis esses precingebas te: z ibas quo volebas: cū autez fueris senior: alius te ꝓcinget: et tollet te quo tu nō vis. Hoc aūt dixit: ait euāgelista: significās qua morte clarificatur⁹ esset deū. Et cui dixerat. Pasce oues meas: doceret eū ponere aiam ꝓ ouib⁹ suis. Unde incipit charitas fratres? Modicū attēdite quo perficiat. Audistis ipm finē et modū. Ipsum et dñs
Joh.xv. in euāgelio cōmendauit. Maiorē charitatē nemo habet ait: qz vt animā suā ponat qs p amicis suis. Perfectionē ergo eius ostēdit in euāgelio: et hic cōmendata est eius pfectio. Sed interrogatis vos: et dicitis nobis. Qñ possum habere istam charitatē? Noli cito de te desperare: forte nata est: sed nondū pfecta est: nutri eā ne offocet. Sed dicturus es mihi. Et vnde nouit? Quod enī perficiat audiuim⁹? vnde incipiat audiamus. Sequit et dicit. [Qui autē habuerit facultates mūdi et viderit fratrē suū esurientem et clauserit viscera sua ab eo: quomodo poterit dilectio dei manere in eo?] Ecce vnde incipit charitas. Si nondū es idoneus mori p fratre: iam idoneus es esto dare de tuis facultatib⁹ fratri. Jā pcutiat viscera tua charitas: vt nō de iactantia facias: sed de intimo adipe misericordie: vt cōsideres illū in egestate positū. Si enīz supflua nō potes dare fratri tuo: aiam tuā potes dare p fratre? Jacet pecunia in sinu tuo: quā tibi fures possunt auferre. Et si illā nō auferēt fures: moriendo illam deseres: etiā si te illa viuētem nō deserat. Quid unde factur⁹ es? Esurit frater tuus: in necessitate positus est: forta[ssis] suspendit: a creditore angustat. Non habet ipse: habes tu: frater est: simul empti estis: vnū est precium vestrū: ambo sanguine xpi redēpti estis. Uide si misereris: si habes facultates mūdi. Quid ad me pertinet: forte dicis? Ego daturus sum pecuniā meā ne ille molestiā patiat? Si hoc tibi respōderit cor tuū: dilectio patris nō in te manet. Si dilectio patris nō in te manet: non es natus ex deo: quomodo te gloriaris esse christianū? Nomen habes et factū nō habes. Si autē nomen secutū fuerit opus: dicat te quisqz paganū: tu factis ostēde christianū. Nam si factis nō ostendis christianū: oēs te christianū vocent: qd tibi, pdest nomē vbi res nō inuenit? Qui aūt habuerit facultates mūdi: et viderit fratrē suū egentē: et clauserit viscera sua ab eo: quomodo potest dilectio dei manere i eo? Et sequit. [Filioli nō diligam⁹ verbo tantum et lingua: sed opere et veritate.] Puto manifestū esse vobis magnū et necessariū secretū et sacramentū: fratres mei. Quid valet charitas? Dis scriptura cōmēdat. Sed nescio si alicubi amplius qz in ista epistola cōmendat. Rogam⁹ vos z obsecramus in dño: vt et illa que audistis: mgnoīa teneatis: et ad ea q̄dicenda sunt donec finiat ipsa epistola: intenti veniatis: intenti audiatis. Aperite autē corda ad semina bona. Extirpate spinas ne offocetur in vobis qd seminat: sed potius crescat seges: et gaudeat agricola: et horreū vobis ꝓparet tanqz frumentis: non ignem tanqz paleis.

Tractatus. vj.

¶ In hoc cognoscim⁹ qñ ex veritate sum⁹: et in cōspectu ei⁹ suadebim⁹ corda nostra. Qñ si reprehēderit nos cor nostrū. Maior est de⁹ cor deno. Et nouit oīa. Charissimi. Si cor nr̄m nō reprehēderit nos: fiduciā habem⁹ ad deū. Et quicqd petierim⁹ accipiem⁹ ab eo. Qm mādata eius custodim⁹: et ea q̄ sūt placita cora eo facim⁹. Et hoc est mandatū ei⁹ vt credam⁹ in nomie filij ei⁹ ieſu xpi. Et diligam⁹ alterutrū sicut dedit mādatum nobis. Et q̄ seruat mādata ei⁹ in illo manet: z ipse in eo: et in hoc scimus. Qm manet in nobis de spiritu quē dedit nobis. Charissimi. Nolite oīni spiritui credere sed ꝓbate spūs si ex deo sint qm multi pseudo ꝓphete exierūt in mundū. In hoc cognoscit spūs dei. Dis spūs q cōfitetur ieſum xpm in carne venisse ex deo est. Et oīs spūs q̄ soluit ieſum ex deo nō est. Et hic est antichristus: de quo audistis qm venit. Et nūciam in mūdo est.

A Si meministis fratres: hesterno nos clausisse sermonem ad istā sententiā q̄ sine dubio manere debuit et debet in corde vestro: qz ipam nouissimā audistis. Filioli nō diligam⁹ verbo tantū z lingua: sed opere z veritate. Deinde sequit. [Et in hoc cognoscim⁹ qz ex veritate sum⁹ z cora ipso psuadem⁹ cordi nostro: qz si male senserit cor nostrū: maior est de⁹ corde nostro: z nouit oīa.] Dixerat. Nō diligam⁹ verbo tm̄ et lingua: sed opere z veritate. Querit a nobis: in quo opere et in qua vitate agnoscit qui diligit deū vel qui diligit fratrē suū. Jā superi⁹ dixerat quousqz charitas pficiat: qñ et dñs in euāgelio ait. Maiorē Joh.xv. hac nemo habet charitatē: qm vt aiam suam ponat p amicis suis. Et iste hoc dixerat. Sicut ille aiam suā p nobis posuit debem⁹ et nos aiam p fratrib⁹ ponere. Hec est pfectio charitatis: et maior oīno nō poterit inueniri. Sed qz nō in oībus pfecta est: z desperare nō debet et in q̄ pfecta nō est si ita nata est qua pficiat: et vtiqz si nata est nutrieda est et qbusdā suis nutrimētis ad pfectionē ꝓpriā, pducenda. Quesiuim⁹ inchoationē charitatis vnde incipiat: z ibi cōtinuo inuenimus. Si qs habet facultatē mūdi: et viderit fratrē suū egentem z clauserit viscera sua aduersus eū: quō dilectio patris manet in eo? Ergo incipit ista charitas fratres: vt de suis superfluis tribuat egenti in angustijs alicui⁹ cōstituto. Ex eo qñ sibi abūdat fm tēpus a tribulatione tēporali liberet fratrem. Hinc exordiū est charitatis. Hāc ita ceptā si nūtrieris deo et spe future vite nutrieris: pueries ad illā pfectionē: vt paratus sis aiam tuā ponere p fratrib⁹ tuis. Sed qz multa talia fiūt ab his q̄ alia querūt: q̄ fratres nō amant: reuocemur ad testimoniū cōsciētie. Si ꝓbam⁹ quia talia multa fiūt ab his q̄ fratres nō amāt? Nē multi se in hereslib⁹ z scismatib⁹ martyres dicūt? Uidenk sibi aiam ponere p fratribus suis. Si, p fratrib⁹ aiam ponerēt: nō se ab vniuersa fraternitate

separarēt. Item q̄ multi sūt q̄ iactātie causa multa tribuūt: multa vonāt: ⁊ nō ibi q̄rūt nisi laudē humanā et gloriā populare: plenā vētis: nulla stabilitate solidatā. Qz q̄ sunt tales: vbi ꝓbāda erit charitas fraterna? Qz voluit illā ꝓbari: ⁊ ait admonēs. Filioli nō diligam⁹ verbo tātū et lingua: sed opere et veritate. Querim⁹ in quo opere: in q̄ vitate? Potest eē manifesti⁹ opus q̄ tribuere pauperib⁹? Multi h̄ iactātia faciūt: nō dilectione. Potest esse mai⁹ opus q̄ mori ꝓ fratribus? Et h̄ multi volūt putari facere iactātia noīs ꝓparādi: nō viscerib⁹ dilectionis. Restat vt ille diligat fratrē: qui aī ꝓ eū vbi solus videt cordi suo psuadet: et interrogat cor suuz an vere ꝓpter fratrū dilectionē h̄ faciat: ⁊ phibet illi testimoniū oculi q̄ penetrat cor: quo hō attēdere nō pōt. Ideo paulus apl's: qz parat⁹ erat mori ꝓ fratrib⁹ dicebat. Ipse impē
ij.Cor.xij. dar ꝓ aīab⁹ vestris. Tū qz de⁹ videbat in corde ipsi⁹: nō ho
j.Cor.iiij. mines q̄b⁹ loquebat: ait illis. Mihi aūt minimū est: vt a vobis iudicer / aut ab humano die. Et oñdit etiā ipse quodā loco qz solēt ista fieri inani iactātia: nō firmamēto charitatis.
j.Cor.xiij. Ait enī cū de ipsi⁹ charitatis cōmēdatione loquerē. Si distribuero oīa mea pauperib⁹: et tradidero corpus meū vt ardeā: charitatē aūt nō habeā: nihil mihi ꝓdest. Potest enī quisq̄ hoc facere sine charitate? Potest. Mā qui nō habent charitatē diuiserūt vnitatē. Querite ibi ⁊ videbitis multos multa tribuere pauperib⁹. Videbit⁹ alios paratos ad susciendā mortē: ita vt desistente psecutore: seipsos ꝑcipitent. Isti sine dubio / sine charitate hoc faciūt. Reuocemur ḡ ad
ij.Cor.j. cōsciētiā: de q̄ dicit apl's. Mā gloria nr̄a hec est: testimoniū cōsciētie nostre. Reuocemur ad cōsciētiā: de qua item dicit.
Gal.vj. Opus autē suū, ꝓbet vnusq̄sq; et tūc in semetipso tm̄ gloriā habebit: ⁊ nō in altero. Opus ḡ suū, ꝓbet vnusquisq̄ nostrū: vtrū de vena charitat⁹ emaneat: vtrū de radice dilectionis rami bonoꝝ operū pullulēt. Opus aūt suū, ꝓbet vnusquisq̄: ait: ⁊ tūc in semetipso gloriā habebit: ⁊ nō in altero. Non q̄ illi phibet testimoniū lingua aliena: sed q̄ phibet cōsciētia
B ꝓpria. Hoc ḡ hic cōmēdat. In hoc cognoscim⁹ qz ex vitate sum⁹: q̄ opere ⁊ veritate: nō vbis nec lingua diligim⁹. Et
Mat.vj. cor ipso psuadem⁹ cordi nr̄o. Quid est cor ipso? Vbi ipse videt. Q̄ ipse dix̄i euāgelio. Cauete (inq̄t) facere iustitiā vestrā coram hoibus vt videamini ab eis. Alioq̄n mercedē nō habebitis apud patrē vestrū q̄ in celis est. Et q̄d est. Nesciat sinistra tua q̄d faciat dextera tua: nisi q̄ dextera tua pura cōsciētia est: sinistra mūdi cupiditas? Multi p cupiditatem mūdi multa mira faciūt: sinistra opat⁹ non dextera. Dextera debet operari: ⁊ nesciēte sinistra: vt nec misceat se cupiditas seculi: q̄ aliq̄d boni de dilectione operamur. Et vbi hoc cognoscim⁹? Aī deū es: interroga cor tuū: vide q̄d feciſti: ⁊ q̄d ibi appetiſti: salutē tuā an laudē humanā vētosam. Int⁹ vide. Mā hō iudicare nō potest: quē videre nō pōt. Si psuademus cordi nr̄o: coram illo psuadeamus. Qz si male sentiat cor nostrū. i. accusat nos itus: q̄ nō eo aīo facim⁹ quo faciendū sit. Maior est de⁹ cor de nr̄o: ⁊ nouit oīa. Cor tuū absconditis ab hoīe: a deo abscōde si potes. Quō abscōdis ab eo cui dic-
Psalm. ctum est a pctōre quodā timēte ⁊ cōfitēte. Quo ibo a spū tuo:
cxxxviij. et a facie tua quo fugiā? Querebat q̄ fugeret et euaderet iudiciū dei: ⁊ nō inueniebat. Vbi enī nō est de⁹? Si ascēdero (inquit) in celū ibi es: si descēdero ad infernū ades. Quo itur⁹ est? Quo fugiet? Vis audire cōsiliū: si vis ab illo fugere: ad
Pā.cxxj. ipm fuge. Ad ipm fuge cōfitēdo: nō ab ipso latendo. Latere enī nō potes: sz cōfiteri potes. Dic illi. Refugiuz meū tu es. Et nutriat⁹ in te dilectio q̄ sola ꝓducit ad vitā: phibeat tibi testimoniū cōsciētia tua: q̄ ex deo est. Si ex deo est: noli illā velle ante hoīes ponere: q̄ nec laudes hoim te leuāt in celū: nec vituperationes inde te deponūt. Ille videat q̄ coronat: ille sit testis q̄ videte coronaris. Maior est de⁹ cor de tuo: ⁊ nouit oīa. [Dilectissimi ⁊ si cor male nō senserit: fiduciā habem⁹ ad deū.] Quid est: cor nō male senserit? Verū nob⁹ rīderit q̄ diligim⁹: et germana dilectio est in nobis: nō ficta: sed sincera: salutē fraternā quer ēs: nullū emolumentū expectās a fratre: nisi salutē ipsi⁹. [Fiduciā habem⁹ ad deū: ⁊ quicq̄d postulauerim⁹ accipiem⁹ ab eo: q̄ mandata eius seruam⁹.] Ideo nō in cōspectu hoim: sed vbi ipse de⁹ videt in corde. Fiduciā ergo habem⁹ ad deū: et quicq̄d postulauerim⁹ ab eo accipiem⁹. Sed qui? Qui mādata ei⁹ seruam⁹. Que sunt
Joh.xiij. mādata ei⁹? Rūq̄d semp repetendū est? Mandatū nouū do vobis: vt vos inuicē diligat⁹. Ipam charitatē loquit: ipam ꝑmendat. Quisq̄s ḡ habuerit charitatē fraternā: ⁊ coram deo habuerit: vbi de⁹ videt: cor q̄ ei⁹ interrogatū sub iusto examine: nō ei aliud resp̄derit: q̄ germanā ibi esse radicē charitatis vnde boni fruct⁹ existant: habet fiduciā apud deū: et quicq̄d postulauerit ab eo accipiet: qz mādata ei⁹ seruat. In currit q̄stio quedā: q̄ non ille aut ille homo: aut tu aut ego: q̄ si petiero aliquid a dño deo nr̄o: ⁊ nō accepero: facile de me potest dicere vnusq̄sq;. Non habet charitatē: et de quolibet hoie hui⁹ tpis facile dici potest. Et sentiat quis q̄ vult hō de hoie: maiorē questionē nō faciūt: nisi illi viri quos sctōs cōstat fuisse cūscriberēt: et modo esse cum deo. Quis habet charitatē si eā Paulus nō habebat q̄ dicebat. O nostrū pa ij.Cor.vj.
tet ad vos: o cor inthij: cor nostrū dilatatū est. Nō angustamini in nobis. Qui dicebat. Impendar ꝓ aīabus vestris. Et ij.Cor.xij.
tanta gr̄a in illo erat vt manifestaret eū habere charitatem. Inuenim⁹ eū tm̄ petisse ⁊ nō accepisse? Quid dicimus fres? Questio est. Intēti estote ad deū: magna et ista questio est: quō de pctō vbi dictū est. Qui nat⁹ est ex deo nō peccat. Inuenim⁹ hoc esse pctm̄ violare charitatē: ⁊ hoc, ꝓprie designa tū esse in hoc loco. Sic et nunc q̄rim⁹ q̄d dixerit. Si enī v̄ba attendis: plane videt. Si exempla: obscurū est. Verbis his nihil est plani⁹. Et quicq̄d postulauerim⁹ accipiem⁹ ab eo: qz mādata ei⁹ seruam⁹. [Et q̄ placēt illi in cōspectu ei⁹ faciamus.] Quicq̄d postulauerim⁹ (ait) accipiem⁹ ab eo. Angustauit vehemēter: qz ⁊ ibi angustaret si diceret: oīe peccatū Sed ideo inuenim⁹ locū exponendi: qz de certo pctō dixit: nō de oīm: sed de quodā pctō: q̄ oīs q̄ ex deo nat⁹ est non facit. Et inuenim⁹ ipm quoddā pctm̄ violationē esse charitatis. Et habem⁹ exemplū de euāgelio manifestū: q̄n ait dñs.
Si nō venissem pctm̄ nō haberēt. Quid ergo? Ad innocētes Joh.xv.
iudeos vnerat qz sic loquit? Ergo si ipse nō veniret pctm̄ nō haberent? Presentia ḡ medici fecit egrū: febrē nō abstulit? Quis hoc vel demēs dicat? Ille nō venit nisi curare et sanare egrotos. Quare ḡ dixit. Si nō venirē pctm̄ nō haberent: nisi q̄ certū quoddā pctm̄ voluit intelligi? Quoddā enī peccatū nō haberēt iudei. Q̄ pctm̄? Qz in eū nō crediderūt: q̄ pōtem cōtēpserūt. Sicut ergo ibi pctm̄ dixit: et non est cōsequēs vt oīe pctm̄ intelligam⁹: sed certū pctm̄. Sic et hic: nō oīe pctm̄: ne cōtrari⁹ sit illi loco: vbi ait. Si dixerim⁹ quia pctm̄ nō habem⁹ nosmetipsos seducim⁹: et veritas in nobis nō est: sz certū quoddā pctm̄. i. violationē charitat⁹. Hic aūt plus nos ꝓstrixit. Si petierim⁹ dixit: si nos nō accusauerit cor nr̄m et renūciauerit in ꝓspectu dei q̄ vera dilectio est in nobis: q̄cq̄d postulauerim⁹ ab eo accipiemus. Iā ergo dixi charitatē vestre fres: nemo attēdat ad nos. Quid enī sumus nos? Aut q̄d estis vos? Quid nisi ecclesia dei: q̄ nota est oīb⁹? Et si illi placet: in illa sum⁹. Et q̄ dilectione in illa manem⁹ ibi ꝓfecerem⁹? Si volum⁹ ostēdere dilectionē quā habemus. Verūtamen de ap'so paulo q̄d mali sensuri sum⁹? Ipse non diligebat fratres? Apud ipm nō erat testimoniū cōscientie ei⁹ in cōspectu dei? Non erat in paulo radix illa charitatis: vnde oēs boni fruct⁹ ꝓcedebāt? Quis hoc nisi demēs dixerit? Vbi ḡ inuenim⁹ petisse ap'lm et non accepisse? Ait ipse.
In magnitudine reuelationū ne extollar: datus est mihi sti ij.Cor.xij.
mulus carnis angel⁹ sathane q̄ me collaphizet: ꝓpter q̄d ter dñm rogaui vt auferret a me: ⁊ dixit mihi. Sufficit tibi gr̄a mea. Mā v̄tus in infirmitate pficit. Ecce nō est exaudit⁹ vt auferret ab illo angel⁹ sathane. Sed q̄re? Qui a nō ei, ꝑderat. Ergo exaudit⁹ est ad salutē: qui nō est exaudit⁹ ad volūtatem. Mouerit magnū sacramētū charitas vestra: q̄d ideo cō
D mendauim⁹ vobis: ne excidat vobis in tēptationib⁹ vestris Sancti ad salutē p oīa exaudiunt. Semp exaudiūtur ad salutē eternā. Ipsam desiderāt: q̄ ꝑm hāc semp exaudiūtur. Sed discernam⁹ exauditiones dei. Inuenim⁹ enī quosdaz nō exauditos ad voluntatē: exauditos ad salutē. Et rursus q̄sdā inuenim⁹ exauditos ad volūtatē ⁊ nō exauditos ad salutē. Hoc discernite: hoc tenete. Exēplū ei⁹ q̄ nō est exaudit⁹ ad voluntatē: sed exaudit⁹ ad salutē. Audi ap'lm paulū. Mā ipam exauditionē ad salutē oñdit illi de⁹. Sufficit tibi gr̄a ij.Cor.xij
mea. Mā v̄tus in infirmitate pficit. Rogasti: clamasti: ter clamasti: ipm semel q̄ clamasti audiui: nō auerti aures meas a te. Houi q̄d facia. Tu vis auferre medicamentū q̄ veteris: ego noui infirmitatē qua grauaris. Ergo iste ad salutē exau-

ditus est: ad voluntatē nō est exauditus. Quos inuenim⁹ exauditos ad volūtatē: nō exauditos ad salutē? Inuenim⁹ putamus aliquē: neq; aliquē impiū exauditū a deo ad volūtatem nō exauditū ad salutē? Si aliquī hoīs exemplū posuero: forte dicturꝰ es mihi. Tu illū dicis iniquū: nā iustꝰ erat Si iustus nō esset: a deo nō exaudiret. Talē ꝓponiturꝰ sum de cuius iniq̄tate et ipietate nemo dubitet. Diabolꝰ ipse petiit Job: et accepit. Nōne t hic de diabolo auditis. Quia q̄ facit pctm̄ ex diabolo est? Nō q̄ille creauit: sed q̄ iste imitatur. Nōne de illo dictū est. In vitate nō stetit? Nōne ipse est antiquꝰ ille serpens: q̄ per feminā venenū primo homini ꝓpinauit? Qui ad hoc Job feminā, ꝓptere a seruauit: p quā maritꝰ nō cōsolaret: sed tentaret. Ipse diabolus petiit scm̄ virū tentandū: et accepit. Petiit apls vt auferret ab eo stimulus carnis: et nō accepit. Sed apls magis exauditus est q̄ diabol⁹. Apls enī exaudit⁹ est ad salutē: et si nō ad voluntatē. Diabolus exaudit⁹ est ad voluntatē: sed ad dānationē. Ideo enī ꝓcessus est iste tētandus: vt eo ꝓbato esset ille cruciandus. Sed hec fratres nō tm̄ in veteribꝰ libris inuenimꝰ et in euāgelio inuenimꝰ. Petierunt demones a dño cū eos excluderet ab hoīe: vt ire pmitteret̄ in porcos. Nōne his posset dicere dñs: vt nec illuc accederēt? Nō enī si nollet rebellaturi erāt cōtra regē celi et terre. Certi tñ mysteriꝰ gra: et certa dispēsatione dimisit demones in porcos: vt ostenderet diabolū in eis dñari q̄ vitā porcoꝝ gerūt. Demones ergo exauditi sunt: apls nō exaudit? An potius qō verꝰ est dicimus: immo apls exaudit⁹ est: demones nō sunt exauditi. Illoꝝ volūtas facta est: huiꝰ sanitas ꝓfecta est. Scōm h intelligere debem⁹ q: deus etsi volūtati nostre non dat: saluti dat. Quid si enim hoc petieris qō tibi obest: et medicꝰ nouit q: obest tibi: nō enī te exaudit medicus: q̄n forte tu frigidā aquā petis. Et si ꝓdest statim dat: si nō ꝓdest nō dat. Non exaudiuit. An potius ad sanitatē exaudiuit: q: volūtati cōtradixit. Sit g̈ in vobis charitas fratres: sit in vobis: et securi estote. Et q̄n nō vobis dat qō petitis: exaudimini: sed nō scitis. Multi dati sunt in manꝰ suas malo suo: de q̄bus dicit apls. Tradidit eos deꝰ in desideria coꝛdis eoꝝ. Petit aliq̄s magnā pecuniā: accipit malo suo. Q̄n illā nō habebat parū timebat. Habere illā cepit: ꝓpter a factus est potētior. Nōne malo suo exaudit⁹ est q̄ voluit habere vnde a latrone quereret: quē pauperē nemo q̄rebat? Discite rogare deū: vt medico cōmittatis: qō ipse nouit faciat. Tu morbū cōfitearis: ille medicamentū adhibeat. Tu tantū charitatem tene. Nā si ille secare te vult: vt ere te vult. Tu si clamas et nō exaudiris in vstione t tribulatiōe: nouit ille quouscq; putre est. Tu tā vis reuocet manus: et ille vulneris sinū attendit: scit quousq; pueniat: nō te exaudit ad voluntatē: sed exaudit ad salutē. Certi estote fratres mei q: qō ait apls verū est. Quid enī oꝛem⁹ sicut oportet nescim⁹: sed ipse spūs interpellat p nobis gemitibꝰ inenarrabilibꝰ: q: ipe interpellat p sanctis Quid est: ipse spūs interpellat p sanctis: nisi ipa charitas q̄ in te per spm̄ facta est? Ideo enī dicit idem apls. Charitas dei diffusa est in coꝛdib⁹ nr̄is per spm̄ sctm̄ q̄ datꝰ est nobis. Charitas ipsa gemit: charitas ipsa oꝛat. Cōtra hanc aures claudere nō nouit q̄ illā dedit. Securus esto: charitas roget Et tibi sunt aures dei: nō fit qō vis: sed fit quod tibi expedit. Ergo quicq̄d postulauerim⁹: nūq̄d accipiem⁹ ab eo? Jam diri. Si ad salutē intelligas: nulla q̄stio est. Si nō ad salutē q̄stio est magna: q̄ te calūniatoꝛes facit paulo apls. Quicq̄d postulauerim⁹ accipiem⁹ ab eo: q: mādata eiꝰ seruam⁹: et q̄ placent illi in cōspectu eiꝰ facim⁹. In cōspectu eiꝰ: int⁹ vbi videt. Et q̄ illa mādata sunt? [Hoc est (inq̄t) mādatū illiꝰ: vt credam⁹ in noīe filij eiꝰ iesu xp̄i. Et diligam⁹ inuicem.] Videtis q: hoc est mandatū. Videtis q: cōtra hoc mādatū qui facit: pctm̄ facit: quo caret oīs q̄ natꝰ est ex deo. [Sicut dedit nobis mandatū vt diligam⁹ inuicē: et q̄ seruauerit mādatū eiꝰ.] Videtis q: nihil aliud nobis ꝓcipit nisi vt diligamus inuicē. [Et q̄ seruauerit mandatū eiꝰ: in ipso manebit et ipse in eo. Et in hoc cognoscim⁹ q: manet in nobis de spū quē dedit nobis.] Nōne manifestū est: q: h agit spiritussanctus in hoīe vt sit in illo dilectio et charitas? Nōne manifestum est qō ait apls. Charitas dei diffusa est in coꝛdib⁹ nostris per spm̄ sctm̄ q̄ datus est nobis? De charitate enī loquebat et dicebat: q: in cōspectu dei debem⁹ interrogare coꝛ nostrum. q: si nō male senserit coꝛ nostrum. i. si cōfiteat q: de dilectione fratris sit: q̄cquid fit in bono opere fit. Accessit etiā qō de mādato cū diceret hoc ait. Hoc est mādatū eiꝰ: vt credam⁹ in noīe filij eiꝰ iesu xp̄i: et diligam⁹ inuicē. Et q̄ facit mandatū eiꝰ in ipso manet: et ille in eo. In hoc cognoscim⁹ q: manet in nobis: de spū quē dedit nobis. Si enī inueneris te habere charitatē: habes spm̄ dei ad intelligēdum. Valde enī necessaria res est. Primis tēporib⁹ cadebat sup credentes spiritussanct⁹: t loq̄bant linguis quas nō didicerāt: quō spūs dabat eis pnūciare. Signa erāt tpe oportuno. Oportebat enī ita significari in oībus linguis spm̄sanctꝰ: q: euāgelium dei p oēs linguas cursurū erat toto oꝛbe terraꝝ. Significatū est illud et transiit. Aliquid modo quibꝰ iponit manꝰ vt accipiant spm̄sanctū: hoc expectat vt linguis loquantur? Aut q̄n iposuimꝰ manū istis infantib⁹: attendit vnusquisq; vestrū vtrū linguis loquerent? Et cum videret eos linguis nō loqui: ita puerso coꝛde aliqs vestrū fuit: vt diceret. Non acceperūt isti spm̄sctm̄. Nā si accepissent linguis loquerent quēadmodū tūc factū est. Si ergo per hec miracula nō fiat modo testimoniū ꝑsentie spūssancti: vnde fit: vnde cognoscit quisq; accepisse spm̄sctm̄? Interroget coꝛ suū. Si diligit fratrē: manet spūs dei in illo. Videat: ꝓbet seipm coꝛā oculis dei. Videat si est in illo dilectio pacis vnitatis: dilectio ecclesie toto terrarū oꝛbe diffuse. Nō attendat eū solū dilige re fratrē quē attēdit ante se. Multos enī nō videm⁹ fratres nostros: t in vnitate spūs illis copulamur. Quid mirū quia nobiscū nō sunt? In vno coꝛpore sum⁹: vnū caput habemus in celo. Fratres oculi nostri nō se vident q̄si non se oꝛāt. An in charitate cōpagnis coꝛporalis nōrūt se? Nā vt noueritꝰ q: in cōiūctione charitatis se nouerūt: q̄n ambo patent: non licet vt aliq̄d attendat dexter: qō nō attēdat sinister. Dirige radiū dextrū sine altero si potes? Simul coeunt: simul dirigunt: intētio vna est: loca diuersa sunt. Si ergo oīnis q̄ tecū diligit deū: vnā intentionē tecū habet: noli attendere q: coꝛpore in loco separat⁹ est: aciem coꝛdis simul fixistis in lumine vitatis. Ergo si vis nosse q: accepisti spm̄sctm̄: interroga coꝛ tuū: ne forte sacramentū habes: et virtutē sacramēti nō habes. Interroga coꝛ tuū: si est ibi dilectio fratris: securus esto. Non potest esse dilectio sine spū dei: q: paulus clamat. Charitas dei diffusa est in coꝛdib⁹ nostris per spm̄sctm̄ qui datus est nobis. [Dilectissimi: nolite oīni spiritui credere.] Q: dixerat. In hoc cognoscim⁹ q: manet in nobis: de spiritu quē dedit nobis. Vnde autē cognoscit ipse spūs. Attēdite. [Dilectissimi: nolite oīni spiritui credere: sed ꝓbate spūs si ex deo sunt.] Quis est q̄ ꝓbat spūs? Difficilē rem nobis ꝓposuit fratres mei. Bonū est nobis vt dicat ipse vnde discernam⁹. Dicturꝰ est: ne formidetis. Sed primo videte: attendite. Videte hinc exprimi illud vnde vani heretici calūniātur. Attēdite: videte q̄d ait. Dilectissimi: nolite oīni spiritui credere: sed ꝓbate spūs si ex deo sunt. Spiritussanctus noīe aque appellatꝰ est in euāgelio: dño clamāte et dicēte. Si q̄s sitit veniat ad me et bibat. Qui credit in me: flumīa aque viue fluent de vētre eiꝰ. Euāgelista aūt exposuit vnde diceret Secutus enī ait. Hoc autē dicebat de spiritu quē acceptur erāt: qui in eū erant crediturī. Quare nō multos baptizabat dñs? Sed qō sequit attēdite. Spiritꝰ aūt nondū erat datꝰ: q: iesus nondū fuerat glorificatꝰ. Q: ergo illi baptismū habebāt et spm̄sctm̄ nondū acceperāt: quē die pentecostes misit dñs de celo: vt daret spiritꝰ: expectabat glorificatio dñi. Et anteq̄ clarificaret: t anteq̄ mitteret eū: inuitabat tū homines vt se ꝓpararēt ad accipiendā aquā de qua dixit. Qui sitit veniat et bibat: et q̄ credit in me flumina aque viue fluent de ventre eiꝰ. Quid est illa aqua? Nemo me interroget. Euāgeliū interroga. Hoc autē dicebat (ait) de spiritu quē acceptur erāt hi qui in eū erāt crediturī. Aliud est ergo aq̄ sacramēti: aliud aqua q̄ significat spm̄ dei. Aqua sacramēti visibilis est: aqua spūs inuisibilis est. Ista abluit coꝛpus: t significat qō fit in aīa: per illū spm̄ ipsa anima mūdat et sagi natur. Ipse est spūs dei: quē non possunt habere heretici: et quicūq; se ab ecclesia ꝓcidūt. Et quicūq; nō aperte ꝓcidūtur: sed p iniq̄tatē ꝓcīsi sunt: et intus tanq̄ palea voluūtur et grana nō sunt: nō habent istū spiritū. Iste spiritꝰ noīe aque a dño significatꝰ est. et audiuim⁹ ab hac epistola. Nolite oī spiritui credere. Attestantur verba illa salomonis. Ab aqua

Job. j.
Joh. viij.
Gen. iij.
Mat. viij.
Rom. j.
Rom. viij
Rom. v.
Rom. v.
Rom. v. Ca. iiij.
Joh. vij.
Actū. ij.

puerb. v. aliena abstinete. Quid est aqua? Spiritus. Nūquid semper aqua spm̄ significat? Nō semp. Quibusdā locis spm̄ significat: quibusdā locis baptismū significat: quibusdā locis populos significat: quibusdā locis cōsilium significat. Habes quodā loco dictū. Fons vite cōsiliū possidētib⁹ eū. Ergo p diuersa loca scripturar⁹ nomen aque diuersa significat. Nūc tamen in noīe aque spm̄ sctm̄ audistis: nō ex interpretatione nostra: sed ex euāgelica: vbi ait. Hoc autē dicebat de spiritu quē erāt accepturi hi qui in eū erāt crediturī. Si ergo aque noīe significat spiritū sanct⁹: r dicit nobis epistola ista. Nolite oīi spiritui credere: sed pbate spūs si ex deo sunt: intelligam⁹ inde dictū esse. Ab aqua aliena abstinete: et de fonte alieno ne biberis. Quid est de fonte alieno ne biberis? Spiritui alieno ne credideris. Restat ergo examē vnde pbetur qz spirit⁹ dei est. Posuit quidē signū r hoc fortasse difficile videam⁹ tñ ad illā charitatē redituri sum⁹. Ipsa est q̄ nos docet: qz ipsa est vnctio. Tamen hic q̄d ait? Probate spirit⁹ si ex deo sunt. [Qz multi pseudo pphete exierūt in istū mundum.] Jā ibi sunt oēs heretici et oēs scismatici. Quō ergo pbabo spm̄? Sequit. [In hoc cognoscit spūs dei.] Erigite aures cordis. Labo: abam⁹ et dicebam⁹. Quis nouit: quis discernit? Ecce dictur⁹ est signū. [In hoc cognoscit spirit⁹ dei. Oīs spūs q̄ cōfitet iesum xp̄m in carne venisse ex deo ē. Et oīs spūs q̄ nō cōfitet iesum xp̄m in carne venisse nō est ex deo. Et hic est antichrist⁹: de quo audistis q⁹ ventur⁹ sit: et nūc in isto mūdo est.] Quasi erigunt aures ad discernendos spūs: et tale quidā audiuim⁹ vnde nihil omin⁹ non discernam⁹. Quid enī ait. Omnis spūs qui cōfitet iesum xp̄m in carne venisse ex deo est: Quia cōfitent iesum xp̄m in carne venisse. Jam hic erigūt se forte aduersum nos et dicunt: vos nō habetis spm̄ ex deo: sed et nos cōfitemur iesum xp̄m in carne venisse. Iste autē illos negauit spm̄ dei habere: qui nō cōfitētur iesum xp̄m in carne venisse. Quere ab arrianis cōfitent iesum xp̄m in carne venisse. Quere ab eunomianis cōfitentur iesum xp̄m in carne venisse. Quere a macedonianis: cōfitentur iesum xp̄m in carne venisse. Interroga cataphrygas: cōfitentur iesum xp̄m in carne venisse. Interroga nouatianos: cōfitent iesum xp̄m in carne venisse. Omnes ergo iste hereses spm̄ dei habent. Nō ergo pseudo pphete sūt? Nulla est ergo ibi deceptio: nulla seductio? Certe antichristi sunt: q̄ ex nobis exierūt: sed nō erant ex nobis. Quid ergo facim⁹? vnde discernim⁹? Intēdite. Eamus simul corde et pulsem⁹. Vigilat ipsa charitas: quia ipsa pulsatura est: ipsa apertura. Modo intelligetis in noīe dñi nostri iesu xp̄i. Jā superi⁹ audistis qz dictū est. Qui negat iesum xp̄m in carne venisse: hic est antichrist⁹. Et ibi quesiuim⁹: q̄s neget: quia nec nos negam⁹: nec illi negant. Et inuenim⁹ quosdā factis negare: et adhibuim⁹ testimoniū de apostolo q̄ ait. Cōfitentur enī se nosse deū: factis autē negant. Sic ergo et modo q̄ram⁹ in factis: nō lingua quis est spūs q̄ nō est ex deo: qui negat iesum xp̄m in carne venisse: et q̄s est spūs q̄ est ex deo: q̄ confitet iesum xp̄m in carne venisse? Heia fratres: opera attendam⁹ nōstrepitū lingue. Queram⁹ quare venerit in carne christ⁹: et inueniem⁹ q̄ eū negāt in carne venisse. Nam si linguis attēdas: multas hereses auditur⁹ es cōfitētes xp̄m in carne venisse. Sz cōuincit illos veritas. Quare venit xp̄s in carne? Nōne deus erat? Nōne de illo dictū est. In principio erat verbū et verbū erat apud deū et de⁹ erat verbum? Nōne pascebat angelos: et ipse pascit angelos? Nōne sic venit vt inde nō discederet? Nōne sic ascēdit vt nos nō dimitteret? Quare venit ergo in carne? Qz oportebat nobis ostendi spem resurrectionis. De⁹ erat: et in carne venit. De⁹ enī mori nō poterat: caro poterat. Jdeo ergo venit in carne: vt morerē p nobis. Quē admodū autē mortuus est p nobis? Maiorē hac charitatē nemo habet q̄z vt aīam suā ponat p amicis suis. Charitas ergo illū duxit ad carnē. Quisq̄s ergo nō habet charitatē: negat xp̄m in carne venisse. Nunc tā interroga oēs hereticos. Christ⁹ venit in carne? Venit: hoc credo: hoc pfiteor. Immo hoc negas. Unde nego? Audis qz hoc dico: immo ego cōuinco qz negas. Dicis voce: negas corde: dicis verbo: negas factis. Quō inquis nego factis? Quia ideo venit in carne christ⁹ vt morerē p nobis. Jdeo mortu⁹ est p nobis qz charitatē multā docuit. Maiorē hac charitatē nemo habet: q̄z vt aīam suā ponat p amicis suis.

Tu nō habes charitatē: qz p honorē tuo diuidis vnitatem. Ergo hūc intelligite spm̄ ex deo: pulsate: tangite vasa fictilia: ne forte crepuerint r male resonent. Videte si integre sonant. Videte si ibi est charitas. Tollis te ab vnitate orbis terrar⁹: diuidis ecclesiā p scismata: vilanias corpus christi. Ille venit in carne vt colligat: tu ideo clamas vt spargas. Ergo ipse est spūs dei q̄ dicit iesum in carne venisse. Qui dicit nō lingua sed factis: q̄ dicit nō sonādo sed amādo. Ille autē nō est spūs dei q̄ negat iesum in carne venisse. Negat et ipse nō lingua sed vita: nō verbis sed factis. Manifestū ergo vñ agnoscam⁹ fratres. Multi intus q̄si intus: nemo autē foris: nisi vere foris: adeo vt nouerit⁹ qz ad facta retulit. [Et oīs spūs (ait) q̄ soluit xp̄m nō est ex deo.] Soluere factis intelligit. Quid tibi ostēdit q̄ negat qz dixit: soluit? Ille venit colligere: tu venis soluere. Distringere vis mēbra christi. Quō nō negas xp̄m in carne venisse: q̄ dirūpis ecclesiā quā ille cōgregauit? Cōtra xp̄m ergo venis: antichrist⁹ es. Intus sis: foris sis: antichristus es. Sed q̄si intus es lates: q̄si foris es manifestaris. Solus iesum et negas eū in carne venisse: nō es ex deo. Jdeo dicit in euāgelio. Qui soluerit vnū de mandatis istis minimis: r docuerit sic: minimus vocabit in regno celor⁹. Quid est soluit? Quid est docet? Soluit factis: r docet q̄si verbis. Qui p̄dicas nō furādū: furaris? Soluit q̄ in facto q̄ furat: et q̄si docet sic: minim⁹ vocabit in regno celorū. i. in ecclesia hui⁹ tēporis. De illo dictū est. Que dicunt facite: q̄ autē faciūt: facere nolite. Qui autē fecerit: et sic docuerit: magnus vocabit in regno celor⁹. Ex eo q̄ dixit hic. Fecerit: ꝫ hoc ibi dixit. Soluerit. i. non fecerit: et docuerit sic. Ille ergo soluit q̄ non facit. Quid nos docet: nisi vt facta interrogem⁹ nō ꝟba credam⁹? Obscuritas rerū multa nos cogit dicere: maxime vt illud q̄ō dñs reuelare dignat: et tardiores fratres quemat: qz oēs xp̄i sanguine cōparati sunt. Et vere ne ipsa epistola istis diebus sicut promiseram non finiatur. Sed q̄ō dño placet: melius est seruare reliquias q̄ onerare cordā animo cibo.

Mat. v.

Rom. ij.

Mat. xxiij

Tractatus. vij.

Vos ex deo estis. Et vicistis eū qm̄ maior est qui in vobis est: q̄ q̄ in mūdo: ipsi de mūdo sunt ideo de mūdo loquunt. Et mundus eos audit: nos ex deo sumus. Qui nouit deum audit nos. Qui nō est ex deo nō audit nos: in hoc cognoscimus spm̄ veritatis et spm̄ erroris. Charissimi diligam⁹ nos inuicē qz charitas ex deo est. Et oīs qui diligit ex deo natus est r cognoscit deū. Qui nō diligit non nouit deū qm̄ deus charitas est in hoc apparuit charitas dei in nobis: qm̄ filiū suū vnigenitū misit de⁹ in mundū: vt viuam⁹ p eum. In hoc est charitas. Nō quasi nos dilexerimus deū: sed qm̄ ipse prior dilexit nos r misit filiū suū ppiationē p peccatis nr̄is. Charissimi si deus dilexit nos r nos debem⁹ alterutrū diligere.

Mundus iste oībus fidelib⁹ querētib⁹ patriam sic est: quō fuit herem⁹ populo israel. Errabāt quidē adhuc: r patriā querebāt: sed duce dño errare nō poterāt: via illis fuit visio dñi. Nā vbi p quadraginto annos circūierūt: paucissimis mansionib⁹ pficit iter ipm̄ et notū est oībus. Tardabātur: qz exercebātur: nō quia deserebātur. Qō ḡ nobis p̄mittit de⁹: ineffabilis dulcedo ē. Et bonū: sicut scriptura dicit: et sepe nobis cōmemorāndo audistis: qō oculus nō vidit: nec auris audiuit: nec in cor hominis ascēdit. Laborib⁹ aūt tpalib⁹ exercemur: r tētationibus vite p̄nis erudimur. Sz si nō vultis in ista heremo sitire mori: bibite charitatē: fons est quē voluit dñs hic ponere ne deficiam⁹ in via: r abūdāti eū bibem⁹ cū ad patriā venerim⁹. Modo euāgeliū lectū est: vt de ipsis ꝟbis q̄b⁹ lectio terminata est dicā: q̄d aliud nisi de charitate auditis? Q̄siquidē pactū fecim⁹ cū dño nr̄o in oratione: vt si volum⁹ dimittat nobis pcta nr̄a: dimittam⁹ et nos pcta q̄ in nob fuerint p̄missa. Nō autē dimittit nisi charitas. Tolle charitatē de corde odiū tenet: ignoscere nō nouit. Sit ibi charitas: secura ignoA

Rom. xv.

j. Cor. ij.

Mat. vj.

scit ḡ nō angustak. Epistola aūt ista tota quā suscepim⁹ tractandā vobiscū: videte si aliud aliqđ cōmēdat q̄ ipam vnaz charitatē. Rectime dū ē: ne sepe dicēdo ī odiū veniat. Quid enī amak si charitas in odiū venit? Qz charitate fit: vt ceterā bū amenk. Ipsaquō amāda est? ⁊ Res ḡ q̄ nūq̄ dz de corde discedere: nec ab oze discedat. [Jā vos (inq̄t) ex deo estis filioli: ⁊ vicistis eū.] Quē: nisi antixp̄m? Superi⁹ enī dixerat Ois q̄ soluit iesum xp̄m: et negat eū in carne venisse: nō ē ex deo. Exposuim⁹ aūt si meministis: qz oēs negāt iesum xp̄m in carne venisse q̄ violāt charitatē. Jesus enim nō opus erat vt veniret nisi ꝓpter charitatē. Charitas enī nob illa cōmē-
Joh. xv. dak: quā et ipe in euāgelio cōmēdat. Maiorē hac dilectionē nemo habet q̄z vt aīam suā ponat ꝓ amicis suis. Quō poterat filiꝰ dei aīaz suā ponere ꝓ nobis: nisi carne indueret vbi mori posset? Quisq̄s violat charitatē quodlibet dicat de lingua: vita ipsiꝰ negat xp̄m in carne venisse: ⁊ iste est antixps vbicūq̄z fuerit: quocūq̄z ītravrit. Sed q̄d dicit eis q̄ ciues sunt illiꝰ patrie cui suspiram⁹? Vicistis eū. Et vñ vicerunt? [Qz maior est q̄ est in vobis q̄z q̄ in hoc mūdo.] Me victoriā suis viribꝰ tribuerēt: ⁊ arrogātia supbie vicerenk. Quēcūq̄z enī diabolꝰ superbū fecerit: vincit. Volēs eos ꝙuare humilitatē: q̄d aut? Vicistis eū. Jā ois hō q̄ audit: vicistis: erigit caput: erigit ceruicē: laudari se vult. Nolite extollere. Vide q̄s in te vicit. Quare vicisti? Qz maior est q̄ est in nobis: q̄z in hoc mūdo. Ergo humilis porta dñm tuū: esto iumentū sessoris tui. Bonū tibi est vt ipse regat: ⁊ ipe ducat. Nā si ipm sessorem nō habueris: ceruicē erigere potes: calces potes mittere: sed ve tibi sine rectore: q: libertas ista in bestias te mittet comedēdū. [Hi de mūdo sunt.] Qui? Antichristi. Jā audistis q̄ sint. Et si nō estis: cognoscitis eos. Quisq̄s aūt ꝺ est nō cognoscit. [Hi de mūdo sūt: ideo de mūdo loquunk: ⁊ mūdus eos audit.] Qui sunt q̄ de mūdo loquuntur? Attēdite ꝫ
Mat. vj. charitatē. Ecce audistis dñm dicentē. Si dimiseritis pctā hoibus: dimittet vobis et pater vester celestis pctā vra. Si aūt nō dimiseritis: nec pater vester dimittet vobis pctā vra Sentētia est vitatis. Aut si nō veritas loquik: cōtradic. Si
Joh. xiiij. xp̄ianꝰ es: ⁊ in xp̄m credis: ipse dixit. Ego sum vitas. Sententia est ista: vera est: firma est. Jā audi hoies de mūdo loquētes: ⁊ nō te vindicatur⁹ es: et dictur⁹ est ille: qz fecit tibi: īmo sentiat qz cū viro habet. Quotidie dicunk ista: de mūdo loquunk q̄ ista dicūt: ⁊ mūdus eos audit: nec dicunt ista nisi q̄ diligūt mūdū: neq̄z audiunk ista nisi ab his q̄ diligūt mundū. Et q̄ diligit mūdū ⁊ negligit charitatē: audist⁹ qz negat iesum in carne venisse. Aut si fecit illud in carne ipe dñs? Si
Lu. xxiij. cū exalmarek voluit se vindicari? Si cū in cruce penderet nō dixit. Pater ignosce illis qz nescīūt q̄d faciunt? Si autē ista q̄ potestatē habebat: tu q̄d miraris: q̄d sufflas in potestate aliena cōstitut⁹? Ille qz voluit mortu⁹ est: et nō minabak: tu nescis q̄n moriaris ⁊ minar⁹? [Nos ex deo sum⁹.] Videa
B mus q̄re. Videte si ꝓpter aliud q̄z ꝓpter charitatē. Nos ex deo sum⁹. [Qui nouit deū audit nos. Qui nō est ex deo: non nos audit. Ex hoc cognoscim⁹ spm̄ vitatis ⁊ errozis.] Qz qz audit nos: spm̄ habet veritat⁹. Qui nō nos audit: spm̄ habet errozis. Videam⁹ q̄d monet: et audiam⁹ eū poti⁹ in spū veritatis monentē: nō antichristos: nō amatores mūdi: nō mundū. Si ex deo nati sumus. Sequik supza: videte q̄d. Nos ex deo sum⁹. Qui nouit deū audit nos: q̄ nō est ex deo: non nos audit. Ex ꝺ cognoscik spūs vitatis ⁊ errozis. Jā ḡ intētos nos fecit: qz q̄ nouit deū ipse audit. Qui aūt nō nouit: nō audit. Et hec discretio est spūs vitatis et errozis. Videamus q̄d monitur⁹ est: un q̄ illū audire debeam⁹. [Dilectissimi diligam⁹ inuicē.] Quare? Qz hō monet. [Et dilectio ex deo ē.] Multū cōmēdauit dilectionē: qz dixit ex deo est. Plus dicturꝰ ē. Intēdite. Audiam⁹. Modo dixit. [Dilectio ex deo est. Et ois q̄ diligit ex deo nat⁹ est: ⁊ cognouit deū. Qui non diligit nō nouit deū.] Quare? [Qz deus dilectio est.] Quid ap̄lꝰ dici potuit fres? Si nihil de laude dilectiōis diceret per oēs istas paginas huꝰ epl̄e: si nihil oīno p ceteras pagi nas scripturarū: ⁊ ꝺ solū vnū audirem⁹ de voce spūs dei: qz deꝰ dilectio est. Jā videte: qz facere ꝫ dilectionē: facere contra deū est. Remo dicat in hoiem pecco: q̄z non diligo fratrē meū. Intēdite ⁊ facile est pctm̄ in hoiem: in deū solū nō peccem. Quō nō peccas in deū q̄n in dilectionē peccas? Deꝰ dilectio est. Nūquid nos dicim⁹? Si nos dicerem⁹: deus dilectio est: forte scādalizarek aliqs ex nobis ⁊ diceret. Quid dixit? Quid voluit dicere: qz deus dilectio est? Dedit dilectionem de⁹: donauit dilectionē de⁹. Ex deo est dilectio: deꝰ dilectio est. Ecce habetis fres scripturas dei. Canonica ē ista epl̄a. Per oēs gentes recitak orbis terre: auctoritate tenek. Orbē terra⁹ ipsa edificauit. Audis hic a spiritu dei: deꝰ dilectio est: Jā si audes: fac ꝫ deū: et noli diligere fratrē tuū? Quō ḡ iāduđ dilectio ex deo est: et modo ḡ dilectio deꝰ ē? Et enī deꝰ pater ⁊ filiꝰ ⁊ spūssanctꝰ. Filiꝰ deꝰ ex deo: spūssanctus deꝰ ex deo. Et hi tres vn⁹ deꝰ: non tres dij. Si filiꝰ deꝰ et spūssanctꝰ deꝰ: et ille diligit in q̄ habitat spūssanctꝰ. Ergo dilectio deꝰ est. Sz deꝰ qz ex deo: vtrūq̄z enī habes in epl̄a. Et dilectio ex deo est: ⁊ dilectio deꝰ est. De solo p̄se scriptura nō nouit dicere: qz ex deo: cū autē audis ex deo: aut filius intelligit: aut spūssanctꝰ. Qz ho dicit ap̄l⁹. Charitas dei diffusa est in cordibꝰ nr̄is: ꝓ spm̄sctm̄ q̄ dat⁹ est nobis: intelligamus in dilectione spm̄sctm̄ esse. Ipse enī spūssanctꝰ quē non possūt accipere mali: ipse est ille fons de quo dicit scriptura Fons aq̄tue si: tibi ꝓprius: et nemo alienꝰ cōmunicet tibi. Oēs enī q̄ nō diligūt deū: alieni sūt: antixp̄i sūt. Et q̄uis intrent basilicas: nō possūt numerari iter filios dei. Non adiuuat eos ptinet fons ille vite. Et habere baptismū ⁊ malꝰ esse pōt habere ꝓphetiā ⁊ malꝰ esse pōt. Inuenim⁹ saulē regē habuisse ꝓphetiā: plequebat sctm̄ dauid: ⁊ īplet⁹ est spū ꝓphetie et ꝓphetare cepit. Accipere sacm̄ co: poris ⁊ sanguinis dñi et malꝰ esse pōt. Nā de alibꝰ dictū est. Qui mādducat ⁊ bibit
j. Cor. xj. indigne: iudiciū sibi mādducat ⁊ bibit. Habere nomen xp̄i ⁊ malꝰ esse pōt. i. xp̄ianꝰ vocari: ⁊ malꝰ esse pōt. De q̄bꝰ dictū est. Polluebāt nomen dei sui. Ergo habere sacramēta ista oīa et malꝰ esse pōt: habere aūt charitatē et malꝰ esse nō pōt Hoc est ḡ ꝓpriū donū. Ipse est singularis fons. Ad hūc bibēdum vos hortak spūs dei: ad sebibendū vos hortak spūs dei. [In hoc manifestata est dilectio dei in nobis.] Ecce vt C
diligam⁹ deū: hortationē habem⁹. Possem⁹ illū diligere: nisi ꝓior ille diligeret? Si pigri eram⁹ ad amandū: nō sim⁹ pigri ad reamandū. Prior amauit nos: nec sic nos amam⁹. Iniquos amauit: ſz iniq̄tates soluit. Inimicos amauit: ſz nō ad iniq̄tates cōgregauit. Egrotos amauit: sed sanādos visitauit. Deꝰ ḡ dilectio est. In ꝺ manifestata est dilectio dei ī nobis. [Qz filiū suū vnigenitū misit in hūc mūdū: vt viuam⁹ per ipm̄.] Quō ipse dñs ait. Maiorē dilectionem nemo pōt
Joh. xv. habere: q̄z vt aīam suā ponat ꝓ amicis suis. Et ibi ꝓbata ē dilectio xp̄i in nos: qz mortu⁹ est ꝓ nobis. Dilectio patr⁹ vñ ꝓbata est in nobis? Qz filiū suuz vnicū misit mori ꝓ nobis. Sic et paul⁹ ap̄l⁹ dicit. Qui filio ꝓprio nō pepercit: sed ꝓ
Rom. viij nobis oīb⁹ tradidit eū. Quō nō ⁊ cū illo oīa nobis donauit? Ecce xp̄m tradidit p̄r: et tradidit iudas. Mundā nō q̄si silē factū videk? Traditor iudas. Ergo traditor est⁹ de⁹ pater? Absit inq̄s. Nō dico: sed ap̄l⁹ dicit. Qui filio ꝓprio nō pepercit: ſz ꝓ nob oīb⁹ tradidit eū. Et p̄ illū tradidit: ⁊ ipse se tra
Gal. ij. didit. Ait idē ap̄l⁹. Qui me dilexit et tradidit semetipm ꝓ me. Si p̄ tradidit filiū: ⁊ tradidit seipm filiꝰ: iudas q̄d fec? Facta est traditio a p̄re: facta est traditio a filio: facta est traditio a iuda. Una res facta est. Sed q̄ res discernit patrem tradentē filiū: seipm filiū tradentē: et iudā discipulū tradentē magistrū suū? Qz hoc fecit pater ⁊ filiꝰ in charitate: fecit aūt ꝺ iudas in pditione. Videtis: qz nō: q̄d faciat hō ꝓ side randū est: sed q̄ aio ⁊ volūtate faciat. In eodē facto: inuenimus deū patrē in q̄ inuenim⁹ iudā: patrē bñdicim⁹: iudā detestamur. Quare patrē bñdicim⁹: iudā detestamur? Bñdicimus charitatē: detestamur iniq̄tatē. Ostū enī ꝓfectū est generi humano tradito xp̄o: nūq̄d ꝺ cogitauit iudas vt traderet? Deꝰ cogitauit salutē nostrā: q̄ redēpti sum⁹. Judas cogitauit pcū q̄ vēdidit dñm. Filiꝰ ipse cogitauit pcū qđ dedit ꝓ nobis. Judas cogitauit p̄cū qđ accepit vt vēderet. Diuersa ḡ intentio: diuersa facta fecit. Cū sit vna res: ex diuersis eā intētionib⁹ si metiamur: vnū amādū: alterū dānandū: vnū glorificādū: alterū detestandū inuenim⁹. Tātū valet charitas. Videte qz sola discernit: videte q̄ fctā hoim sola distinguit. Hoc dixim⁹ in simlib⁹ factis. In diuersis factis: inuenim⁹ seuientē hoiem factū de charitate: ⁊ blādū factū de iniq̄tate. Puerū cedit pater: ⁊ mägo blādit. Si duas res ꝓponas: plagas ⁊ blādimēta: q̄s nō eligat blādimenta ⁊ fugiat plagas? Si ꝓsonas attēdas: charitas cedit: blā-
Prou. v.

ditur iniqtas. Videte qđ cōmēdam⁹: qz nō discernunt facta hoīm: nisi de radice charitat⁹. Mā multa fieri possūt: q̄ spectem habēt bonā: r nō pcedūt de radice charitat⁹. Habēt enī et spine flores. Quedā ꝙ vident aspera: vident truculēta: sed fiūt ad disciplinā dictāte charitate. Semel ḡ breue preceptū tibi pcipit. Dilige: r qđ vis fac. Siue taceas: dilectione taceas: siue clamas: dilectiōe clames: siue emendes: dilectione emēdes: siue parcas: dilectiōe parcas. Radix sit intus dilectionis: non pōt de ista radice nisi bonū existere. In hoc est dilectio. In ꝟ manifestata est dilectio dei in nob: qz de⁹ filiū suū misit vnigenitū in hūc mūdū: vt viuam⁹ p ipm
D [In ꝟ est dilectio: nō qz nos dilexim⁹: sz qz ipse dilexit nos.] Nō illū dilexim⁹ prius. Mā ad hoc nos dilexit: vt diligam⁹ eū. [Et misit filiū suū litatorē pctis nr̄is.] Litatorē: sacrificatorē. Sacrificauit p pctis nr̄is. Ubi iuenit hostiā? Ubi inuenit victimā quā purā volebat offerre? Aliud nō iuenit: seipm obtulit. [Ita de⁹ dilexit nos: debem⁹ r nos inuicē di
Joh. xxj. ligere.] Petre amas me? Et ille dixit. Amo. Pasce oues meas. Deū nemo vidit vnq̄. Res est inuisibilis: nō oculo sed corde q̄redus est. Sed quēadmodū si solē istū videre vellemus: oculū corporis purgarem⁹ vnde videri lux pōt: volentes videre deū: oculū q̄ de⁹ videri potest purgem⁹. Et vbi ē
Mat. v. iste ocul⁹? Audi euāgeliū. Beati mūdo corde qm̄ ipsi deum videbūt. Sed nemo sibi p cōcupiscētia oculoꝝ cogitet deū. Facit enī sibi aut ingētem formā /aut magnitudinē aliquaz inestimabilē: distendit p loca velut lucē istā quam videt his oculis: augeat p cāpos q̄tū potest: aut facit sibi aliquē q̄si venerabilis forme senē. Nihil horū cogites. Est qđ cogites: si vis videre deū. De⁹ dilectio est. Qualē faciē habz dilectio? Qualē formā habet? Qualē staturaz habet? Quales pedes habet? Quales man⁹ habet? Nemo pōt dicere. Habet tū pedes: nā ipse ducūt ad ecclesiā. Habet man⁹: nā ipse pauperi
Ps. xl. porrigūt. Mā habet oculos: nā unde intelligit ille q̄ eget. Beatus q̄ intelligit sup egenū et pauperē. Habet aures: de qbus
Luce. viij dicit dns. Qui habet aures audiēdi audiat. Nō sunt enī mē bra distincta p loca: sed itellectu totū simul videt. Qui habes charitatē: habita r inhabitaberis. Mane r manebitur in te. Quid enī frēs mei? Quis amat qđ nō videt? Quare aūt q̄si laudat charitas: erigimini: acclamat⁹ /laudatis? Quid vob ostēdi? Aliquos colores ptuli? Aurū et argētū pposui? Gē mas de thesauris effudi? Quid tale ostēdi oculis vr̄is? Mūquid facies mea mutata est cū loquor? Carnem gero: in ipsa forma sum in q̄ processi. In ipsa forma estis in qua venistis. Laudat charitas r clamatis. Certe nihil videtis. Sed quō vobis placet q̄n laudaris: sic vobis placeat vt in corde seruetis. Intēdite enī qđ dicā frēs. Exhorto⁹ vos q̄tū dat dns: ad magnū thesaurū. Si vobis ostēderē aliqđ vasculū anaglyphū inauratū: operose factū: r illiceret oculos vr̄os: r duceret in se intētionē cordis vestri: et placeret vobis manus artificis: r pōdus argēti: r splēdor metalli. Nonne vnusq̄sq̄ vestrū diceret. O si haberē vasculū istud! Et sine causa dicerētis. In potestate enim vr̄a nō erat. Aut si quisq̄ vellet hr̄e cogitare illud de domo aliena furari? Laudat charitas vobis. Habete: possidete: nō opus est vt furtū alicui faciatis: nō opus est vt emere cogitetis. Gratis cōstat: tenete eā: amplectimini eā. Dulcius illa nihil est. Si cū cōmemorat talis est: cū habeat qualis est. Si q̄ forte vultis seruare charitatez frēs: ante oīa ne puteris abiectā r desidiosam: nec q̄dā man
xxiij. q. v. suetudine: imo nō māsuetudine sed remissione et negligētia
Nō putes. seruari charitatē. Nō sic seruat. Nō putes tunc te amare seruum tuū: q̄n eū nō cedis: aut tūc te amare filiū tuū q̄n ei non das disciplinā: aut tūc te amare vicinū tuū: q̄n eū non corripis. Nō est ista charitas: sz lāguor. Feruear charitas ad corripiendū: ad emēdādū. Sed sūt boni mores: delectēt. Sūt mali: emēdent: corrigant. Moli in hoīe amare errorē: sed hominē. Hominē enī de⁹ fecit: errorē ipsi⁹ hō fecit. Ama illud qđ de⁹ fecit: noli amare qđ ipse hō fecit. Cū illud amas: illō tollis. Cū illud diligis: illud emēdas. Sed et si seuis aliqn̄
Mat. iij. ppter correctionē dilectiōis: ppterea de colūba demōstrata est charitas: q̄ venit sup dñm. Species illa colūbe in qua venit spūssanct⁹: q̄ nobis charitas infunderet. Quare hoc? Fel colūba nō habet: tñ rostro r pennis p nido pugnat: sine amaritudine seuit. Hoc facit r pater q̄n filiū castigat: sed ad disciplinā castigat: sicut dixi. Seductor vt vendat cū amaritudine blandit: pater vt corrigat sine felle castigat. Tales estote ad oēs. Videte fratres: magnū documētū: magna regula. Unusq̄sq̄ habet filios: aut habere vult: aut si oīno decreuit filios nō habere carnaliter: vel spiritaliter cupit hr̄e: quis est q̄ nō corrigat filiū suū? Quis est cui nō det disciplinā pater? Et tū seuire videt. Amor seuit: charitas seuit. Seuit. Quō? Sine felle more colūbino: nō corruino. Unde venit in mentē fratres mei dicere vobis: qz illi violatores charitatis scisma fecerūt. Quō oderāt ipam charitatē: sic oderūt r columbā. Sed cōuincit illos colūba: pcedit de celo: aperiūtur celi: et manet sup caput dñi. Ut qđ hoc? Ut audiat. Hic Joh. j. est q̄ baptizat. Recedite predones: recedite iuasores possessionis xp̄i: in possessionib⁹ vestr⁹. Ubi dñari vultis: titulos potētis ausi estis infringere? Cognoscit ille titulos suos: vē dicat sibi possessionē suā. Nō delet titulos sed intrat et possidet. Sic ad catholicā veniēti: nō delet baptism⁹: ne titul⁹ impatoris deleat. Sed qđ sit in catholica? Agnoscit titul⁹: intrat possessor: sub titul⁹ suis: q̄ intrabat pdo sub titul⁹ alienis.

Tractatus. viij.

Deū nemo vidit vnq̄. Si diligam⁹ iuicē de⁹ in nobis manet. Et charitas ei⁹ in nobis pfecta est. In hoc cognoscim⁹ qm̄ in eo manem⁹: et ipse in nobis. Qm̄ de spiritu suo dedit nobis. Et nos vidim⁹ r testificamur: quoniā pater misit filium suū saluatorē mūdi. Quisq̄s cōfessus fuerit qm̄ iesus est fili⁹ dei. Deus in eo manet et ipse in deo et nos cognouimus. Et credidim⁹ charitati quā habet de⁹ in nobis. Deus charitas est r q̄ manet in charitate in deo manet: et deus in eo.

A Dlectio dulce verbū est: sed dulcius factū. Semp de illa loq̄ nō possum⁹. Multa enī agim⁹: r diuerse actiones distēdūt nos: vt nō vacet lingue nostre semp de dilectione loq̄. Mā nihil meli⁹ ageret lingua nr̄a. Sed de q̄ semp loq̄ nō licet: semp eā custodire licet. Sicut nūc qđ cātauim⁹. Alleluia. Mūqđ semp hoc facim⁹? Utr vni hore nō toto spacio: sed parua particula cātamus alleluia: r vacam⁹ ad aliud. Est aūt alleluia: sicut iā nostis. Laudate dñm. Qui deū laudat ligua: nō semp potest: q̄ morib⁹ deū laudat: semp pōt. Opera mi⁹ ficordie: affect⁹ charitatis: sanctitas pietat⁹: icorruptio castitat⁹: modestia sobrietatis: semp hec tenēda sūt: siue cū in publico sum⁹: siue cū in domo: siue ante hoīes: siue in cubiculo: siue loquentes: siue tacētes: siue aliqđ agētes: siue cantātes: semper hec tenēda sunt: qz int⁹ sunt oēs iste ✠tutes q̄s noīaui. Quis aūt sufficit oēs noīare? Quasi exercit⁹ est iperatoris q̄ sedet int⁹ mētes tua. Quō enī impator p exercitū suū agit qđ ei placet: sic dns iesus xp̄s incipiēs habitare in iteriore hoīe nō. i. in Ephe. iij. mente p fidē: vtiq̄ istis ✠tutib⁹ q̄si ministris suis. Et p has ✠tutes q̄ videri oculis nō possunt: et tū qđ noīanq̄ laudātur. Nō aūt laudarenq̄ nisi amarenq̄: nō amarenq̄ nisi viderenq̄ Et si vtiq̄ nō amarētur nisi viderētur: alio oculo videtur. i. in iterioze cordis aspectu. Per has ✠tutes inuisibles mouētur mēbra visibiliter. Pedes ad ambulandū. Sed q̄? Quo mouerit bona voluntas: q̄ militat bono iperatori. Man⁹ ad operandū. Sed qđ? Qđ iusserit charitas q̄ ispirata est int⁹ a spūsancto. Mēbra ḡ videnq̄ cū mouētur: q̄ iubet int⁹ nō videt: r q̄s int⁹ iubeat: ppe ipse sol⁹ nouit q̄ iubet: et ille intus cui iubet. Māq̄ frēs mei audistis cū euāgeliū legerek: certe si aurē ibi no tm̄ corpor⁹: sz r cordis habuist⁹. Quid ait? La- Mat. vj. uete facere iusticiā vestrā coram hoīb⁹ vt videamini ab eis. Mūquid hoc voluit dicere: vt q̄cūq̄ bona facim⁹ abscōdam⁹ ab oculis hoīm: r timeam⁹ videri? Si times spectatores: nō habebis imitatores. Debes ergo videri: sz nō ad hoc debes facere vt videaris. Nō ibi debet esse finis gaudij tui: nō ibi termin⁹ letitie tue: vt putes te totū fructū cōsecutū esse boni operis tui. Cū visus fueris atq̄ laudat⁹: nihil est hoc: cōtēne te cū laudaris. Ille intelaudet: q̄ p te operat. Moli ergo ad laudē tuā operari q̄ bonū agis: sed ad laudē illi⁹ a q̄ habes vt bonū agas. Abs te habes male agere: a deo habes bene agere. Cōtra: puer si hoīes videte: q̄s preposteri sint. Qđ

faciũt bene: volũt sibi tribuere: si male faciãt: deũ volũt accusare. Conuerte hoc dilector tũ nescio quid et prepostertũ: fac illud quodãmodo capite deorsũ: qđ susum facias iusum: qđ deorsum facias sursum. Iusum vis facere deũ: et te susum: precipitaris: nõ eleuaris. Ille enĩ semp sursuz est. Quid ergo? Tu bene: et de? male? Immo ħ dic si vis veri? dicere. Ego male: ille bene. Et qđ ego bene: ab illo bene. Naz a me ḋcḋ ego: male. Ista cõfessio firmat cor: et facit dilectionis fundamẽta. Mã si opera nostra absc̃odere debem? bona: ne videãtur ab hoibus: vbi est illa sentẽtia dñi: in eo sermone quẽ habuit in monte: vbi hoc dixit: ubi et illud pauloante dixit. Luceant opera vr̃a bona corã hoib? ? Et nõ ibi cessauit: nõ ibi finẽ fecit: ſz addidit. Et glorificẽt patrẽ vestrũ q̃ in celis est. Et paul? q̃d ait? Eram autẽ ignotus facie ecclesijs iudee q̃ in xp̃o sũt. Tantũ autẽ audiẽtes erãt: q̃z q̃ nos aliq̃s psequebat: nũc euãgelizat fidẽ quã aliq̃n vastabat: et in me magnificabãt deũ. Videte quẽadmodũ et ipse q̃ sic innotuit: finẽ non posuerit in laudẽ suã: sed in laudẽ dei. Attẽtum ad ipm̃ ptinet vastator ecclesie: psecutor iuid?: malign?: ipse p̃fect? nõ nos cõuitiamur. Amat paul? dici a nobis pct̃a sua: vt glorificek ille q̃ talẽ morbũ sanauit. Magnitudinẽ enĩ vulner? man? medici secuit et sanauit. Vox illa de celo, p̃strauit psecutorẽ: et erexit p̃dicatorẽ. Occidit saulũ: et viuificauit paulũ. Saul enĩz psecutor erat sancti viri: inde nomen habebat iste q̃n psequebak xp̃ianos. Postea de saulo fact? est paul? Quid est paul? ? Modic?. Ergo q̃n saulus: supbus elat?: q̃n paulus: humilis: modic?. Ideo sic loq̃mur: paulopost videbote. i. post modicũ. Audi q: modic? fact? est. Ego enĩ sum minim? apl̃oz. Et mihi minimo oĩm sc̃oz: dicit alio loco. Sic erat inter apl̃os tanq̃ fimbria vestimẽti. Sed tetigit ecclesia gẽtiũ tãq̃ fluxũ patiẽs: et sanata est. Ergo fres ħ dixerim: hoc dico: hoc si possem nõ tacerẽ. Opera illa modo illa sint in nobis: modo illa, p̃tẽpore, phoris: p̃ dieb?. Nũquid semp loqui? Nunq̃d semp tacere? Nunq̃d semp reficere corpus? Nũq̃d semp ieiunare? Nũq̃d semp panẽ dare egenti? Nũq̃d semp nudũ vestire? Nũq̃d semp egrotũ visitare? Nũ quid semp discordãtes cõcordare? Nũq̃d semp mortuos sepelire? Modo illud: modo illud. Inchoank ista et cessant: ille aũt iperator: nec inchoak: nec cessare debz. Charitas int? nõ itermittak. Officia charitatis, p̃tẽpore exhibeank. Charitas ergo (sicut scp̃tũ est) fraterna pmaneat. Fortassis aũt mouerit aliquos vestrũ ex quo istã epl̃am beati iohãnis tractamus vobis: quare nõ cõmẽdauerit maxime nisi fraternã charitatẽ? Qui diligit fratrẽ dicit. Et p̃ceptũ nobis est datũ: vt diligam? inuicẽ. Assidue noĩauit charitatẽ fraternam Dei charitatẽ. i. q̃ debem? diligere deũ nõ tam assidue noĩauit: sed tũ nõ oĩnotacuit. De inimici ħo dilectione, p̃fus tacuit: ppe per totã istã epl̃am. Cũ vehemẽter nobis p̃dicet: cõmẽdetq̃ charitatẽ: nõ nobis dicit vt diligam? inimicos: sed dicit nobis vt fratres diligam?. Modo vero cũ euangelizũ legerek audiuim?. Si enĩ diligitis eos qui vos diligũt: quã mercedẽ habebitis? Nõne et publicani ħ faciũt? Quid est igit q̃, p magno nobis ad pfectionẽ quãdã fraternã dilectionẽ cõmẽdat iohãnes apl̃s: dñs autẽ dicit: nõ nobis sufficere vt fratres diligam?: sed debere nos extẽdere ipam dilectionẽ vt pueniam? ad inimicos? Qui vsq̃ ad inimicos p̃uenit: nõ trãsibit fratres. Necesse est: sicut ignis p̃ius occupet, p̃rima: et sic se in lõginquioza distendat. Propinq̃or est tibi frater q̃n nesci q̃s homo. Rursus tibi magis adheret ille: quẽ nõ noueras: q̃ tibi tũ non aduersak: q̃n inimic? q̃ etiaz aduersak. Extende dilectionẽ in primos: nec voces illã extensionẽ. Prope enĩ te diligis: q̃ eos diligis q̃ tibi adherẽt. Extẽde ad incognitos: q̃ tibi nihil mali fecerũt. Transcẽde et ipsos: peruenĩ: vt diligas inimicos. Hoc certe dñs iubet. Quare iste tacuit de dilectione inimici? Oĩnis dilectio siue que carnalis dicit: q̃ nõ dilectio sed magis amor dici solet. Dilectionis enĩ nomen magis solet in melioribꝰ rebus dici: in melioribꝰ rebus accipi: tũ oĩnis dilectio fratres charissimi vtiq̃ beniuolẽtiam quãdam habet erga eos q̃ diligũtur. Non enĩ sic debem? diligere hoies aut sic possum? diligere vel amare. Hoc enĩ etiã verbo vsus est dñs cũ diceret. Petre amas me? Nõ sic debem? amare hoies: quomodo audimus gulosos dicere: amo turdos. Queres q̃re? Vt occidat et cõsumat: et amare se dicit. Ad hoc illos amat vt non sint: ad hoc amat vt perimat: & quicq̃d ad cibãdum amamus vt illud cõsumatur et nos reficiamur. Nũquid sic amandi sunt homines tanq̃ p̃sumẽdi? Sed amicitia quadã beniuolẽtie: vt aliq̃s p̃estem? quos amamus. Quid si non sit qđ p̃estemus? Sola beniuolẽtia sufficit amanti. Non enĩ optare debemus esse miseros: vt possim? exercere opera misericordie Das panẽ esurienti: sed meli? nemo esuriret et nulli dares. Uestis nudũ: vtinã oĩnes vestiti essent: et nõ esset ista necessitas. Sepelis mortuũ: vtinam veniat aliq̃s illa vita vbi nemo moriak. Cõcordas litigãtes: vtinã aliq̃s sit pax illa eterna hierusalẽ vbi nemo discordat. Hec enĩ omnia q̃ officia necessitatũ sunt. Tolle miseros: cessabunt opera misericordie. Opera misericordie cessabunt: nũquid ardor charitatis extinguk? Germanius amabilis felicem hoiem cui non habes quod p̃estes: puriorem ille amor erit: multoq̃ sinceriorem. Mã si p̃stiteris misero: fortassis extollere te cupis aduersus eũ: et eũ tibi vis esse subiectũ: quia auctor est tui beneficij. Ille indiguit: tu impartit? es. Quasi maior videris q: tu p̃stitisti q̃ ille cui p̃stitũ est: opta equalẽ: vt ambo sub vno sitis: cui nihil p̃stari potest. Mã in hoc excessit modũ superba aia et quodãmodo auara fuit. Quia radix oĩm malorũ auaricia est. Et item dictũ est. Initium oĩnis peccati superbia. Et q̃ rimus aliq̃s quomodo sibi cõcordent iste due sententie. Radix omniũ malorũ auaricia: et initium oĩs peccati superbia Si initium oĩs peccati superbia: radix oĩm malorũ supbia est. Certe si radix oĩm malorũ auaricia est: inuenim? et in superbia auaricia esse. Excessit enĩ modũ hõ. Quid est auarũ esse? Progredi vltra q̃ sufficit. Adam supbia cecidit. Initium oĩnis peccati supbia inquit. Nũquid auaricia? Quid auarius illo cui deus sufficere nõ potuit? Ergo fratres legimus quẽadmodũ factus sit homo ad imaginẽ et simlitudinem dei. Et q̃d de illo dixit deus? Et habeat potestatẽ pisciũ maris: et volatiliũ celi: et oĩm pecorũ que repunt super terram. Nũquid dixit. Habeat potestatẽ hoĩm? Habeat potestatẽ: ait: dedit potestatẽ naturalẽ. Quor habeat potestatẽ? Pisciũm maris: volatiliũ celi: et oĩm repẽtium q̃ repunt super terraz. Quare hec est naturalis potestas homis in ista? Quia homo ex eo habet potestatẽ: ex quo factus est ad imaginem dei: in intellectu: in mẽte: in interiore homine. In eo q̃ intelligit veritatẽ: diiudicat iustitiã et iniustitiã: nouit a quo fact? est: potest intelligere creatorẽ suũ: laudare creatorem suũ. Habet hãc intelligentiã qui habet prudẽtiã. Ideo multi cũ per cupiditates malas detererẽt in se imaginẽ dei: et ipsam quodãmodo flammã intelligentie peruersitate morũ extiguerẽt: clamat illis scriptura. Nolite fieri sicut equ? et mulus: quib? non est intellectus. Hoc est dicere: preposui te equo et mulo: te ad imaginẽ meam feci: potestatẽ tibi super ista dedi. Quare? Quia nõ habent fere rationalẽ mentẽ: tu autem rationali mente capis veritatẽ: intelligis quod supra te est: subdere ei qui supra te est: et infra te erunt illa quibus p̃positus es. Quia vero per peccatum homo deseruit eũ sub quo esse debuit: subditus est eis supra que esse debuit Intendite quid dicam. Deus: homo: pecora. Uerbi gratia. Supra te deus: infra te pecora. Agnosce eũ qui supra te est: vt agnoscant te que infra te sunt. Ideoq̃ cum Daniel agnouisset supra se deum: agnouerunt illum supra se leones. Si autem non agnoscis illum qui supra te est: superiorẽ cõtemnis: subderis inferiori. Propterea superbia egyptiorum vnde domata est? De ranis et muscis. Poterat deus et leones mittere: sed aliquis magnus leone terrendus est. Quanto illi erant superbiores: tanto de rebus contemptibilibus et abiectis: fracta est eorum ceruix mala. Sed danielem agnouerunt leones: quia ille subditus deo erat. Quid martyres qui ad bestias pugnauerunt: et ferarum morsibus laniati sunt: non erant sub deo? Serui dei tres viri: et serui dei machabei. Agnouit ignis seruos dei tres viros quos non vsit: quorum nec vestimẽta corrupit: nõ agnouit machabeos? Agnouit et machabeos fratres: agnouit et istos. Sed opus erat quodam flagello permittente domino qui dixit in scriptura. Flagellat omnem filiuz quem recipit. Putatis enim fratres quia ferrum transuerberaret viscera domini: nisi ipse permitteret: aut hereret in ligno: nisi ipse voluisset? Non eũ agnouit creatura? An exemplum patientie proposuit fidelibus suis? Ideo deus quosdã liberauit visibiliter: quosdã

B Mat. vj. Gal. j. Actuũ. ix. j. Cor. xv. Ephe. iij. Heb. xiij. L Mat. v. Joh. xxj. D Eccli. x. j. Tim. vj. Gen. j. Psã. xxxj. Exo. viij. E Dani. vj. Dani. iij. ij. Mach. Heb. xij.

non liberauit visibiliter: omnes tamen spiritaliter liberauit: spiritaliter neminem deseruit. Visibiliter quosdam visus est deseruisse: quosdam visus est eripuisse. Ideo quosdã eripuit: ne putes illũ nõ potuisse eripere. Testimoniũ dedit quia põt. Et vbi nõ facit: secretiõe intelligas voluntatẽ: ne suspiceris difficultatẽ. Sed q̃d fratres? Cũ euaserimus oẽs istos mortalitatis laqueos: cũ trãsierint tpa tentationis: cũ seculũ hoc decucurrerit: ꝛ receperim⁹ illã stolam primã: im-
j. Cor. xv. mortalitatẽ illã quã peccãdo perdidimus: cũ corruptibile h̃ induerit icorruptionẽ: id est cũ caro ista induerit icorruptionem: ꝛ mortale h̃ induerit imortalitatẽ: tũc esse pfectos filios dei: vbi nõ opus ẽ tẽtari nec flagellari. Agnoscit enĩ oĩs creatura: subdita nobis erũt omnia: si nos sic⁹ sum⁹ subditi deo.
Sic ergo dz esse xp̃ianus: vt nõ gloziek sup alios hoĩes. Dedit enĩ tibi de⁹ esse sup bestias: id est meliozẽ esse q̃z bestias.
Geñ. j. Hoc natura habes. Semp melior eris q̃z bestia. Si vis melioz esse q̃z alius hõ: inuidebis ei q̃ tibi esse videbis equalẽ. Debes velle omnes hoĩes equales tibi. Et si viceris aliquẽ per pzudẽtiã: optare debes vt sit et ipse pzudẽs. Odiu tardus est discit a te: q̃diu indoct⁹ est indiget te: ꝛ tu videris doctor ille autẽ discens. Tu q̃ superior q: doctor es: ille ferior quia discẽs: nisi illũ optes equalẽ: semp vis hr̃e discentẽ. Si autẽ vis semp hr̃e discentes: inuidus eris doctor. Si inuid⁹ doctor: quõ eris doctor? Rogo te noli docere ipsaz iuidetiã
j. Cor. vij. tuã. Audi apostolũ dicentẽ de viscerib⁹ charitatis. Vellem omnes hoĩes esse sicut me ipm. Quõ volebat oẽs eq̃les? Jõ erat oĩbus supior: q: charitate optabat oẽs equales. Excessit ergo modũ homo: dũ auarior voluit vt supza hoĩes esset:
¶ qui supza pecora fact⁹ est. Et ipsa est superbia. Et videte quãta opa faciat superbia. Ponite in corde q̃z silia faciat ꝛ q̃si paria charitati. Pascit esurientẽ charitas: pascit ꝛ superbia. Charitas vt de⁹ laudet: superbia vt ipsa laudet. Vestit nuduz charitas: vestit ꝛ superbia. Jeiunat charitas: ieiunat ꝛ superbia. Sepelit mortuũ charitas: sepelit et superbia. Oĩa opera bona que vult facere charitas ꝛ facit: cogitat cõtra superbia et q̃si docet equos suos. Sed iterior charitas tollit locũ male agitate superbie: nõ male agitanti: sed male agitate. Vele homini cuius auriga superbia ẽ. Necesse est enĩz vt pceps eat. Vt autẽ nõ sit superbie q̃ agitat facta bona: q̃s nouit: quis videt: vbi ẽ hoc? Opera videmus. Pascit misericordia: pascit et superbia. Hospitem suscipit misericordia: hospitẽ suscipit ꝛ superbia. Intercedit pro paupere misericordia: intercedit ꝛ superbia. Quid est hoc? In operib⁹ nõ discernimus. Audeo aliq̃d dicere: q̃z non ego. Paul⁹ dixit. Mozk charitas: id est hõ habẽs charitatem: confitek nomẽ christi: ducit martyriũ. Confitek ꝛ superbia: ducit martyriũ. Ille habet charitatẽ: ille nõ habet cha-
j. Cor. xiij. ritatem. Sed audiat ab apostolo ille qui nõ h̃z charitatẽ. Si distribuero oĩa mea paupib⁹: et si tradidero corpus meũ vt ardeã: charitatẽ autem nõ habuero: nihil mihi ꝑdest. Ergo scriptura diuina intro nos reuocat a iactatione huius faciei forinsecus: ꝛ ab ista superficie que tactak ante hoĩes reuocat nos intro. Redi ad cõsciẽtiam tuã: ipsam interroga. Noli attendere q̃ floret foris: sed q̃ radix est interna. Radicata est
De pe. dis. j. radicata. uj. sen. dis. xxxj. ca. j. cupiditas: species põt esse bonorũ factorum: vere opa bona esse nõ possunt. Radicata ẽ charitas: securus esto: nihil mali ꝑcedere potest. Blanditur superbia: seuit amor. Illa vestit: iste cedit. Illa enĩ vestit vt placeat hoĩbus: iste cedit vt corrigat disciplina. Accipit magis plaga charitat⁹: q̃z elemosyna superbie. Redite ergo intro fratres: ꝛ in oĩbus quecũq̃z facti⁹: intruemini testem deũ. Videte si ille videt: quo aĩo faciatis. Si cor vestrum non vos accusat quia iactantie causa facitis: bene securi estote. Nolite autẽ timere quãdo facitis bene: ne videat alter. Time ne ꝓptere a facias vt tu laudaris: nam videat alter vt de⁹ laudetur. Si enĩ absc̃dis ab oculis hominis: absc̃dis ab imitatione hominis. Duo sunt: elemosynam facis: duo esuriunt: vnus panẽ: alter iusticiam. Inter
Mat. v. duos istos famelicos: q: dictũ est. Beati qui esuriũt et sitiũt iusticiam: q̃n ipsi saturabunt. Inter duos istos famelicos: bonus operator cõstitutus est. Si charitas de illo operatur: ambos miserak: ambobus vult subuenire. Ille enĩ querit q̃ manducet: ille querit q̃ imitetur. Pascis istũ: ꝓbe te isti: ambobus dediſti elemosynam. Illum feciſti gratulatorẽ de fame interfecta: hunc feciſti imitatorẽ de exemplo ꝓposito. Miseramini ergo tanq̃z misericordes: q: in eo etiã quod diligitis inimicos: fratres diligitis. Ne putetis iohannem nihil de dilectione inimici ꝓcipisse: quia de fraterna charita te nõ tacuit: fratres diligitis. Quomodo inq̃s fratres diligi- ¶
mus: quero quare diligas inimicũ? Quare illuz diligis? Vt san⁹ sit i hac vita. Quid si nõ illi expedit? Vt diues sit. Quid si ipsis diuitijs excecabit. Vt ꝓuoz ducat. Quid si amarã vitam inde patiek? Vt filios habeat. Quid si mali erũt? Incerta sunt ergo ista que videris optare iimico tuo: q: diligis eum: icerta sunt. Opta illi vt habeat tecũ vitam eternã: opta illi vt sit frater tuus. Si q̃ hoc optas diligẽdo inimicũ vt sit frater tuus: ꝛ cũ diligis: fratrẽ diligis. Non enĩ amas in illo quod est: sed qõ vis vt sit. Dixerã aliquãdo charitati vestre ni falloz. Robur est ligni posituz ante oculos. Faber optim⁹ videt lignũ non dolatuz: de silua ꝓcisum ad amauit: nescio quid inde vult facere. Non enĩ ad hoc amauit: vt semper sic maneat. In arte vidit quod futuruz est: non in amore qõ est. Et amauit qõ inde facturus est: nõ illud quod est. Sic nos ꝛ deus amauit peccatores. Nã dicimus q: deus amauit peccatores. Ait enĩ. Nõ est opus sanis medicus: sed male habẽ- Mat. ix.
tibus. Nunq̃d ad hoc amauit peccatores: vt peccatores remaneremus? Quasi lignũ de silua vidit nos faber: ꝛ cogitauit edificiũ quod inde facturus est: nõ siluam qõ erat. Sic et tu respicis inimicũ tuum aduersantem: seuientẽ: mordentez verbis: exasperantem cõtumelijs: insectantẽ odijs. Attẽdis tibi q: homo est: vides ista omnia que aduersa sũt ab hoĩe facta: et vides in illo qõd a deo factus est. Q: autez homo fact⁹ est: a deo factus est. Q: autẽ te odit: ipse fecit. Et quid dicis in animo tuo? Domine ꝓpitius illi esto: dimitte illi peccata: incute illi terroꝛẽ: muta illuz. Non amas in illo qõ est: sed qõ vis vt sit. Ergo cũ inimicũ amas: fratrẽ amas. Quapropter perfecta dilectio est in dilectione inimici: quia perfecta dilectio est in dilectione fraterna. Et nemo dicat quia aliq̃d minus nos monuit iohãnes apostolus: ꝛ plus nos monuit dñs christus. Johannes nos monuit vt fratres diligamus. Chri stus nos monuit: vt etiã inimicos diligamus. Attẽde quare Mat. v.
te monuit christus vt diligas inimicos. Nunquid vt semper remaneãt inimici? Si ad hoc te monuit vt iimici remaneãt: odisti non diligis. Attẽde quomodo ipse dilexit: id est q: nolebat vt sic remanerent sui persecutores: ait. Pater ignosce Lu. xxiij.
illis: quia nesciunt quid faciunt: Quibus voluit ignosci: mutari illos voluit. Quos voluit mutari: ex inimicis fratres facere dignat⁹ est: et vere sic fecit. Occisus est: sepultus est: resurrexerit: in celum ascendit: spiritũ sanctũ misit discipulis: cepit in fiducia ꝓdicari nomen ipsius: miracula faciebant in nomine crucifixi et occisi. Viderunt illi interfectores domini: ꝛ qui sanguinẽ eius seuiendo fuderant credendo biberunt. Hec dixi fratres et longiuscule: quia vehementius cõmendãda fuit charitati vestre ipsa charitas: id est cõmendãda sibi erat. Si enĩ charitas nulla est in vobis: nihil dixim⁹. Si autem est in vobis: tanq̃z oleum in flãma adiecimus. Et quo nõ erat: forte verbis accensus est. In alto creuit qõ erat: in alto cepit esse quod nõ erat. Ad hoc ergo ista diximus: ne pigri sitis diligere iimicos. Seuit in te homo. Ille seuit: tu depzecare. Ille odit: tu miserere. Febzis anime ipsi⁹ te odit: sanus erit: et gratias tibi agit. Quomodo medici diligunt egrotos? Nunquid egrotos diligunt? Si egrotos diligunt: ¶
volunt vt semper egrotent. Ad hoc diligunt egrotos ne egroti permaneãt: sed vt ex egrotis sani fiant. Et quanta plerũq̃z patiuntur aphreneticis: quales contumelias verboꝛũ plerũ q̃z et percutiuntur: persequitur ille febrem: ignoscit homini Et quid dicam fratres? Amat inimicum suũ: immo odit inimicum suum: morbum. Ipsum enim odit: et amat hominẽ a quo percutitur. Odit febrem. A quo enĩz percutitur? A morbo: ab egrotatione: a febze. Illud tollit quod illi aduersatur: vt remaneat illud vnde gratuletur. Sic et tu. Si odit te inimicus tuus: et iniuste te odit: noueris quia cupiditas seculi in illo regnat: ꝓpterea te odit. Si odisti illum et tu: contra reddis malũ pro bono. Unum egrotũ flebam qui te oderat: iam duos plango: si ꝛ tu odisti. Sed persequi krem tuã: tollit tibi nescio q̃q̃ habes in terra. Ideo illũ odisti: q: angustias tibi facit in terra: noli pati angustias: migra in celuz: sursum coꝛ ibi habebis vbi latitu do est: vt nullas angustias patiar⁹ in spe vite ẽne. Attẽde q̃ tibi tollit: nec ipsa tibi tolleret: nisi ille ꝑmitteret: qui flagellat omnẽ filium quẽ recipit. Quoda Heb. xij.

modo ferramentuz dei est quo saneris ipse inimicus tu⁹. Si nouit de⁹ vtile tibi esse vt expoliet te: pmittit illū. Si nouit tibi vtile esse vt vapules: pmittit ille vt cedaris. De illo curat: opta vt ille sanet. [Deū nemo vidit vnquā.] Videte dilectissimi. [Si diligamus inuicē: de⁹ in nobis manebit ⁊ dilectio eius erit pfecta in nobis.] Incipe diligere: pficieris. Cepisti diligere: cepit in te de⁹ habitare. Ama eū qui i te cepit habitare vt pfectius ihabitādo faciat te pfectū. [In hoc cognoscimus qz in ipso manem⁹ ⁊ ipse i nobis: qz de spiritu suo dedit nobis.] Bñ. Deo gras. Cognoscim⁹ qz habitat in nobis. Et hoc vñ cognoscimus qz cognoscim⁹ qz habitat in nobis? Quia ꝺ ipse iohānes dixit: qz de spiritu suo dedit nobis. Vñ scimus: qz de spiritu suo dedit nobis? Hoc ipm: qz de spiritu suo dedit tibi. Vñ cognoscis? Interroga viscera tua. Si plena sunt charitate: habes spiritū dei. Vñ cognoscim⁹: qz inde cognoscis habitare i te spiritū dei? Paulū interroga apl'm.
Rom. v. Qñ charitas dei diffusa est i cordib⁹ nr̄is p spiritū sctm qui datꝰ est nobis. [Et nos vidim⁹: ⁊ testes sum⁹: qz pater misit filiū suuz saluatorē mūdi.] Securi estote qui egrotaris: talis medicus venit. Desperabaris: magni erāt morbi: insanabilia erant vulnera: desperata erat egritudo. Magnitudinē mali tui attēdis: oipotentiā medici nō attēdis. Tu desperat⁹ es: sed ille oipotēs est. Cui⁹ testes isti sūt q primo sanati: ⁊ annūciantes medicū: et ipsi tū plus spe sanati q̄ re. Nā sicut dicit
Rom. viij apl'us. Spe enī salui facti sum⁹. Cepim⁹ ergo sanari in fide:
j. Cor. xv. perficiet autē salus nostra. Cū corruptibile ꝺ induerit icorruptionē: ⁊ mortale ꝺ iduerit imortalitatē. Hec spes est: nōdum res. Sed q̄ gaudet in spe: tenebit et rē. Qui aūt spem nō habet: ad rē nō poterit puenire. [Quicūq; pfessus fuerit q⁹ ie sus sit filiꝰ dei: de⁹ in ipso manet: et ipse in deo.] Jā a multis cōfessus fuerit: nō dicam verbo sed facto: nō lingua sed facta. Nā multi cōfitent verbis: sed factis negāt. [Et cognoscim⁹ et credim⁹ qz dilectionē habet de⁹ in nobis.] Et iterū vnde cognouisti? [De⁹ dilectio est.] Jā dixit superi⁹: ecce iter⁹ dicit. Ampli⁹ tibi non potuit dilectio cōmendari: q̄ vt diceret de⁹. Forte mun⁹ dei contēptur? eras: ⁊ deū contēnis. Deus dilectio est. [Et q̄ manet in dilectione in deo manet: ⁊ de⁹ in eo.] Vicissim se habitāt: qui cōtinet et q̄ cōtinet. Habitas in deo: sed vt cōtineaꝝis. Habitat in te de⁹: sed vt ꝺtineat ne cadas. Ne forte sic te putes domū dei fieri: quō dom⁹ tua portat carnē tuā. Si subtrahat se dom⁹ in qua es: cadis: si autez tu te subtrahas nō cadet. De⁹ integer est cū eū deseris: integer cū ad illū redieris. Tu sanaris: nō illi aliq̄d p̄stabis: tu mūdaris: tu reficeris: tu corrigeris. Ille medicamētū est nō sano: regula ē p̄uo: lux est tenebrato: habitatio est deserto. Quia ergo tibi pferunt. Vñ ne putes deo aliq̄d cōferre qñ venis ad deū: nec mācipiū saltē. Ergo nō habebit de⁹ seruos: si tu nolueris et oēs noluerint? De⁹ nō indiget seruis: sed ser
Ps. xv. ui deo. Jdeo dicit psalm⁹. Dixi dño deus meus es tu. Ipse est verus dñs. Et q̄d ait? Quoniā bonoꝝ meoꝝ nō eges. Tu eges bono seruo tui: eget seru⁹ bono tuo vt pascas illū. Eges et tu bono seruo tui vt aduuet te. Nō tibi potes aquā iplere: nō tibi potes coquere: nō tibi potes ante equū currere: iumēta tuū non potes curare. Videsq; indiges bono seruo tui? Obsequio illi indiges. Nō es ꝺ verus dñs: qñ indiges iferiore. Ille est verus dñs: q̄ nihil a nobis q̄rit: et ve nobis si eum nō queram⁹. Nihil a nobis q̄rit: ⁊ q̄siuit nos: cū eum nō que-
Luce. xv. reremus. Quis vna errauerat: iuenit eā gaudēs in humeris suis reportauit. Et nūquid ouis erat pastori necessaria: ⁊ nō oui pot⁹ pastor necessari⁹ erat? Quāto libenti⁹ de charitate loquor: tāto minus volo finiri epistolā istam. Nulla est ardētior ad cōmendandā charitatē. Nihil vobis dulci⁹ predicatur: nihil saluti⁹ bibitur: sed si bñ viuēdo cōfirmet in vobis munus dei. Ne sitis ingrati tante gratie illi⁹: qui cū haberet vnicū noluit illū esse vnum. Sed vt fratres haberet adoptauit illi: qui cum illo possiderent vitam eternam.

Tractatus. ix.

¶ In hoc pfecta est charitas nobiscū: vt fiduciā habeam⁹ in die iudicij. Qz sicut ille est et nos sumus in hoc mūdo: timor nō est in charitate. Sed perfecta charitas foras mittit timorez qñ timor penā hz: qui aūt timet nō est pfect⁹ in charitate.

Nos ergo diligam⁹ deū qñ de⁹ prior dilexit nos Si q̄s dixerit qñ diligo deū ⁊ fratrem suū oderit mēdax est: qui enī nō diligit fratrē suū quē videt: deum quē nō videt quō pōt diligere? Et hoc mā-
datum habemus a deo vt qui diligit deū diligat et fratrem suum.

A Memínit charitas vra ex epistola Johannis apl'i: vltimā partē restitisse nobis tractādā ⁊ exponēdā vobis q̄tum de⁹ donat. Hui⁹ ergo debiti nos memores sum⁹. Exactionis aūt vos memores eē debetis. Eadē quippe charitas q̄ in ipsa epistola maxime ⁊ pene sola cōmendat: et nos factos dilectissimos debitores: et vos dulcissimos exactores. Jō dixi dulcissimos exactores: quia vbi charitas nō est: amarus exactor est: vbi aūt charitas ē: et q̄ exigit dulcis est ⁊ a quo exigit. Et si aliquē laborē suscipit: facit eundē laborē ppe nullū et leuē ipsa charitas. Monne videmus etiā in mutis animātib⁹ et irrationalib⁹: vbi nō spiritalis charitas: sed carnalis ⁊ natalis est: exigi tñ magno affectu de vberib⁹ matris lac a pullis. Et q̄uis sugēs impetum faciat i vbera: meli⁹ est tñ matri q̄s si nō sugat nec exigat qō charitate debeā. Sepe videm⁹ vbera vaccarū etiā grādiusculos vitulis capite petiti ⁊ ppe ipso impetu leuari matrū corpa: nec eas tñ calce repellere: sed si desit filiꝰ q̄ sugat: mugitu quocari ad vbera. Si q̄ est i nobis illa charitas spiritalis de qua apl's dicit. Facti sum⁹ paulus in medio vr̄m tanq̄ nutrix foueēs filios: tūc vos diligimus qñ exigitis. Pigros nō amam⁹: qz lāguentib⁹ formidam⁹. Intercesserūt aūt: vt intermitterem⁹ textū hui⁹ epl'e: q̄dā p̄o die⁹ festis solēnia lectionū. q̄ nō potuerūt nisi legi: ⁊ ipsa tractari. Hūc q̄ ad p̄termissū ordinē redeam⁹: ⁊ q̄ restāt intēte accipiat charitas vra. Nescio vtrū magnificēti⁹ nobis charitas cōmēdari possit: q̄s vt diceret. De⁹ charitas est. Breuis laus: magna laus. Breuis in sermone: ⁊ magna ītellectu. Cū cito dicit. De⁹ dilectio est: ⁊ ꝺ breue est. Si numeres: vnū est. Si appēdas: q̄tum est? De⁹ dilectio ē. Et q̄ manet in dilectione: in deo manet: ⁊ de⁹ in illo manet. Sit tibi dom⁹ de⁹: esto dom⁹ dei. Mane in deo: ⁊ maneat. Maneat i te de⁹: vt te cōtineat. Manes in deo: ne cadas. Qz sic de charitate dic⁹ apl's. Charitas nunq̄ cadit. Quō cadit quē cōtinet de⁹? [In hoc pfecta ē dilectio in nobis: vt fiduciā habeam⁹ in die iudicij: qz sicut ille est: ⁊ nos sumus in hoc mūdo.] Dicit quō se ꝺbet vnusq̄sq; q̄tū in illo pfecerit charitas: vl' poti⁹ q̄tū ipse i charitate p
j. Cor. xiij. fecerit. Nā si de⁹ charitas est: nec pficit nec deficit de⁹. Sic dicit pficere in te charitas: qz tu in eā pficis. Interroga ergo q̄tū in charitate pfeceris: et q̄d tibi respōdeat cor tuū: et noueris mēsurā pfect⁹ tui. Promisit enī ostēdere nobis: in quo cognoscam⁹ eū ⁊ ait: In hoc pfecta est in nobis dilectio. Quere in quo? Vt fiduciā habeam⁹ in die iudicij. Quisq; fiducia ꝺz in die iudicij: pfecta est i illo charitas. Quid ē hꝫ fiduciā i die iudicij? Nō timere ne veniat dies iudicij. Sūt hoīes qui nō credūt die⁹ iudicij: isti fiduciā nō pūt hꝫ in die quā venturā esse nō credūt. Pretermittam istos. Excitet illos de⁹ vt viuāt. De mortuis vt q̄d loq̄mur? Nō credūt futurum die⁹ iudicij: nec timēt nec desiderāt q̄ nō credūt. Cepit aliq̄s credere diem iudicij. Si cepit credere: cepit ⁊ timere. Sed q̄ timet: adhuc nondū habet fiduciā in die iudicij: nōdū est in illo pfecta charitas. Nūquid tñ desperandū est? In quo vides initiū: cur desperas finem? Quod initiū video in quies? Ipsuz timorē. Audi scripturā. Initiū sapiēte timor
Eccli. j. dñi. Cepit q̄ timere diem iudicij: timēdo corrigit se: vigilat aduersus hostes suos. i. peccata sua: incipit reuuiscere interi⁹: ⁊ mortificare mēbra sua q̄ sunt sup terrā: sicut apl's dicit.
Col. iij. Mortificate mēbra vra q̄ sunt sup terrā. Spiritalia nescie dicit mēbra super terrā. Nam sequit ⁊ exponit. Auariciā: immundiciā: ⁊ cetera q̄ illic exequit. Quantū autem mortificat iste qui timere cepit die⁹ iudicij mēbra sua super terrā: tantū surgunt ⁊ corroborant mēbra celestia. Membra aūt celestia: omnia opera bona. Surgētibus celestibus mēbris: cepit desiderare q̄ timebat. Timebat enī ne veniret christ⁹: ⁊ inueniret impiū quē dānaret. Desiderat vt veniat: quia inuenturus est quē coronet. Jam cum ceperit desiderare venientem christum casta anima que desiderat amplexus sponsi: renūciat adultero: fit virgo interius ipsa fide: spe ⁊ charitate. Dz

iam fiduciam in die iudicij: nō contra se pugnat qñ orat & dicit. Adueniat regnū tuū. Qui enī timet ne veniat regnū dei: timet ne exaudiat. Qui aūt orat: quō orat qui timet ne exaudiat? Qui autē orat cū fiducia: charitas optatiam vt veniat. Pś. vj. De ipso desiderio dicebat quidā in psalmo. Et tu dñe vsqq? Cōuertere dñe et erue aiam meā. Gemebat se differri. Sūt enī hoīes qui cū patientia moriunt. Sunt autē quidā perfecti: qui cū patientia viuūt. Quid dixi? Qui adhuc desiderat istā vitā: qñ illi venerit dies mortis: patiēter tolerat mortē: lucrat aduersum se vt sequat voluntatē dei: et hoc potiꝰ agit aīo qđ elegit deꝰ: nō qđ elegit volūtas humana: et ex desiderio vite presentis fit lucta cū morte: & adhibet patiētiā et fortitudinē vt equo aīo moriat: iste patiēter moritꝰ. Qui aūt desiderat (sicut dicit apls) dissolui & esse cū christo: nō patiēter moritꝰ: sed patiēter viuit: delectabiliter moritꝰ. Vide apostolum patiēter viuentē. i. cū patiētia hicnō amare vitā sed tolerare. Dissolui inqt et esse cū christo multo magis optimū: manere autē in carne necessariuꝫ ꝓpter vos. Ergo fratres date operā intus agere vobiscū vt desideret diē iudicij: aliter nō probat pfecta charitas: nisi cuꝫ ceperit illa dies desiderari. Ille autē eū desiderat: qui fiduciā habet in illo. Ille autē fiduciā hz in illo: cuius cōscientia nō trepidat in charitate perfecta atq; sincera. In hoc pfecta est dilectio eius in nobis: vt fiduciā habeamꝰ in die iudicij. Quare habebimus fiduciā? Quia sicut ille est: et nos sumꝰ in hoc mundo. Audisti cām fiducie tue. Quia sicut ille est inqt: et nos sumus in hoc mūdo. Nōne videtur aliqđ impossibile dixisse? Nūquid enī potest esse hō sicut deꝰ? Jam vobis exposui: qz nō semp ad eqlitatē dicitur sicut: sed dicit ad quandā similitudinē. Quō enī dicis: sicut aures habeo: ita & imago. Nūquid oīno sic? Sed tñ dicis: sicut. Si ergo facti sumꝰ ad imaginez dei: quare nō sicut deus sumꝰ? Non ad equalitatē sed ꝓ modo nostro. Vñ ergo nobis dat fiducia in die iudicij? Quia sicut ille est: & nos sumus in hoc mūdo. Debemꝰ ergo hoc referre ad ipsam charitatem: & itelligere quid dictū sit. Dñs in euāgelio dicit. Si diligitis eos qui vos diligūt: quā mercedē habebitis? Nonne et publicani hoc facūt? Quid ergo vult nos? Ego aūt dico vobis. Diligite inimicos vestros: & orate ꝓ persequētibꝰ et calūniantibꝰ vos. Si ergo iubet nos diligere iimicos nostros: vnde nobis dat exēplū? De ipso deo. Ait enim. Vt sitis filij patris vestri qui in celis est. Quō illud facit deꝰ? Diligit inimicos suos: qui facit solē suum oriri sup bonos & malos: & pluit sup iustos & iniustos. Si ergo ad hāc perfectionē nos inuitat deus: vt diligamus inimicos nros sicut et ipse dilexit suos: ea nobis fiducia est in die iudicij: qz sicut ille est: & nos sumus in hoc mūdo. Quia sicut ille diligit inimicos suos: facit̄ do solē suum oriri sup bonos & malos: & pluit̄ do sup iustos et iniustos: nos qz inimicis nostris nō possumus pstare temporale solem et pluuiā: pstemus lachrymas cū ꝓ illis oramus. Jam ergo de ipsa fiducia videte qđ dicat. Unde intelligit pfecta charitas? [Timor nō est in charitate.] Quid ergo dicimus de illo: qđ cepit timere diē iudicij? Si pfecta in illo esset charitas non timeret. Perfecta enī charitas faceret perfectā iustitiā: et nō haberet q̄re timeret: imo haberet q̄re desideraret: vt transeat iniqtas et veniat regnū dei. Ergo timor nō est in charitate. Sed in q̄ charitate? Nō in inchoata. In q̄ ergo? [Sed pfecta charitas foras mittit timorez.] Ergo incipiat timor: qz initiū sapientie timor dñi. Cum aūt ceperit charitas habitare: pellit timor qui ei ꝓparauit locum. Quātum enī illa crescit: ille decrescit. Et quantū illa fit interior: timor pellit foras. Maior charitas: mior timor. Minor charitas: maior timor. Si autē nullus timor: nō est qua itret charitas. Sicut videmꝰ perfectā introduci linū: qñ aliqđ suit secta ꝓius itrat: sed nisi exeat: nō succedit linū. Sic timor primo occupat mentē: nō autē ibi remanet timor: qz nō intrauit vt introduceret charitatē. Jam facta securitate in aīo: quale gaudiū nobis est: vł in hoc vł in futuro seculo? Et in hoc seculo ds nobis nocebit plenis charitate? Videte quō exultet apls de ipsa charitate. Quis nos inqt separabit a charitate christi? Tribulatio: an angustia: an psecutio: an nuditas: an periculum: an gladiꝰ? Et petrus dicit. Et qs vobis nocere poterit si boni amatores fueritis? [Timor nō est i dilectione: sed pfecta dilectio foras mittit timorē: qz timor tormentū habet] Torqt cor cōscientia peccatorū: nondū facta est iustificatio.

Est ibi qđ titillet vel pugnat. Ideo in psalmo de ipsa perfectione iustitie qđ dicit? Cōuertisti luctū meū in gaudiū mihi: cōcidisti saccū meū: et circūdisti me leticia vt cātet tibi gloria mea: et nō compūgar. Quid est: nō compūgar? Nō sit qđ stimulet cōscientia mea. Stimulat timor: sed noli timere: intrat charitas q̄ sanat qđ vulnerat timor. Timor dei sic vulnerat: quō medici ferramentū putredinē tollit: & quasi videt vulnꝰ augere. Ecce putredo qñ erat in corpe: minꝰ erat vulnus: sed periculosum: Accedit ferramentū medici: minꝰ dolebat illud vulnus q̄ dolet nō cuz secat: plus dolet cū curat: q̄ si nō curaret. Sed tō plus dolet accedēte medicina: vt nūq; doleat succedēte salute. Occupet ergo cor tuū timor: et inducta charitate succedat cicatrix ferramenti medici. Talis est medicus vt nec cicatrices appareāt: tu tantū subde te dextere ipsi. Nā si sine timore es: nō poteris iustificari. Sententia dicta est de scripturis. Nā qui sine timore est nō poterit iustificari: Opus est q̄ vt intret timor primo: p quē veniat charitas. Timor medicamentū: charitas sanitas. [Qui aūt timet: nō est pfectus in dilectione.] Quare? Quia timor tormentū habet: quō secto medici tormētum hz. Est autē alia sententia: que videt huic esse cōtraria: si nō habeat intellectorem. Dicit enī quodā loco in psalmo. Timor dñi castus: permanēs in seculū seculi. Et ternū quēdā timorē nobis ostēdit: sed castū. Qz ille eternū nobis timorē ostēdit: nūqd cōtradicit illi forte ista epistola q̄ dicit. Timor nō est i charitate: sed perfecta charitas foras mittit timorez? Interrogem⁹ ambo eloquia dei. Spūs vnus est: etsi codices duo: etsi ora duo: et si lingue due. Hoc enī dictū est p iohannē: illud dictū est per dauid. Sed nolite putare aliū esse spiritū. Si vnus flatus: inflat duas tibias: non pōt vnus spūs iplere duo corda: agitare duas linguas? Sed si spiritu vno: id est vno flatu implete due tibie: ꝓsonāt: iplete due lingue spiritu dei dissonare possunt? Est q̄ ibi quedā ꝓcordia: sed auditorē desiderat. Ecce inspirauit & ipleuit duo corda: duo ora: mouit duas linguas spiritꝰ dei. Et audiuimꝰ ex vna lingua. Timor nō est in charitate: sed pfecta charitas foras mittit timorē. Audiuimꝰ ex alia. Timor dñi castꝰ pmanēs in seculuz seculi. Quid ē hoc? Quasi dissonāt. Nō. Excute aures: in ēde melodiā. Non sine causa hic addidit: castus: illic nō addidit: nisi qz est timor alius qui dicit castus: est autē alius q̄ nō dicit castus. Discernamus q̄ istos duos timorez: & itelligemꝰ cōsonātiā tibi ax. Quō intelligimus: vel quō discernimꝰ? Attēdat charitas vestra. Sūt hoies qui ꝓpter ea timēt ne mittant in gehennā: ne forte ardeāt cū diabolo in igne eterno. Ipse ē timor ille q̄ introducit charitatē: sed sic venit vt exeat. Si enī adhuc ꝓpter penā times deū: nōdū amas quē sic times. Nō bona desideras: hz mala caues. Sed ex eo qz mala caues corrigis te: & incipis bona desiderare. Cū bona desiderare ceperis: erit i te timor castꝰ. Quis timor castꝰ? Ne amittas ipsa bona. Intēdite. Aliud ē timere deū ne mittat te in gehennā cū diabolo: aliud est timere deū ne recedat a te. Ille timor q̄ times ne ingnē eternū mittaris cū diabolo: nōdū est castus. Nō enī venit ex amore dei: sed ex timore pene. Cū autez times deū: ne deserat te presentia eiꝰ: amplecteris eū: ipso frui desideras. Non pōt melius explanari: quid intersit iter duos timorez: vnū quē foras mittit charitas: alterū castū q̄ permanet in seculū seculi: nisi ponas duas maritatas: quarū vnā ita ꝓstituas volentē facere adulteriū: delectari nequicia: hz timere ne dā nek a marito. Timet maritū: sed qz adhuc amat nequiciā: ió timet marituz. Huic nō grata hz onerosa ē mariti presentia. Et si forte viuit neq̄ter: timet maritū ne veniat. Tales sūt qui timēt ne veniat dies iudicij. Fac alterā amare virū: debere illi castos amplexus: & nulla se adulterij imundicia maculari: optat presentiā viri. Et quō discernūtur duo isti timorez? Timet illa: timet et ille. Interroga: q̄si vnū tibi respōdent. Respōdeat illa. Times vir? Timeo. Interroga & illā si timeat virꝫ. Rīdet: timeo. Una vox est: hz diuersus animꝰ. Jā ergo interrogēt q̄re. Illa dic. Timeo virꝫ ne vēniat. Illa dic: timeo virū ne discedat. Illa dic: timeo ne dāner. Illa dic: timeo ne deserar. Pone h in aīo xpianoꝝ: & inueniſti timorē quē foras mittit charitas: & alū timorē castū pmanētē i seculū scī. Loquamur q̄ huic ꝓmo q̄ sic timet virꝫ: quō illa mulier quā delectat neq̄cia. Timet enī virꝫ ne dānet illā. Talib⁹ enī ꝓmoloq̄mur. O aīa q̄ sic times deū ne dānetur de⁹: quō timet mulier

Wat. vj.
Pś. vj.
B
Ecū. j.
Wat. v.
C
Ecci. j.
Cōcor. de. pe. dis. ij. si cut secta.
Rom. viij
j. Pet. iij.
Pś. xxix.
D
iij. sen. dis. xxxiij. ca. est autem.
Pś. xviij
Wat. xxv.
E
iij. sen. dis. xxxiiij. ca. nō potes.

quã delectat nequicia: timet vir ne dãnet a viro: quõ tibi displi
cet illa mulier: displice & tu tibi. Si forte habes vxorẽ: nũqd
vis vt sic timeat te vxor tua: ne dãnetur abs te vt delectet il-
lam nequicia? sed põdere timoris tui reprimat: nõ dãnatiõe
iniqtatis. Castam eã vis: vt te diligat nõ vt te timeat. Exhi
be te talẽ deo: qualẽ vis habere vxorẽ. Et si nondũ habes: et
habere vis: talẽ vis habere. Et qd dicim⁹ fratres? Illa mu-
lier que iõ timet virũ ne dãnetur a viro: forte nõ facit adulte-
rium: ne aliquo mõ perueniat ad virũ: & tollat illi lucẽ istã tẽ-
poralẽ. Potest autẽ vir ille & falli. Hõ est enĩ sicut & illa que
potest fallere. Timet illa eũ extra cui⁹ oculos põt esse: tu nõ
pš. xxxiij. times semp faciẽ supra te viri tui? Vultus aũt dñi sup faciẽ-
tes mala. Captat illa absentiã viri sui: & incitat forte delecta-
tione adulterij: et dicit sibi tñ: non faciã. Absens est quidẽ il-
le: sed difficile est vt nõ ad illũ quoquo modo pueniat. Tem-
perat se ne pueniat ad hominẽ: qui potest & nescire: qui põt &
falli: qui põt bonã suspicari et tamen malã: qui põt et castã suspi-
cari que adultera est. Tu nõ times oculos ei⁹ quẽ fallere ne-
mo potest? Tu nõ times ei⁹ presentiã: qui auerti a te nõ põt?
Roga deũ vt intueat te: & auertat faciẽ suam a peccatis tuis
Pš. l. Auerte faciẽ tuã a peccatis meis. Sed vñ mereris vt ille fa-
ciem suã auertat a peccatis tuis: si tu non inde auertas faciẽ
vbi. ℨ. tuã a peccatis tuis? Ipsa enĩ vox dicit ĩ psalmo. Qm̃ iniqta-
tẽ meã ego cognosco: & peccatũ meũ corã me est semp. Tu
agnosce: & ille ignoscit. Allocuti sum⁹ eã que hz adhuc timo-
rem nõ pmanentẽ in seculũ seculi: sed quẽ charitas excludit
et foras mittit. Alloq̃mur et illã que hz iam timorẽ castũ per
manentẽ in seculũ seculi. Putam⁹ inuenim⁹ illã: vt alloquamur illã? Putas est in hoc populo? Putas est ĩ ista exedra?
Putas est in hac terra? Non potest nisi eẽ: sed latet. Hyems
est: untus est viriditas in radice. Forte inuenim⁹ et aures il-
lius. Sed vbicũq; est illa aĩa: vtinã illam inuenirẽ: et nõ au-
res suas preberet mihi: sed ego aures meas illi. Illa me do-
ceret aliqd potius q̃ a me disceret. Aĩa que hz sancta ignea
et desiderãs regnũ dei: hanc nõ ego alloquor: sed de⁹ ipse et
patienter viuentẽ in hac terra ita cõsolat. Jam vis veniã: et
ego noui qm̃ vis vt veniam. Noui q̃lis es: vt secura expectes
aduentũ meũ. Noui q molestia est tibi: sed magis expecta:
tolera: venio & cito venio. Sed amãti tardũ est. Audi eã can-
tantẽ: tanq̃ lilĩũ de medio spinarũ. Audi suspirantẽ & dicẽtẽ.
Pš. c. Psallã et intelligã in via imaculata: qñ venies ad me? Me-
Mat. v. rito non timet: q perfecta charitas foras mittit timorẽ: et cũ
iij. sen. dis. venerit ad ei⁹ amplexũ timet. Sed securiter q̃ timet cauet: &
xxxiij. ca. observabit ab iniqtate sua: ne iterũ peccet: nõ ne mittatur in
nõ potes. ignem: sed ne ab illo deserat. Et erit in illa. Quid? Timor ca
stus pmanens in seculũ seculi. Audiumꝰ duas tibias psonã
tes. Ille de timore dicit: & ille de timore dicit. Sed ille de ti-
more quo timet aĩa ne dãnet: ille de timore quo timet anima
ne deserat. Ille est timor quẽ charitas excludit: ille est timor
℣ permanẽs in seculũ seculi. ¶ Nos diligim⁹: q ipse prior nos
dilexit.] Mã vnde diligerem⁹ nisi ille prior diligeret nos? Di
ligẽdo amici facti sum⁹. Sed inimicos ille dilexit: vt amici
efficeremur. Prior dilexit nos: & donauit nobis vt diligere-
mus eũ: nondũ diligebamus. Diligẽdo pulchri efficimur.
Quid facit homo deformis & distorta facie si amet pulchrã?
Aut qd facit femina deformis & distorta & nigra si amet pul-
chrum. Nunqd amãdo poterit esse pulchra? Et nunqd & ille
amãdo poterit esse formosus? Amat pulchrã. Et qñ se in spe
culo videt: erubescat faciẽ suam leuare ad illã formosam quã
amat. Quid facit vt pulchra sit? Expectat vt veniat pulchri
tudo: imo expectando senect⁹ addit: et turpior efficit. Non ẽ
ergo quid agere: nõ est quomodo illi des consilũ: nisi vt cõ-
pescat se: et nõ audeat amare ĩpar imparẽ. Aut si forte amat
et ducere vxorẽ optat: optet vt illa castitatẽ amet: nõ carnis
faciem. Anima vero nostra fratres mei feda est per iniquita-
tem: amãdo deũ pulchra efficit. Qualis amor est qui reddat
pulchram amantẽ? Deus autẽ semper pulcher est: nunq̃ de-
formis: nunq̃ cõmutabilis. Amauit nos prior: qui semp est
pulcher. Et q̃les amauit: nisi fedos & deformes? Nõ ideo tñ
vt fedos dimitteret: sed vt mutaret: & ex deformi pulchrũ fa
ceret. Quõ erimus pulchri? Amãdo eum q̃ semp est pulcher.
Quantũ in te crescit amor: tantũ crescit pulchritudo: q ipsa
charitas est aĩe pulchritudo. Nos diligim⁹: q ipse prior di-
Rom. v. lexit nos. Audi apostolũ paulũ. Ostẽdit aũt deus dilectionẽ
suã in nobis: qm̃ cũ adhuc peccatores essemus: xp̃s p nobis
mortuꝰ est: iustus pro iniustis: pulcher p fedis. Quõ inueni-
mus pulchrum iesum? Speciosus forma pre filijs hoim: dif- Pš. xliij.
fusa est gratia in labijs tuis. Tñ item videte vñ sit pulcher.
Speciosus forma pre filijs hominũ: q deus. Quia ĩ princi- Joh. j.
pio erat verbũ et verbũ erat apud deũ et deꝰ erat verbũ. Q
vero carnẽ suscepit. i. mortalitatez tuã: vt aptaret se tibi: con-
grueret tibi: et excitaret te ad amandũ intus pulchritudinẽ.
Unde ergo inuenim⁹ q fedus & deformis iesus: sicut inue-
nimus q pulcher et speciosus forma pre filijs hoim? Qñ in-
uenimus q & deformis? Esaiã interroga. Et vidimus eũ et Esa. liij.
nõ habebat speciẽ neq; decorẽ. Illesunt due tibie diuerse so-
nãtes: sed vnus spũs ambas iflat. Hac dicit. Speciosus for- pš. xliij.
ma pre filijs hominũ: hac dicit in esaia. Vidim⁹ eũ: & nõ ha Esa. liij.
bebat speciẽ neq; decorẽ. Uno spiritu iplenk ambe tibie: nõ
dissonant. Moli aures auertere. Adhibe intellectũ. Interro-
gemus paulũ apostolũ: & exponat nobis consonantiã duarũ
tibiarꝫ. Sonet nobis. Speciosus forma pre filijs hoim. Qui Phil. ij.
cũ in forma dei esset: nõ rapinã arbitratꝰ est eẽ se equalẽ deo.
Ecce speciosus forma pre filijs hoim. Sonet nobis etiã. Vi
dimus eũ et nõ habet speciẽ neq; decorẽ. Semetipm exina-
niuit formã serui accipiẽs: in similitudine hoim factꝰ: et ha-
bitu inuẽtus vt hõ. Non habebat speciẽ neq; decorẽ: vt tibi
daret speciẽ et decorẽ. Quã speciem? Quẽ decorẽ? Dilectio-
nem charitat⁹. Vt ames curras. Curris amas. Pulcher es
iam: sed noli te attẽdere: ne pdas qõ accepisti. Illũ attẽde a
quo factꝰ es pulcher. Ideo sis pulcher vt ille te amet. Tu au
tem totã intentionẽ tuã in illũ dirige: ad illũ curre: ei⁹ ample pš. xviij.
xus pete: ab illo time discedere: vt sit in te timor castus pma- ℣
nens in seculũ seculi. Nos diligim⁹ q ipse prior dilexit nos.
[Si q̃s dixerit: qm̃ diligo deũ.] Quẽ deũ? Quare diligim⁹?
Quia ipse prior dilexit nos: et donauit nobis diligere. Dile-
xit impios vt faceret pios. Dilexit iniustos vt faceret iustos:
Dilexit egrotos vt faceret sanos. Ergo & nos diligim⁹: quia
prior dilexit nos. Interroga vnũquẽq; dicat tibi si diligit
deũ. Clamat cõfitẽt. Diligo: ipse scit. Est aliud vñ interroge
tur. Si quis dixerit: quoniã diligo deũ: & fratrez suũ oderit:
mendax est. Unde ꝓbas quia mẽdax est? Audi. [Qui enĩ nõ
diligit fratrẽ suum quẽ videt: deũ quem nõ videt quõ potest
diligere? [Quid ergo. Qui diligit fratrẽ: diligit deũ? Neces
se ẽ vt diligat deũ: necesse ẽ vt diligat ipsam dilectionẽ. Rũ-
quid põt diligere fratrẽ: et nõ diligere ipsam dilectionẽ? Ne
cesse est vt diligat dilectionez. Quid ergo. Quia diligit dile-
ctionẽ: iõ diligit deũ? Et tiq; ideo diligẽdo dilectionẽ: deum
diligit. An oblit⁹ es qõ pauloante dixisti. Deus dilectio est?
Si deꝰ dilectio: quisq̃s diligit dilectionẽ: deum diligit. Dili
ge ergo fratrẽ et securus esto. Non põt dicere: diligo deũ sed
nõ diligo fratrẽ. Quõ mẽtiris si dicas diligo deũ: qñ nõ dili-
gis fratrẽ? Sic falleris si qñ dicis diligo fratrẽ: putas q nõ
diligis deũ? Necesse est ergo & diligis fratrẽ: diligas ipsam j. sen. dis.
dilectionẽ. Dilectio autẽ deꝰ est. Necesse est & vt deũ diligat xvij. ne ãt.
quisq̃s diligit fratrẽ. Si autez non diligis fratrẽ quẽ vides:
deũ quẽ nõ vides quõ potes diligere? Quare nõ videt deũ?
Quia nõ habet ipsam dilectionẽ. Ideo nõ videt deũ: q non
habet dilectionẽ: ideo nõ habet dilectionẽ: q nõ diligit fra-
trem. Propterea ergo nõ videt deũ: q nõ habet dilectionẽ.
Mã si habeat dilectionez: deũ videt: q deus dilectio est. Et
purgat ille oculus magis magisq̃ dilectiõe: vt videat illam
incõmutabilẽ substantiã: cuius presentia semp gaudeat: qua
per fruat in eternũ coniunct⁹ angelis. Sed currat mõ: vt ali-
quãdo in patria letet. Non amet pegrinationẽ: nõ amet viã.
Totũ amarũ sit: preter illũ qui vocat: quousq̃ inheream⁹ il- Pš. lxxij.
li: & dicam⁹ qõ dictũ est in psalmo. Perdidisti oẽs q̃ fornicã
tur abs te. Et qui sunt qui fornicant? Qui discedũt et amant
mundũ. Tu autez quid? Sequi et dicit. Mihi aũt inherere
deo bonũ est. Totũ bonũ meũ est deo inherere gratis. Mã si
interroges & dicas: q̃re inheres deo: et dicat: vt donet mihi.
Quid tibi donet? Celũ ipe fecit: terrã ipe fecit. Quid tibi do
naturus est: iã heres illi? Inueni meli⁹ & donat tibi. Qui enĩ
non diligit fratrẽ suum quẽ videt: deũ quẽ non videt quõ po
terit diligere? [Et hoc mandatũ habemus ab ipso vt qui di-
ligit deum: diligat & fratrẽ suum.] Magnifice dicebas: dili-
go deum: et odis fratrẽ. O homicida quõ diligis deũ? Non
audisti superius in ipsa epistola. Qui odit fratrẽ suum homi

cida est? Sed prorsus diligo deũ: quis oderim fratrẽ meũ. Prorsus non diligis deũ: si odisti fratrẽ. Et modo pbo alto documẽto. Ipse dixit. Dedit nobis preceptũ vt diligam⁹ inuicem. Quõ diligis eũ: cuius odisti preceptũ? Quis est q̃ dicat: diligo imperatorẽ: sed odi leges eius? In hoc intelligit imperator si diligis eũ: si obseruent leges ei⁹ per puincias.
Joh.xiij. Lex imperatoris que est? Mãdatũ nouũ do vobis: vt vos inuicem diligatis. Dicis ergo te diligere christũ: serua mãdata eius et fratrem dilige. Si aũt fratrem nõ diligis: quõ eũ diligis cuius mandatũ contẽnis? Fratres ergo nõ satio: loquendo de charitate in nole christi. Quantũ et vos habetis huius rei auariciam: tamũ speram⁹ q̃ crescit in nobis ipsa: et foras mittit timorez: vt remaneat ille timor castus permanens in seculũ. Toleremus in fundũ. Toleremus tribulationes ipsius. Toleremus scandala tentationũ. Non recedam⁹ a via: teneam⁹ vnitatẽ eccle: teneam⁹ xp̃m: teneam⁹ charitatem. Mõ diuellamur a mẽbris spõse ipsi⁹: nõ diuellamur a fide: vt gl̃iemur i ꝑsentia ipsi⁹: t securi manebim⁹ i eo. Modo p fidẽ: tũc p speciẽ: cui⁹ tãtas arras habem⁹ donũ spũs scti.

Tractatus.x.

Omnis qui credit qm̃ iesus est xp̃s ex deo natus est: t oĩs qui diligit eum qui genuit: diligit et eũ qui natus est ex eo in hoc cognoscimus qm̃ diligim⁹ natos dei. Cũ deũ diligam⁹ et mandata eius faciam⁹ hec est enĩ charitas dei vt mandata eius custodiam⁹: et mandata ei⁹ grauia nõ sunt. Quoniã omne qđ̃ natũ est ex deo vincit mundũ. Et hec ẽ victoria que vincit mundũ fides nostra. Quis est autẽ qui vincit mundũ nisi q̃ credit qm̃ iesus est fili⁹ dei. Hic est q̃ venit p aquã et sanguinem iesus christus nõ in aqua solũ. Sed in aqua et sanguine t spiritu est qui testificat. Qm̃ christ⁹ est veritas. Quoniã tres sunt qui testimoniũ dãt in celo pater verbũ et spiritus sanct⁹ t hi tres vnũ sunt. t tres sunt q̃ testimoniũ dant in terra. Spiritus: aqua t sanguis et tres vnum sunt. Si testimonium hominũ accipimus testimoniũ dei maius est. Quoniã hoc est testimoniũ dei qđ̃ maius est quoniã testificat⁹ est de filio suo. Qui credit i filium dei: habet testimoniũ dei in se. Qui nõ credit filio mendacẽ facit eũ. Quia nõ credit in testimoniũ qđ̃ testificatus est de⁹ de filio suo. Et hoc est testimoniũ. Qm̃ vitã eternã dedit nobis de⁹. Et hec vita i filio ei⁹ est. Qui hz filiũ habet vitã. Qui nõ hz filiũ dei vitã nõ habet. Hec scribo vobis vt sciatis qm̃ vitã habetis eternã. Qui creditis in nole filij dei t hec est fiducia quã habemus ad deũ. Quia quecũq; petierimus secũduz volũtatez eius audit nos. Et scim⁹ q̃ audit nos quicquid petierim⁹. Scim⁹: qm̃ habem⁹ petitiones quas postulam⁹ ab eo. Qui scit fratrẽ suũ peccare peccatũ nõ ad mortẽ: petat t dabit ei vita peccãti nõ ad mortẽ. Et peccatũ ad mortẽ. Mõ pro illo dico vt roget q̃s. Oĩs iniq̃tas peccatũ est et est peccatũ ad mortẽ. Scim⁹ q̃ omnis q̃ nat⁹ est ex deo nõ peccat. Sed gn̄atio dei cõseruat eũ: et malign⁹ nõ tãget eum. Scim⁹ qm̃ ex deo sum⁹ t mũdus tot⁹ in maligno posit⁹ est. Et scim⁹ qm̃ filius dei venit et dedit nobis sensum vt cognoscam⁹ verũ deum et sum⁹ i vero filio ei⁹. Hic ẽ verus de⁹ t vita eterna. Filioli custodite vos a simulachris. Eminisse vos credo: qui affuist⁹ hesterno die: ad quẽ locũ in pgressu hui⁹ epistole puenerit nr̃a tractatio. i. Qui enĩz nõ diligit fratrẽ suum quẽ videt: deum quẽ non videt quomodo potest diligere? Et hoc mandatum habem⁹ ex ipso: vt q̃ diligit deũ: diligat et fratrẽ suũ.
Hucusq; disputatũ erat. Que sequũtur q̃ ex ordine videam⁹ [Oĩs qui credit q⁹ iesus sit xp̃s: ex deo nat⁹ est.] Quis est qui nõ credit q⁹ iesus sit xp̃s? Qui nõ sic viuit quõ precipit xp̃s. Multi enĩ dicunt. Credo: sed fides sine operibus nõ saluat. Opus autẽ fidei ipa dilectio est: dicẽte paulo apl̃o: t fides q̃ per dilectionẽ operat. Opera quidẽ tua ꝓterita anteq̃ credere: vel nulla erãt: vel si bona videbant inania erãt. Si enim nulla erãt: sic eras quasi hõ sine pedib⁹: aut veratis pedib⁹ ambulare nõ valẽs. Si aũt bona videbant anteq̃ crederes: currebas quidẽ: sed ꝓter viã currendo errabas poti⁹ q̃ peruenie bas. Est q̃ nobis t currendũ: t in via currẽdũ. Qui ꝓter viam currit: inaniter currit: imo ad laborẽ currit. Tanto plus errat: quãto ꝓcter viã currit. Quis est via p quã curritmus? Christ⁹ dixit. Ego sum via. Que patria quo curritm⁹? Christ⁹ dixit. Ego sum veritas. Per illũ curris: ad illũ curris: in ipso re ꝓfecisti. Sid vt currem⁹ per illũ: extendit se vsq; ad nos. Lõge enĩ eramus: t lõge pegrinabamur. Parũ est: qui longe pegrinabamur: t languidi nos mouere nõ poteramus. Medicus venit ad egrotos: via po: recta est ad pegrinos. Saluemur ab ipo: ambulem⁹ p ipm. Hoc est credere q⁹ iesus xp̃s est: quõ credunt xp̃iani: q̃ non solũ nõe christiani sunt: sed factis t vita. Mõ quõ credũt demones. Mã t demones credũt t cõremiscunt. Sic dixit scriptura. Quid potuerunt demones plus credere q̃s vt dicerẽt. Scim⁹ q̃ sis: tu es filius dei? Qđ̃ dixerũt demones: h̃ dixit t petrus: cũ dñs q̃reret: q̃s esset: quẽ illũ dicerẽt homes. Responderũt illi discipuli. Alij dicũt iohãnẽ baptistã: alij heliã: alij hieremiã: aut vnũ ex ꝓphetis. Et ille. Vos autez quẽ me esse dicitis? Respondit petrus t ait. Tu es xp̃s fili⁹ dei viui. Et audit a dño. Beat⁹ es symõ bariona: q̃ nõ reuelauit tibi caro et sanguis. sed pater me⁹ qui est in celis. Videte q̃ laudes, pfequunt hãc fidẽ. Tu es petrus: t sup hanc petrã edificabo eccle siã meã. Quid est: sup hãc petrã edificabo eccl̃iam meã? Sup hãc fidem: sup id qđ̃ dictũ est. Tu es fili⁹ dei viui. Sup hãc petrã nõ̃ fundabo eccle siã meã. Magna laus. Ergo dicit petrus Tu es xp̃s fili⁹ dei viui. Dicũt et demones. Scim⁹ q̃ sis: tu es fili⁹ dei: sanct⁹ dei. Hoc petrus: h̃ t demones. Et adẽ verba: nõ idẽ animꝰ. Et vñ cõstat: q̃ hoc petrus cũ dilectiõe dicebat / Qui fides xp̃iani cũ dilectiõe est: demonis aũt sine dilectiõe. Quõ sine dilectiõe? Hoc dicebat petrus: vt xp̃z amplecteret: h̃ dicebãt demones vt xp̃s ab eis recederet. Rãq; anteq̃ dicerent. Scimus qui sis: tu es filius dei: quid nobis et tibi est dixerunt: quid venisti ante tempus perdere nos? Aliud est ergo confiteri christũ vt teneas christum: aliud cõfiteri christum vt repellas a te christum. Ergo videtis quia quomodo hic dicit. Qui credit: ꝓpria quedaz fides ẽ: non quõ cum multis. Itaq; fratres: nemo hereticoꝝ dicat vobis Et nos credim⁹. Jõ enĩ de demonib⁹ ex ꝓphetũ, ppositi: ne gaudeatis ad vba credẽtiũ: sed explorent facta viuentiũ. Videamus q̃ q̃d est credere in xp̃o: q̃d credere q⁹ iesus ipse est xp̃s. Sequit. [Oĩs q̃ credit q⁹ iesus sit xp̃s: ex deo nat⁹ est] Sz q̃d est credere illud? [Et oĩs q̃ diligit q̃ genuit eũ: diligit eũ qui genit⁹ est ab ipo.] Statim fidei ꝓiunxit dilectionẽ: q̃ sine dilectione fides inanis est. Cũ dilectione fides xp̃iani: sine dilectione fides demonis. Qui aũt nõ credũt: peiores sũt q̃s demones: et tardiores q̃s demones. Nescio q̃s nõ vult credere in xp̃m: adhuc nec demones imitant. Jã credit in xp̃o: sz odit xp̃m. Habet cõfessionẽ fidei in timore pene: nõ in amore corone. Mãt illi puniri timebãt. Adde huic fidei dilectionẽ: vt fiat fides q̃lẽ dicit apl̃s paulus. Fides q̃ per dilectionẽ opat. Inuenisti xp̃ianũ: inuenisti ciuẽ hierusalẽ: inuenisti ciuẽ angelo: inuenisti i via suspirantẽ peregrinũ: adiũge te illi: comes tu⁹ est: curre cũ illo: si ramẽ et tu hoc es. Omnis qui diligit qui genuit eum: diligit eũ qui genitus est ab ipso. Quis genuit? Pater. Quis est genit⁹? Filius Quid ergo ait? Omnis qui diligit patrẽ: diligit filium. [In h̃ cognoscim⁹ quia diligimus filios dei.] Quid est hoc fratres? Pauloante de filio dei dicebat: nõ de filijs dei. Ecce vn⁹ posit⁹ est xp̃s cõtemplandus nobis t dictũ est nobis. Omnis qui credit q⁹ iesus sit christ⁹: est ex deo natus. Et omnis qui diligit qui genuit eum: id est patrem: diligit eum qui genit⁹ est ex ipso: id est filium dominũ nostrum iesum christum. Et sequitur. In

Ca.v.

Jacobi.ij.

War.iij.

Luce. iiij.

Mat. xvj.

War.j.

Gal.v.

Gal.v.

hoc cognoscimus quia diligimus filios dei: quasi dicturus esset. Jn hoc cognoscimus q̄ diligimus filū dei. Filios dei dixit: qui filius dei paulo ante dicebat. Quia filij dei corpus sunt vnici filij dei: et cum ille caput: nos membra: vnus est filius dei. Ergo qui diligit filios dei: filiū dei diligit. Et qui diligit filium dei: patrem diligit. Nec potest quisq̄ diligere patrem: nisi diligat filius. Et qui diligit filium: diligit filios dei: mēbra filij dei: et diligendo fit et ipse membrū: et fit per dilectionem in cōpage corporis christi: et erit vnus christus amans seipsum. Cum se enim inuicē amant membra: corpus
j. Cor. xij. se amat. Et si patitur vnum membrū: compatiuntur omnia membra. Et si glorificatur vnum membrū: congaudent omnia membra. Et quid secutus ait? Vos autem estis corpus christi et membra. Dicebat paulo ante de dilectione fraterna et ait. Qui non diligit fratrem quē videt: deum quem nō videt quomodo poterit diligere? Si autem diligis fratrē: forte fratrem diligis et christum non diligis: quomodo quando membra christi diligis? Cum ergo membra christi diligis: christum diligis. Cum christum diligis: filium dei diligis. Cum filiū dei diligis: et patrem diligis. Non potest ergo separari dilectio. Eligē tibi quid diligas: sequūtur et cetera. Dicas: deum solum diligo: deum patrem: mentiris. Si diligis non solum diligis: sed si diligis patrem: diligis et filium. Ecce inquit diligo patrem et diligo filium. Sed hoc solum: patrem deum et filiū deum dominū nostrum iesum christū: qui ascendit in celos: et sedet ad dexteram patris. Illud ver
Joh. j. bum per quod facta sunt omnia: et verbum caro factum est: et habitauit in nobis. Hoc solum diligo: mentiris. Si enim diligis caput: diligis et membra. Si autem membra non diligis: nec caput diligis. Non erpauescis vocē capitis de ce-
Actuū. ix. lo clamantem pro membris suis: Saule saule quid me persequeris? Persecutorem suum vocauit: persecutorem mēbrorum suorum. Dilectorem suum vocauit: dilectorem membrorum suorum. Jam que sunt membra eius nostis fratres: ipsa est ecclesia dei. Jn hoc cognoscimus quia diligimus filios dei: quia deum diligimus. Et quomodo non aliud sunt filij dei: aliud deus: sed qui deum diligit: precepta eius diligit.
Joh. xiij. Et que sunt precepta dei? Mandatum nouum do vobis: vt vos inuicem diligatis. Nemo se excuset per aliam dilectionem: ad aliam dilectionez. Omnino sic se tenet ista dilectio: quomodo ipsa compaginata est in vnum: sic omnes qui ei la pendent vnum facit: et quasi conflat illos ignis. Aurū est: conflatur massa: et fit vnum aliquid. Sed nisi feruor charitatis accendat: ex multis in vnū conflari non potest. Quia deum diligimus: ide cognoscimus quia diligimus filios dei.
℔ Et vnde cognoscim⁹ quia diligimus filios dei? Quia deū diligimus: et p̄cepta eius facimus. Suspiramus hic ex difficultate faciendi preceptū dei. Audi quid sequatur. Homo qui laborabas amādo auariciam: cum labore amatur quod amas: Sine labore amatur deus. Auaricia tussura est labores: pericula: tribulationes: et obtēperatur⁹ es. Quo fine? Ut habeas vñ impleas archā: perdas securitatē. Securior forte eras anteq̄ haberes q̄ cū habere cepisti. Ecce q̄d tibi iussit auaricia. Implesti domū timent latrones. Acquisisti aurum: perdidisti somnū. Ecce q̄d tibi iussit auaricia: fac et fecisti. Quid tibi iubet deus? Dilige me. Aurū diligis: quesiturus es aurū et forte nō inuēturus. Quisquis me querit: cū illo sum. Amatur⁹ es honorē: et forte non quenturus. Quis me amauit et nō ad me peruenit? Dicit tibi deus. Patronū vis facere: aut amicum potentē: ambis per alium inferiorē. Me ama dicit tibi deus. Non ad me ambit per aliquē. Jpse amo: presentez me tibi fecit. Quid vult⁹ dilectione ista fra-
pā. cxviij. tres? Nō sine cā modo audistis in psalmo fratres. Narraue runt mihi iniusti dilectiones suas: sed non sicut lex tua die. Que est lex dei? Mandatū dei. Qō est mandatū dei? Nouū
Joh. xiij. illud mandatū. Qō ideo nouū dicitur quia innouat. Mādatum nouū do vobis: vt vos inuicē diligatis. Audi que est lex
Gal. vj. dei. Aplus dicit. Jnuicē onera vra portate: et sic adiplebitis legē christi. Ipsa est cōsummatio omniū operum nostrorū dilectio. Ibi est finis: ppter hoc currim⁹: ad illā currimus: cū
pā. cxviij. venerimus: reqescemus. Audistis in psalmo. Dis cōsummationis vidi finē. Omnis cōsummationis vidi finē. Quid viderat iste putamus? Ascēderat in verticē alicuius altissimi montis acutissimi: et pspexerat et viderat ambitū terre et circulos orbis vniuersi: et ideo dixit. Dis cōsummationis vidi finē? Si hoc laudabile: oculos carnis queramus a dño tam acutos: vt aliquē excelsissimū montē qui est in terra requiramus: de cui⁹ cacumine videamus. Dis consummationis vidi finē? Moli ire lōge. Ecce dico tibi. Ascēde in montē: et vide finem. Christus mons est. Veni ad xpm: vides inde finē omnis cōsummationis. Quis est iste finis? Paulū interroga. Finis aūt precepti dei charitas: de corde puro et cōscien
j. Tim. j. tia bona et fide nō ficta. Alio loco. Plenitudo autē legis cha
Rom. xiij. ritas. Quid tam finitū et terminatū q̄s plenitudo? Et veni fratres: finē pone laudabiliter: nolite putare cōsūptionē: sed cōsummationem. Aliter enim dicitur. Finiui panē: aliter finiui tunicā. Finiui panē manducādo: finiui tunicam texendo. Et ibi finis sonat: et illic finis sonat: sed tamē panis finit vt consumatur: tunica finitur vt cōsummetur. Panis finit vt nō sit tunica finitur vt pfecta sit. Ergo sic audite finē. Et quando legitur psalmus: et auditis. Jn finē psalmus dauid. Assidue auditis hoc in psalmis: et debetis nosse q̄s audistis. Quid ē
Rom. x. in finem? Finis enim legis est christus ad iusticiā omni credēti. Et q̄d est finis? Christus: q: xps de⁹: et finis precepti charitas: et de⁹ charitas: q: pater et filius⁹ et spūs sanctus vnū sunt. Jbi tibi finis ē: et alibi via ē. Moli herere in via et nō puenire ad finē. Ad quicq̄d aliud veneris: transi vsq̄ quo pueniasad
Pā. lxxij. finē. Quis est finis? Mihi autez adherere deo bonū est. Adhesisti deo: finisti viā: pmanebis in pria. Jntēdite: pecuniā aliq̄s querit: nō sit tibi finis: transit tanq̄ pegrin⁹. Quere vbi transeat: nō ibi remaneat. Si autē amas: p auariciā implicatus es. Erit tibi auaricia catena pedū: vltra progredi nō potes. Trāsi ergo et hoc: ārē finē. Salutē corpis queris: adhuc noli ibi remanere. Que enī ista salus corpis q̄ morte premitur: q̄ egritudine debilitat: friuola: mortalis: flura? Quere illā: ne ipediat forte morbida valitudo opa tua bona. Ergo nō est ibi finis: qr ppter aliud querit. Quicq̄d propter aliud querit: non est ibi finis. Quicq̄d ppter se et gratis querit: ibi est finis. Queris honorez forte: ad aliq̄d agendū q̄ris: vt peragas aliquid: vt placeas deo: noli ipm honorē amare: ne ibi remaneas. Queris laudez? Si dei q̄ris: bene facis: si tuā queris: male facis: remanes in via. Sed amaris et tu: laudaris et tu: noli gratulari q̄n in te laudar⁹: laudare in dño: vt cantes. Jn dño laudabit anima mea. Sermonē aliquē bonū di-
pā. xxxiij. cis: et laudat sermo tuus: nō laudat q̄s tuus: nō est ibi finis. Si ibi ponis finē: finiris. Sed nō finiris q̄si perficiaris: sz finiris vt cōsummaris. Ergo nō laudet sermo tuus q̄si abstet: quasi tu⁹. Sed quō laudet? Quō dicit psalmus. Jn deo lau-
Pā. lv. dabo sermonē: in deo laudabo verbuz. Ex hoc fit vt fiat in te quod sequit. Jn deo sperabo: non timebo q̄d faciat mihi hō. Quādo enim oīa tua i deo laudātur: nō timet ne pereat laus tua: q: nō deficit de⁹. Ergo trāsi et ipsa. Videte fratres: quāta transim⁹: in quibus nō est finis. Dis vtimur quasi in via: quasi in māsionibus stabulor⁹ reficimur et trāsimus. Ubi ergo finis? Dilectissimi filij dei sum⁹: et nōdū apparuit q̄ erimus. Hoc dictū est i hac epla. Adhuc q̄ in via sum⁹. Adhuc quocūq̄ venerim⁹ trāsire debemus: vsq̄ quo pueniamus ad aliquē finē. Scim⁹ qr cū apparuerit similes ei erim⁹: q̄n videbim⁹ eum sicuti ē. Jste finis: ibi ppetua laudatio: ibi semp
pā. cxviij. alleluya sine defectu. Ergo ipm finē dixit in psalmo. Dis cō
℔ summationis vidi finē. Et q̄si dicere illi. Quis est finis quē vidisti? Latū mādatū tuū valde. Ipse est finis: latitudo mādati. Latitudo mādati charitas est: qr vbi charitas: nō sunt
ij. Cor. vj. angustie. Jn ipsa latitudine erat apls cū diceret. Os nostrū patet ad vos o corinthij: cor nostrū dilatatū est: nō angustamini in nobis. Ideo q̄ latū mādatū valde. Qō est latū mādatū?
Joh. xiij. Mandatū nouū do vobis vt vos inuicē diligatis. Charitas ergo non angustat. Dis nō angustari in terra: in lato habita. Quicq̄d enim tibi fecerit hō: nō te angustet: qr illud diligis q̄s nō nocet. Hō: deum diligis: fraternitatē diligis: legē dei diligis: eccliam dei diligis: sempiterna erit: laboras i terra: sed pueni ad fructuz pmissum: q̄s tibi tollit q̄s diligis? Si nemo tibi tollit q̄s diligis: secur⁹ dormis: imo securus vigilas: ne dormiēdo perdas q̄s diligis. Non enī frustra dictus
Pā. xij. est. Illumia oculos meos: ne q̄n dormiā in morte. Qui claudūt oculos ptra charitatē: obdormiscūt in ꝯcupiscētijs delectationū carnaliū. Euigila ergo: delectationes enī sunt: māducare: bibere: luxuriari: ludere: vēari. Pōpas istas vanas

omnia mala sequūtur. Nunquid nescimus q̄ delectationes sunt? Quis neget q̄ delectāt? Sed plus diligat lex dei. Cla-
pō.cxviij. ma cōtra tales suasores. Narrauerūt mihi iusti delectationes: sed nō sicut lex tua domine. Ista delectatio manet: nō sollum manet quo venias: sed etiā reuocat fugientem. [Hec est enī dilectio dei: vt p̄cepta eius seruemus.] Jam audistis.
Mat.xxij. In his duob⁹ p̄ceptis tota lex pendet et ꝓphete. Quō noluit te diuidere p multas paginas? In his duob⁹ p̄ceptis tota lex pēdet et prophete. In quibus duob⁹ p̄ceptis? Diliges dominū deum tuū ex toto corde tuo: et ex tota aīa tua: et ex tota mēte tua: et diliges p̄ximū tuum sicut teipsum. In his duob⁹ p̄ceptis tota lex pendet et ꝓphete. Ecce de quibus p̄ceptis narrat tota ista epistola. Tenete ergo dilectionem et securi estote. Quid times ne male facias alicui? Quis male facit ei quē diligit? Dilige: nō potest fieri nisi bene facias. Sed forte corripis? Amor hoc facit: non sententia. Sz forte cedis? Ad disciplinā facis: q̄ amor ipsius dilectionis nō te permittit negligere indisciplinatū. Et fit quodāmodo quasi diuersus fruct⁹ et contrarius: vt aliquādo odium blādiatur: et charitas seuiat. Nescio quis odit inimicū suum: et fingit illi amicitiā: videt illum facere aliq̄d mali: laudat: vult eum esse p̄cipitē: vult cecū ire per abrupta cupiditatū suā-
Pō.ix. rum: vnde forte nō redeat: laudat. Cūm laudatur peccator in desideriis anime sue. Adhibet illi vnctionē adulationis sue. Ecce odit et laudat. Alter videt amicū suum tale aliquid facere reuocat. Si illū non audiat: profert verba etiaz castigationis: obiurgat: litigat: aliquando venitur ad hanc necessitatem vt litiget. Ecce odiū blanditur: et charitas litigat. Noli attendere verba blanditētis et quasi seuitiam obiurgantis: venam inspice: radicē vnde procedat quere. Ille blāditur vt
ꝼ decipiat: iste litigat vt corrigat. Ergo nō opus est fratres: vt per nos distēdatur cor vestrū. Impetrate a deo vt diligatis inuicē. Omnes hoīes etiam inimicos vestros diligatis: non quia sunt fratres: sed vt fratres sint. Et semp fraterno amore flagretis: siue in fratrē factuz: siue in inimicū vt frater fiat diligendo: vbicūq̄ fratrem diligitis: amicū diligitis. Jam tecum est: iam in vnitate etiā catholica tibi cōiunctus est: si bene viuis: fratrem diligis factū ex inimico. Si diligis aliquē qui nondū credit in christo: aut si credidit christo vt demones credunt: reprehēdis vanitatē ipsius: tu diligis: fraterno amore dilige. Nondū est frater: sed ideo diligis vt sit frater. Ergo tota dilectio nr̄a fraterna: est erga christianos: erga oīa membra ei⁹. Disciplina charitatis fratres mei: robur: flores: fruct⁹: pulchritudo: amenitas: pastus: potus: cibus: amplexus sine satietate est. Si sic nos delectat peregrinos: in patria quō gaudebimus? Curramus q̄ fratres mei: curramus et diligamus christū. Quem christū? Jesum christum. Quis est iste? Verbū dei. Et quomodo venit ad egro-
Joh.j. tos? Verbum caro factū est: et habitauit in nobis. Com-
Lu.xxiiij. pletum est ergo q̄d scriptura ꝓdixit. Oportebat ꝑ̄m pati: et resurgere tertia die a mortuis. Corpus ipsius vbi iacet: mēbra ipsius laborāt. Ubi esse debes vt sub capite sis? Et ꝓdicari in noīe eius penitentiā et remissionem peccatorū per oēs gētes incipiētes ab hierusalē. Ibi diffundat charitas tua. Di-
pō.cxviij. cit christ⁹ et psalmus: id est spiritus dei. Latū mandatū tuū valde. Et nescio quis posuit in africa fines charitatis. Extē de charitatē per totum orbem: si vis christū amare: quia mēbra christi p orbē iacent. Si amas partē diuisus es. Si diuisus es: in corpore nō es. Si in corpe non es: sub capite nō es. Quid ꝓdest quia credis? blasphemas? Adoras illū in capite: blasphemas in corpe? Amat ille corpus suū. Si tu te p̄cidisti a corpore ipsius: caput nō se p̄cidet a corpore suo. Si ne cā me honoras: clamat tibi caput desuper: sine cā me honoras. Tanq̄ si velit tibi aliq̄s osculari caput et calcare tibi pedes: forte caligis clauatis cōteret pedes tuos: volēs tibi tenere caput et osculari. Nōne inter verba honorātis clamares et diceres: quid facis hō? Calcas me. Nō diceres: calcas caput meū: q̄ caput honorabatur: sed plus clamaret caput p̄o membris calcatis q̄s pro se quia honorabatur. Nōne clamat ipsum caput. Nolo honorē tuū: calcare me noli? Jam tu dic si potes q̄re te calcauit: dic huic capiti: te osculari volui: amplecti volui. Sed non vides o stulte: quia q̄ vis amplecti p quandā compagē vnitatis peruenit ad id quod calcas? Sussum me honoras: iusum me calcas. Plus dolet q̄ calcas q̄s gaudet q̄ honoras: quia quod honoras dolet p̄o eis quos calcas. Quomodo clamat lingua? Dolet mihi. Nō dicit: dolet pedi meo: sz dolet mihi dicit. O lingua quis te tetigit? q̄s percussit? quis stimulauit? q̄s pupugit? Nemo. Sed coniuncta sum eis que calcātur. Quomodo vis non doleā: quando non sum separata? Dominus ergo noster iesus christus ideo ascendit in celū die quadragesima: cōmendauit corpus suū: qua habebat tacere: quia vidit multos honoraturos se quia ascendit in celum: et vidit q̄ honor ipsorum inutilis est: si cōculcant mēbra ipsius in terra. Et ne quis erraret: et cum adorat caput in celo: calcaret pedes in terra: dixit vbi essent mēbra ipsius. Ascensurus enim dixit verba nouissima: post ipsa verba: nō est locutus in terra. Ascensurum caput in celum: cōmendauit membra in terra et discessit. Jam non inuenis loqui christum in terra. Inuenis illum loqui: sed in celo: et de ipso celo. Quare? Quia mēbra calcabantur in terra. Perse-
Actū. ix. cutor enim saulo dixit desuper. Saule saule quid me persequeris? Ascendi in celū: sed adhuc in terra iaceo. Dic ad dexteram patris sedeo: ibi adhuc esurio: sitio peregrinus sum. Quomodo ergo corpus cōmendauit in terra ascēsurus? Cū
6 interrogarent illuz discipuli. Domine si hoc in tēpore ꝑsentaberis: et quando regnum israel? Respondit iturus. Nō est
Actū.j. vestrum scire tempus quod pater posuit in sua potestate: sed accipietis virtutem spiritus sancti superuenientem in vos: et eritis mihi testes. Videte qua diffundat corpus suum: videte vbi se calcari non vult. Eritis mihi testes in hierusalez et totam iudeā et samariam: vsq̄ in totam terram. Ecce qua iaceo qui ascendo. Ascendo enim quia caput sum. Jacet adhuc corpus meum. Qua iacet? Per totam terram. Caue ne percutias: caue ne violes: caue ne calces. Nouissima verba christi sunt ista ituri in celum. Consideremus languentez in lecto hominem: in domo sua iacentem et maceratum egritudine p̄ximum morti: anhelantem iam animam quodāmodo inter dentes habētem: qui forte sollicitus de aliqua re chara sibi quā multum diligit: veniat illi in mentem: et vocet heredes suo et dicat: Rogo vos facite hoc. Teneat quodāmodo violenter animam: ne ante exeat: q̄s illa verba firmentur. Cū illa verba nouissima dixerit: efflat animam: tollitur cadauer in sepulchrum. Heredes ipsius quomodo meminerunt nouissima moriētis? Quomodo si q̄s eriſtat: qui dicat eis. Nolite facere. Quid ergo illi dicant? Ergo non facio q̄ mihi pater meus efflans animam nouissime mandauit: q̄ vltimum sonuit in aures meas, p̄ficiscente hinc patre meo? Que uis alia verba ipsius aliter possum habere: nouissima verba plus tenent. Non eum vidi amplius: non audiui loquentez. Fratres cogitate viscеribus christianis. Si heredibus sunt tam dulcia: tam grata: tam magni ponderis verba ituri in sepulchrum: heredibus christi qualia debent esse verba cuius sima: non rediturī in sepulchrum sed ascensuri in celū? Nāq̄ ille qui vixit et mortuus est rapitur ad alta loca anima ipsi⁹: corpus ipsius ponit in terra: an fiant illa verba: an nō fiant: non ad eum pertinet: tamen aliud agit: aliud patitur. Aut in
Luce.xvj. sinu abrae gaudet: aut in igne eterno aque modicum desiderans: in sepulchro autē ipsius iacet cadauer sine sensu: et custodiūtur verba nouissima moriētis. Quid sibi sperant illi q̄ verba nouissima sedentis in celo non custodiunt: videnteque super an contēnatur: an non contēnatur. Illius q̄ dixit. Sau-
Actū.ix. le saule quid me persequeris? Qui seruat ad iudicium quod videt pati mēbra sua? Et quid nos fecimus inquiunt? Nos sumus passi: persecutionē nō fecimus. Vos fecistis o miseri primo: q̄ diuisistis ecclesiam. Maior est machera lingue q̄s ferri. Superbia fuit ancilla sare agar: et afflicta est a domina
Geñ.xvj. sua ꝓpter superbiam. Disciplina erat illa nō pena: ideo cū recessisset a domina sua q̄d ei dixit angel⁹? Reuertere ad dominam tuam. Sic ergo carnalis anima tanquā ancilla superba: si forte aliquas molestias passa es ꝓpter disciplinam: quid insanis? Redi ad dominam tuam: tene dominicam pacem. Ecce ꝓferuntur euangelia: legimus qua diffunditur ecclesia. Disputatur contra: et dicit nobis. Traditores. Cuius rei traditores? Xp̄s cōmendat ecclesiā suā: et nō credis: ego tibi crediturus sum maledicenti parētibus meis: vis vt credaz tibi de traditoribus? Crede tu p̄i⁹ christo. Quid est dignum. Christus deus est: tu homo? Cui p̄ius debet credi? Christ⁹ ecclesiā suam toto orbe diffudit. Ego dico. Cō-

Sancti Augustini quinquagita homeliaꝝ Annotatio.

temne. Euangeliuz loquitur. Caue. Quid dicit euangeliū?
Lu.xxiiij. Oportebat pati christum ⁊ resurgere a mortuis die tertia: ⁊ predicari in nomine eius penitētiam et remissionem peccatorum. Ubi remissio peccatorum: ecclesia est. Quomodo ec
Mat.xvj. clesia? Illi enim dictum est. Tibi dabo claues regni celorū: et que solueris in terra: soluta erunt et in celis: et que ligaueris in terra: ligata erunt et in celis. Qua diffundit ista remis-
Lu.xxiiij. sio peccatorum? Per omnes gentes: incipientes ab hierusalem. Ecce crede christo. Sed qꝛ intelligis si crediderīs christo: non te habere qd̄ dicas de traditoribus. Tibi vis vt credam parentibus meis maledicenti: cū tu credas christo predicanti?

¶ Finis expositionis diui Aurelij Augustini in Epistolam beati Johannis.

¶ Quinquaginta Homeliarū diui Aurelij Augustini cum suis Thematibus: ordinata ac breuis Annotatio.

De eo qd̄ propheta dicit in psalmo. Quis est homo qui vult vitam: et diligit videre dies bonos. Homelia.j.
De eo quod idem dicit. Sedens aduersus fratrem tuum detrahebas ⁊c̄. Homelia.ij.
De eo qd̄ Apostolus ait. Vt possitis cōprehendere cū omnibus sanctis que sit latitudo ⁊c̄.iij.
De eo qd̄ propheta dicit in psalmo. Bonitatez et disciplinā et scientiam doce me.iiij.
De eo qd̄ Apostolus dicit. Predica verbuz: insta opportune importune ⁊c̄.v
De eo qd̄ dñs dicit in euangelio. Diligite inimicos vestros: benefacite his qui vos oderunt.vj
De eo quod esaias dicit. Clama ne cesses ⁊c̄.vij
De eo quod Apostolus dicit. Radix omniū malorum est cupiditas ⁊c̄.viij
De eo quod scriptū est. Beatus vir qui post aurum non abiit ⁊c̄.ix.
De eo quod Apostolus ait. Videte quomodo caute ambuletis ⁊c̄.x
De eo quod ꝓpheta dicit in psalmo. Sustine dominū: viriliter age ⁊c̄.xj
De eo quod beatus Jacobus dicit. Cōfitemini alterutrum peccata vestra ⁊c̄.xij
De eo qd̄ scriptum est. Ne tardes conuerti ad deū ⁊c̄.xiij
De eo qd̄ dominus ait in euangelio. Capillus de capite vestro non peribit.xiiij
De modo quo nos inuicem diligere debeamus.xv.
De resurrectione domini: et cantatione Alleluya.xvj.
De eo qd̄ Apostolus dicit. Pax fratribus ⁊ charitas cum fide magna.xvij
De eo quod in Esaia scriptum est. Frange esurienti panem tuum ⁊c̄.xviij
De exhortatione ad elemosynas faciēdas Homelia.xix
De eo quod beatus petrus dicit. Deposita ergo omni malicia et omni dolo ⁊c̄.xx
De castigatione filiorū quos cognoscimus ire in vanitatē et insanias mendaces.xxj
De eo quod dominus ait in euangelio. Sicut pater suscitat mortuos ⁊c̄.xxij
De remissione peccatorum.xxiij.
De die anniuersario ep̄alis ordinationis: quid i eo attendēdum ac recolendum sit.xxiiij
De eadem re qua statim supra.xxv
De permissione ac prohibitione sedendi in ecclesia: quando vel lectiones leguntur: vel verbum dei predicatur.xxvj
De eo quod propheta dicit in psalmo. Auerte faciem tuam a peccatis meis ⁊c̄. Ac de utilitate penitentie.xxvij
De eo qd̄ idem. Deus manifest⁹ veniet ⁊c̄. Homelia.xxviij
De eo quod dominus ait in euangelio. Remittite ⁊ remittetur vobis ⁊c̄.xxix
De eo quod in Aggeo scriptū est. Meum est aurum: et meū est argentum.xxx
De monomachia golie et dauid.xxxj
De eo qd̄ dñs dicit in euangelio. Non potest filius a se facere quicq̄ ⁊c̄.xxxij
De eo quod propheta dicit in psalmo. Cor meum ⁊ caro mea exultauerunt in deum viuum.xxxiij
De eo quod dominus ait in euangelio. Ego sum via veritas et vita.xxxiiij
De predictione temporum christianoruz in diuinis scripturis.xxxv
De eo quod in Esaia scriptum est. Ascendet sicut virgultuz. ⁊c̄.xxxvj
De eo qd̄ dominus dicit in euangelio. Qui amat animā suā perdet eam.xxxvij
De eo quod dominus ait in euangelio. Diliges proximum tuum sicut teipsum.xxxviij
De eo quod propheta dicit in psalmo. Beatus qui intelligit super egenum ⁊c̄.xxxix
De fraterna ꝓcordia ⁊ offensionis relaxatione. Homelia.xl
De vere penitentibus.xlj
De commendatione orationis dominice: et eius expositione.xlij
De illuminatione ceci nati: a cetotius mundi cecitate.xliij
De testimonio christi de Johanne baptista dicentis. Inter natos mulierum ⁊c̄.xliiij
De eo quod scriptuz est in actibus apostolorum. Ut petrus circa horam sextam ascēdit in cenaculū ⁊c̄. Homelia.xlv
De eo quod propheta dicit in psalmo. Confitemini domino quoniam bonus ⁊c̄.xlvj
De remediis peccatorum.xlvij
De eo quod dominus ait in euangelio. Hominis cuiusdam diuitis vberes attulit possessio fructus ⁊c̄.xlviij
De eo quod Apostolus dicit. Legatione fungimur pro christo.xlix
De vtilitate ac necessitate penitētie.l

Finis.